



Οι αναπτυξιακές προοπτικές των Κατασκευών στην Ελλάδα

Ιούνιος 2019

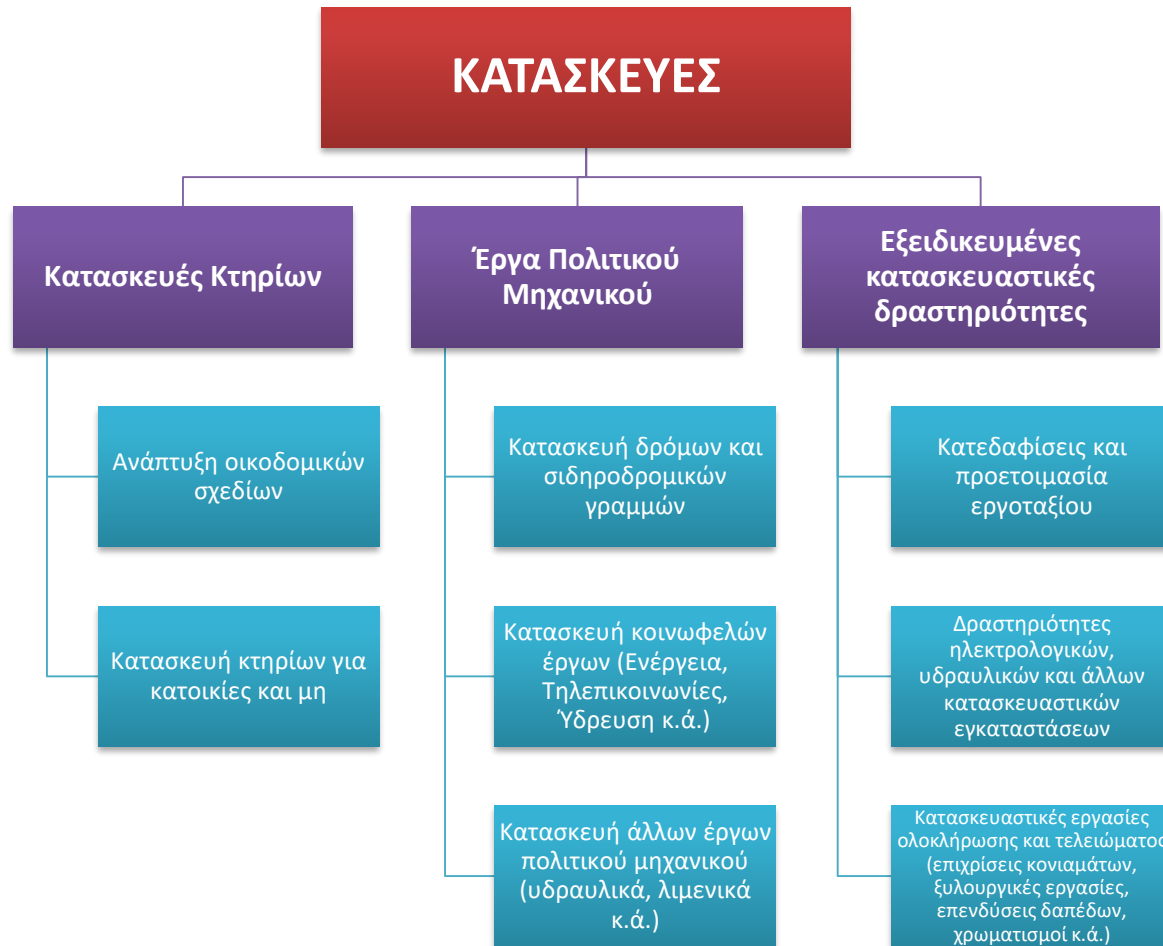
Περιεχόμενα

1. Βασικά μεγέθη, τάσεις και συμβολή των Κατασκευών στην ελληνική οικονομία
2. Παράγοντες που διαμορφώνουν το περιβάλλον των Κατασκευών στην Ελλάδα
3. Μοχλοί ανάπτυξης των Κατασκευών και δυνητικά αποτελέσματα στην ελληνική οικονομία
4. Προτάσεις Πολιτικής

Στόχοι της μελέτης

- Ανάλυση των πιο πρόσφατων δεδομένων και εξελίξεων που αφορούν τον κλάδο των κατασκευών και της πολύπλευρης συμβολής του στην ελληνική οικονομία
- Προσδιορισμός παρεμβάσεων ή δυνατοτήτων που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως κύριοι μοχλοί ανάπτυξης των Κατασκευών και της επίδρασης που θα έχει, δυνητικά, η προώθηση τους στην ανάπτυξη του κλάδου και της ελληνικής οικονομίας

Ο κλάδος των Κατασκευών περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που αφορούν στην ανάπτυξη κτηρίων και έργων πολιτικού μηχανικού, καθώς και σε άλλες εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες



Η αλυσίδα αξίας των Κατασκευών εκτείνεται από την Εξόρυξη και τη Βιομηχανία Δομικών και άλλων Υλικών έως το Εμπόριο, τις δραστηριότητες Αρχιτεκτόνων και Μηχανικών και τη Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας



Εξόρυξη

- Εξόρυξη μεταλλευμάτων και λατομικών προϊόντων



Βιομηχανία

- Παραγωγή βιομηχανικών προϊόντων (τσιμέντο, χρώματα, μεταλλικά προϊόντα, γύψος, κουφώματα, ηλεκτρολογικός εξοπλισμός, πλαστικά κ.ά.)



Κατασκευές



Εμπόριο

- Χονδρικό και λιανικό εμπόριο δομικών και μεταλλικών προϊόντων



Υπηρεσίες

- Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, Δραστηριότητες Αρχιτεκτόνων και Μηχανικών



Ο τομέας των Κατασκευών σχεδιάζει και υλοποιεί ένα πλήθος έργων υποδομής καθώς και...

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Συγχρηματοδοτούμενα έργα

Έργα χρηματοδοτούμενα
από εθνικούς πόρους

Συμπράξεις
Δημόσιου και
Ιδιωτικού Τομέα

Συμβάσεις
παραχώρησης

ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Έργα Οδοποιίας

Αστικοί
αυτοκινητόδρομοι

Υπεραστικοί
αυτοκινητόδρομοι

Λοιπά οδικά έργα

Μέσα σταθερής
τροχιάς

Μετρό

Τραμ

Σιδηρόδρομοι

Ενέργεια –
Τηλεπικοινωνίες

Σταθμοί
παραγωγής

Αγωγοί

Δίκτυα

Αστική ανάπτυξη

Υδρευση –
Αποχέτευση

Αναπλάσεις,
πεζοδρομήσεις

Περιβαλλοντικά
έργα

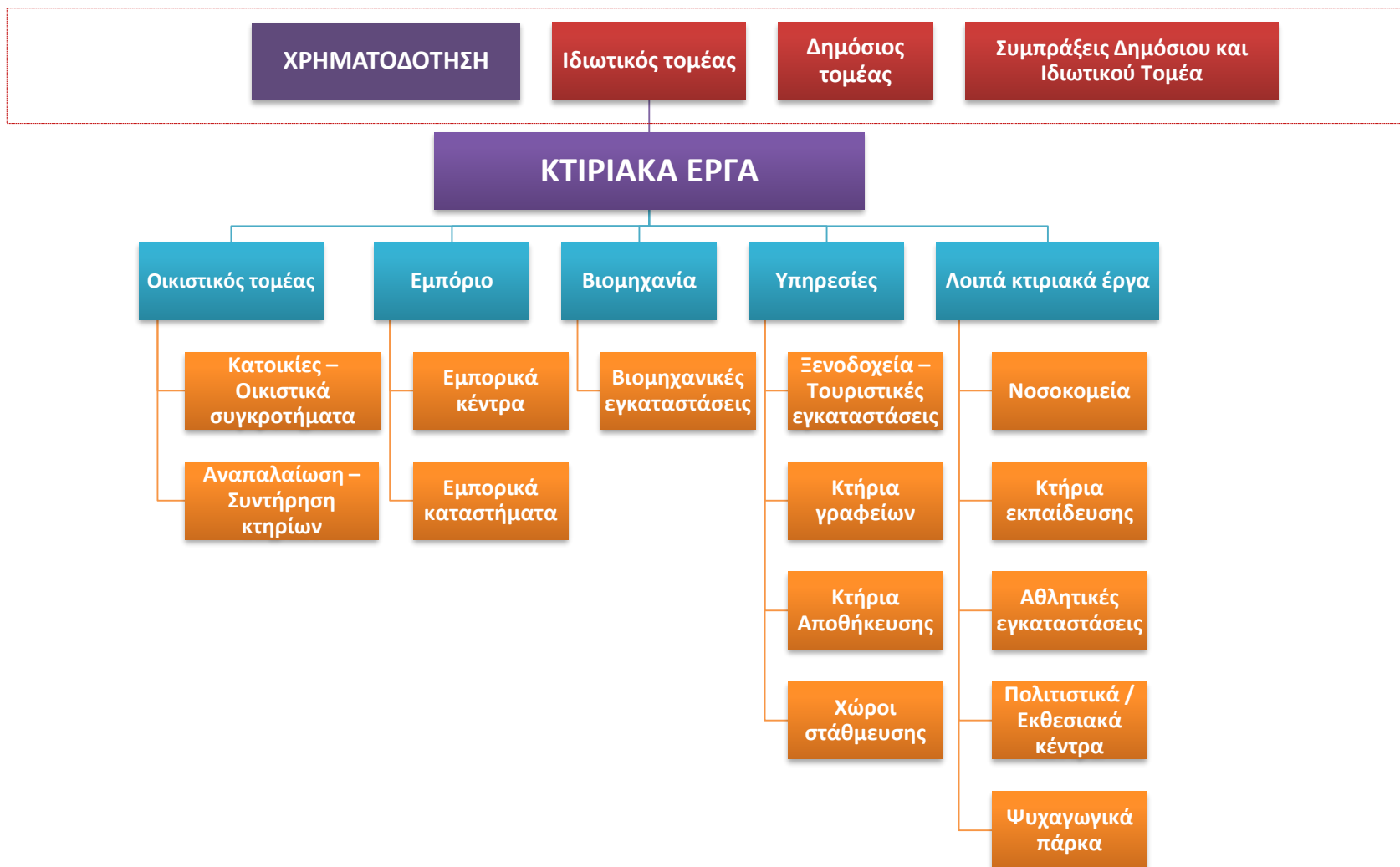
Λοιπές υποδομές

Λιμάνια – Μαρίνες

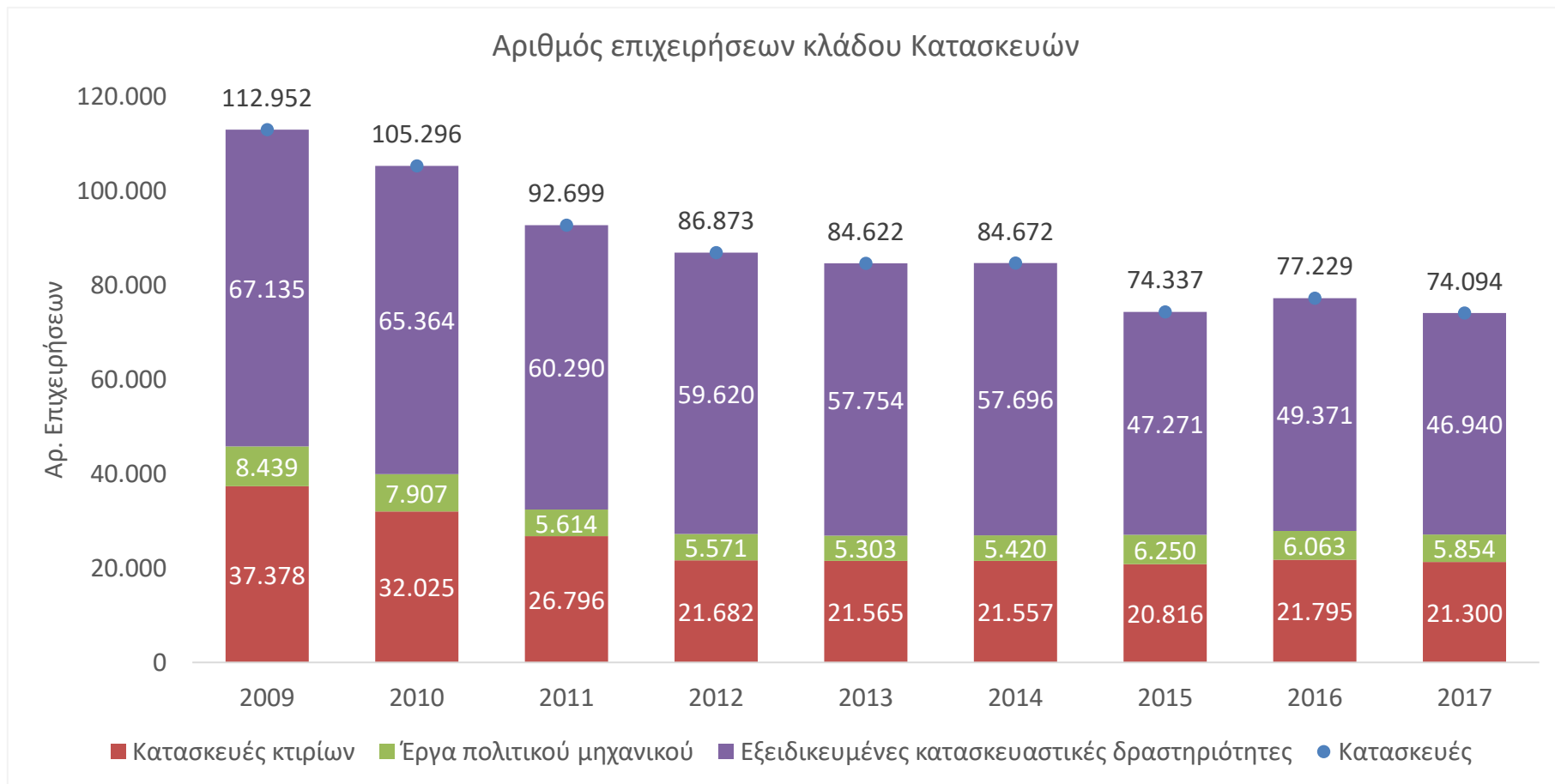
Αεροδρόμια

Υδραυλικά έργα

...κτιριακά έργα τα οποία συμβάλουν καθοριστικά στην ενίσχυση της παραγωγικότητας της οικονομίας, την αειφόρο ανάπτυξη και την ποιότητα διαβίωσης των πολιτών



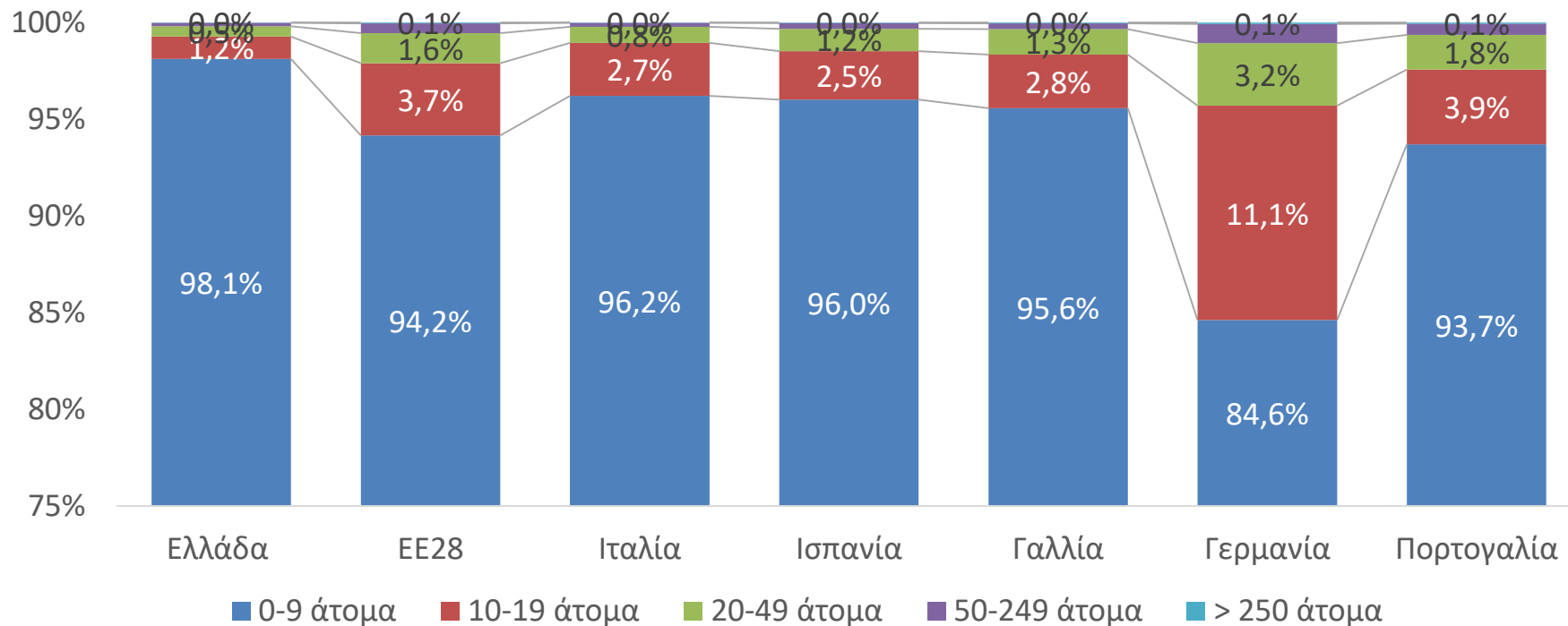
Στον κλάδο των Κατασκευών στην Ελλάδα δραστηριοποιήθηκαν το 2017 περίπου 74.000 επιχειρήσεις, κυρίως στον τομέα των εξειδικευμένων κατασκευαστικών εργασιών



Ο αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις Κατασκευές μειώθηκε κατά περίπου 39.000 μεταξύ 2009 και 2017

Η συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων του τομέα Κατασκευών στην Ελλάδα είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις (ατομικές επιχειρήσεις, αυτοαπασχολούμενοι – απασχόληση μικρότερη από 9 άτομα)

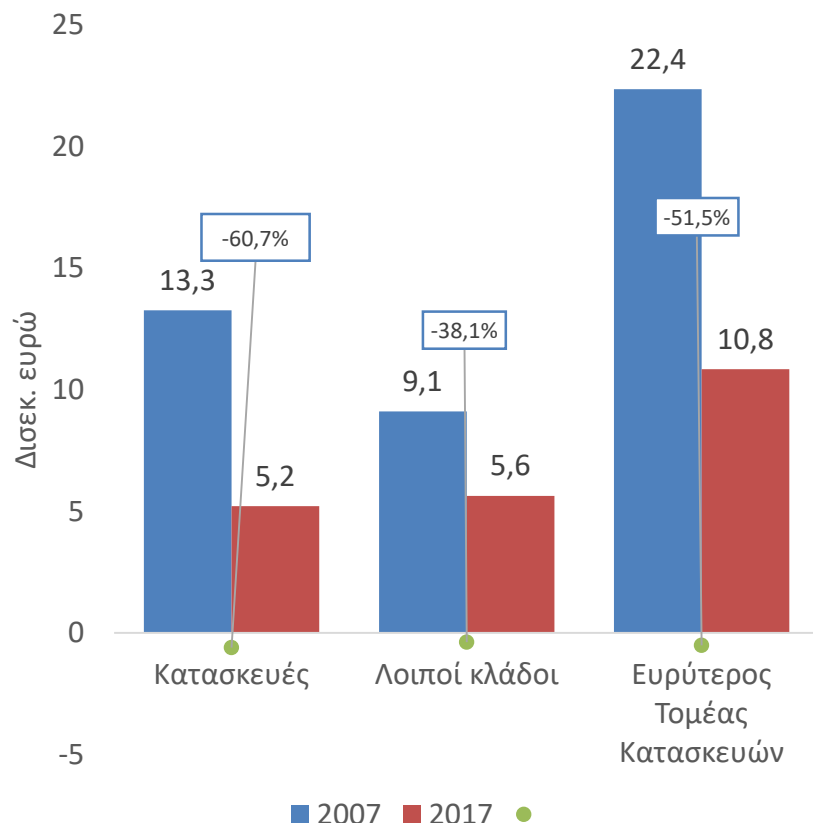
Κατανομή αριθμού επιχειρήσεων με βάση το μέγεθος της απασχόλησης, 2016



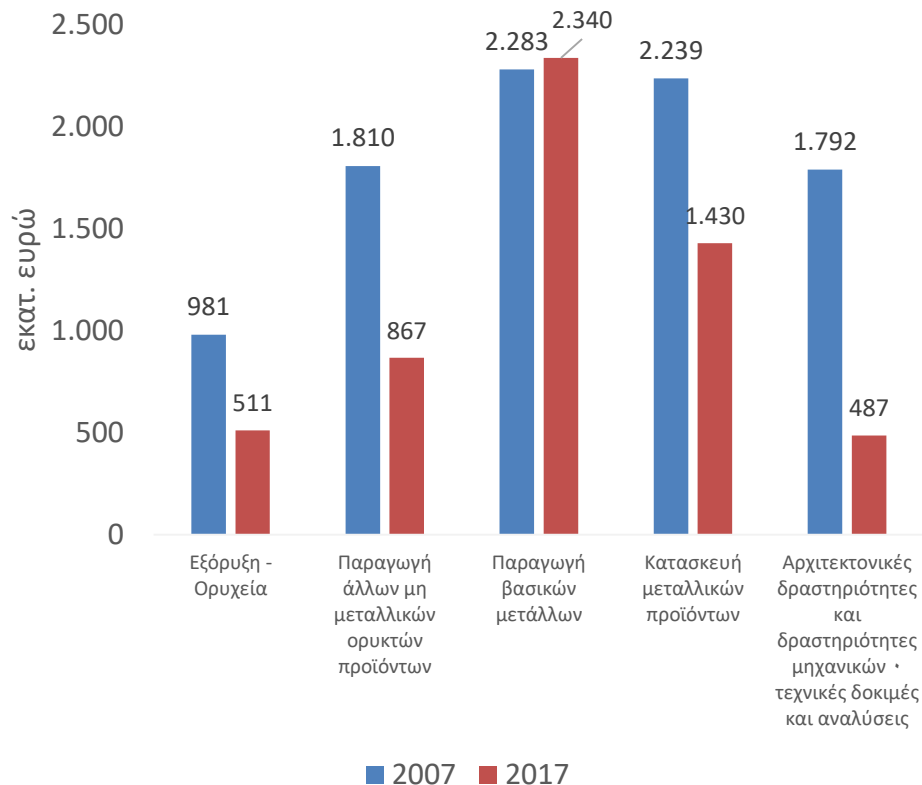
- Το μικρό μέγεθος αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για τη συνεχή επαγγελματική κατάρτιση και τις οργανωτικές και διαχειριστικές ικανότητες, ενώ μπορεί να δημιουργεί καθυστερήσεις πληρωμών και υψηλότερο κόστος χρηματοδότησης
- Είναι εγγενές χαρακτηριστικό του κλάδου των Κατασκευών, ο οποίος έχει να αντιμετωπίσει τη (συχνά απρόβλεπτη) διακύμανση της ζήτησης για κατασκευή ποικίλων έργων διαφορετικού βαθμού τεχνικών απαιτήσεων σε διαφορετικές περιοχές, κάτι που καθιστά ιδιαίτερα σημαντική την ευελιξία των επιχειρήσεων

Η προστιθέμενη αξία των Κατασκευών μειώθηκε κατά 61% μεταξύ 2007 και 2017 – πτώση που περιορίζεται στο 52% αν συνυπολογιστεί και η ευρύτερη αλυσίδα αξίας των Κατασκευών

Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (δισεκ. ευρώ)

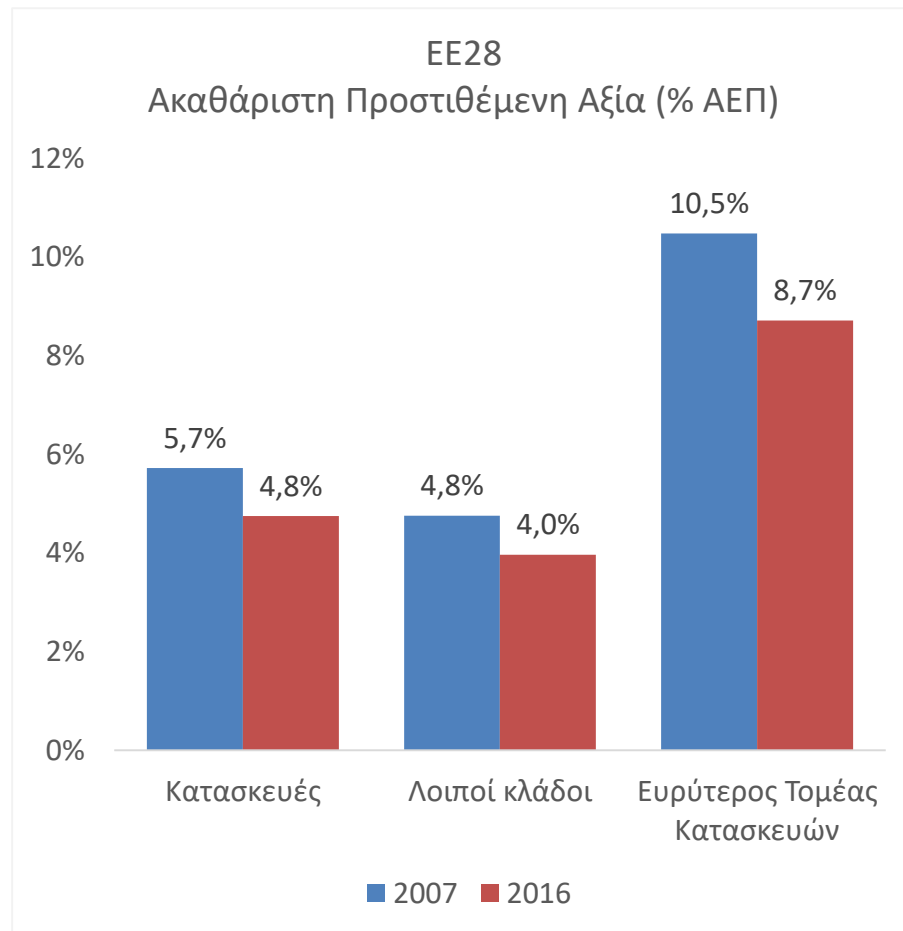
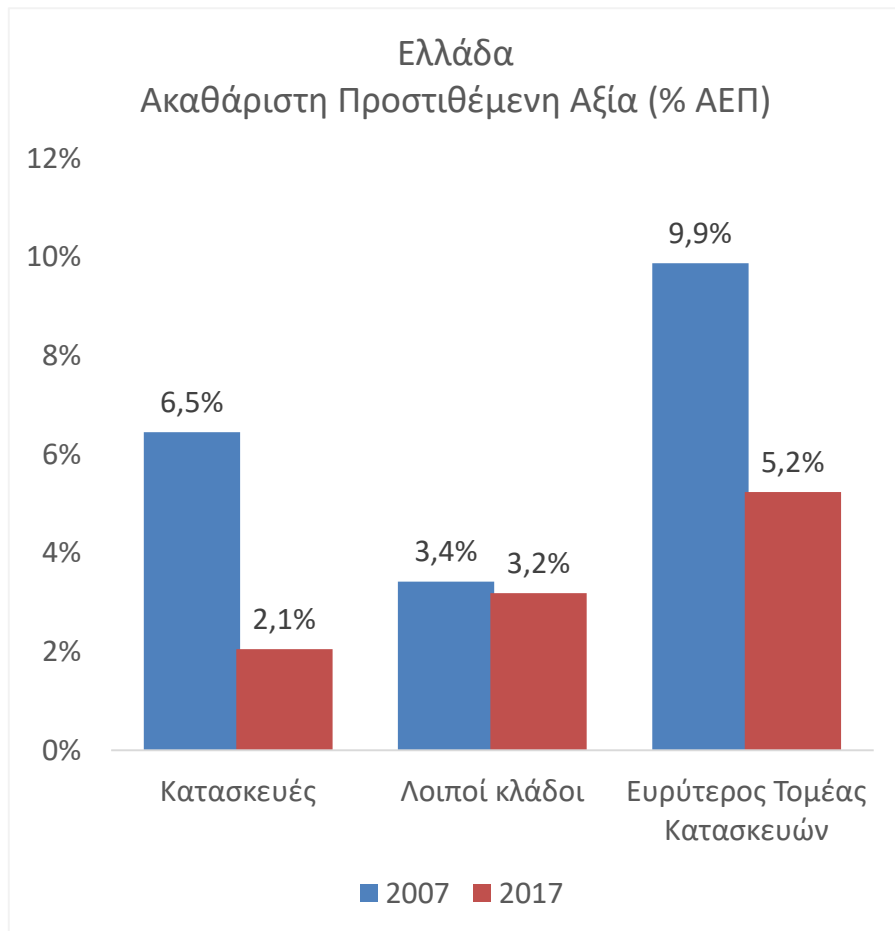


Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κλάδων που εντάσσονται στην αλυσίδα αξίας των Κατασκευών, 2007 και 2017



Με εξαίρεση τον κλάδο παραγωγής βασικών μετάλλων, η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία των κλάδων που εντάσσονται στην αλυσίδα αξίας Κατασκευών σημείωσε μεγάλη πτώση μεταξύ 2007 και 2017

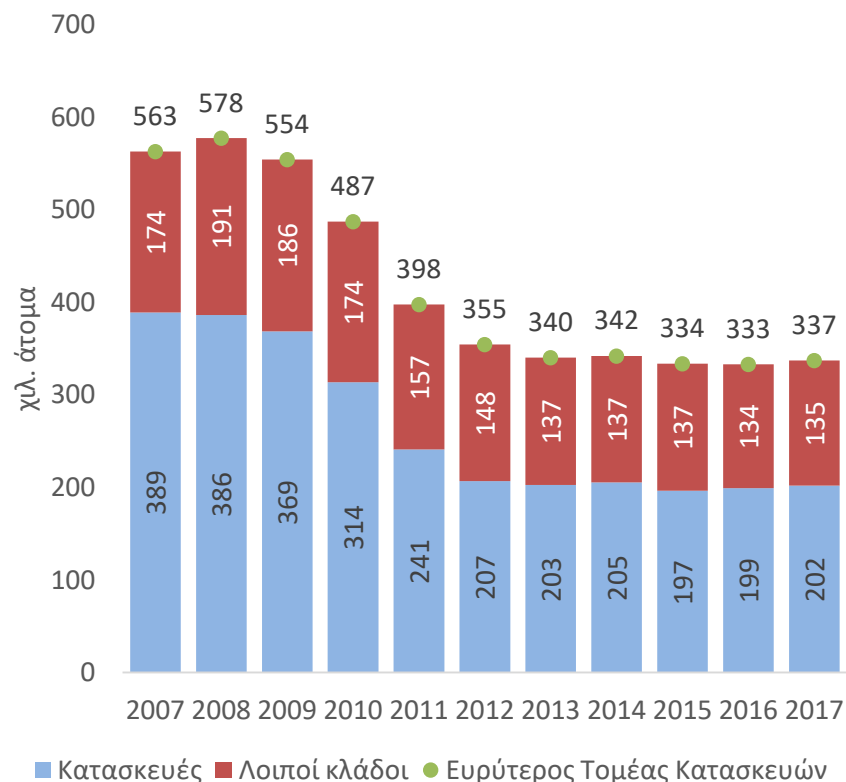
Ως αποτέλεσμα η συμμετοχή του ευρύτερου τομέα των Κατασκευών στο ΑΕΠ της Ελλάδας μειώθηκε από σχεδόν 10% το 2007 σε 5,2% το 2017



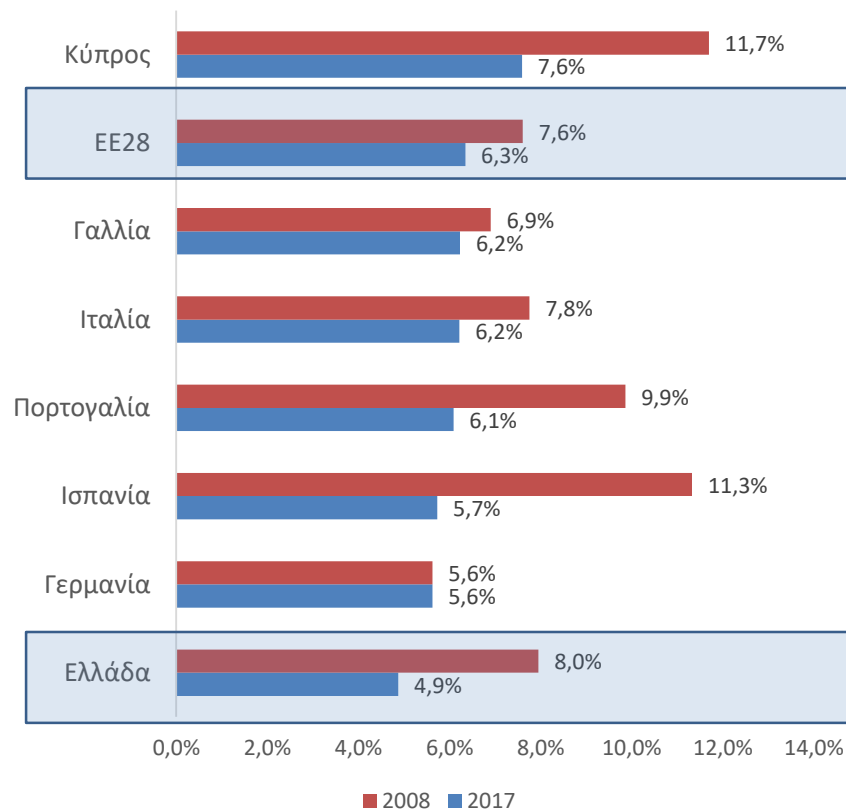
Το μερίδιο των Κατασκευών υποχώρησε την ίδια περίοδο και στην ΕΕ28, αλλά κατά πολύ λιγότερο σε σχέση με την Ελλάδα

Σε σύγκριση με το 2007 η απασχόληση στον κλάδο των Κατασκευών υποδιπλασιάστηκε για να διαμορφωθεί το 2017 σε 202 χιλ. θέσεις εργασίας

Απασχόληση στην αλυσίδα αξίας Κατασκευών (χιλ. άτομα)



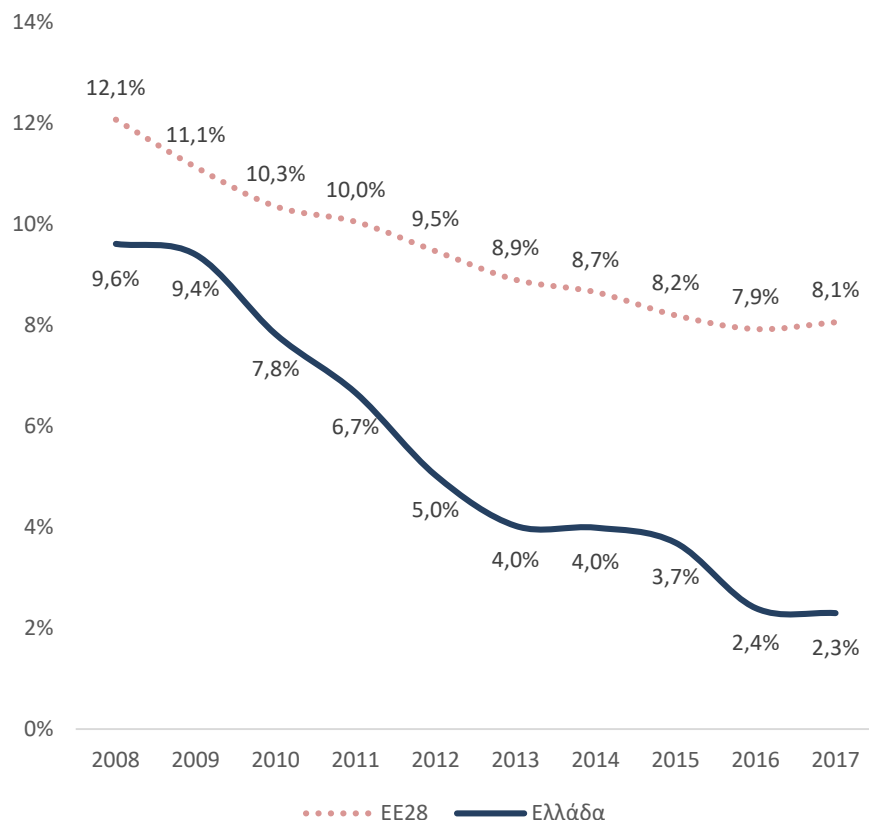
Συμμετοχή Κατασκευών στην Απασχόληση



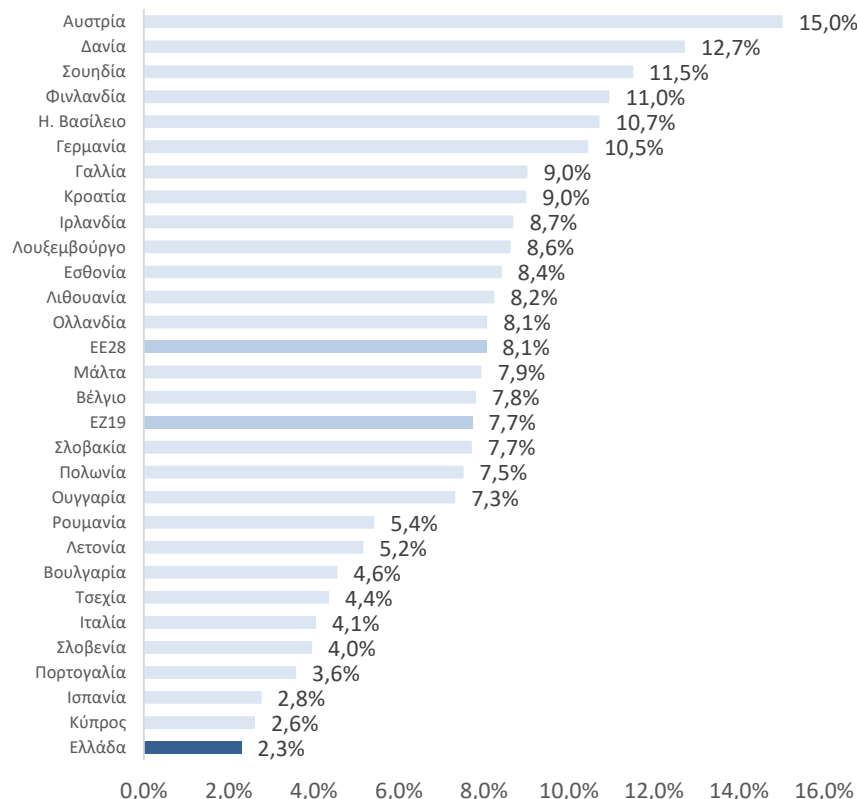
Το μερίδιο της απασχόλησης στις Κατασκευές επί της συνολικής απασχόλησης μειώθηκε από 8,0% το 2008 σε 4,9% το 2017, ενώ οι λοιποί κλάδοι της αλυσίδας αξίας Κατασκευών διατήρησαν σχετικά σταθερή τη συμμετοχή τους

Ιδιαίτερα ανησυχητική είναι η τάση μείωσης της συμμετοχής των νέων ηλικίας 15-24 στο εργατικό δυναμικό των Κατασκευών στην Ελλάδα

Απασχολούμενοι στις Κατασκευές (15-24 ετών)



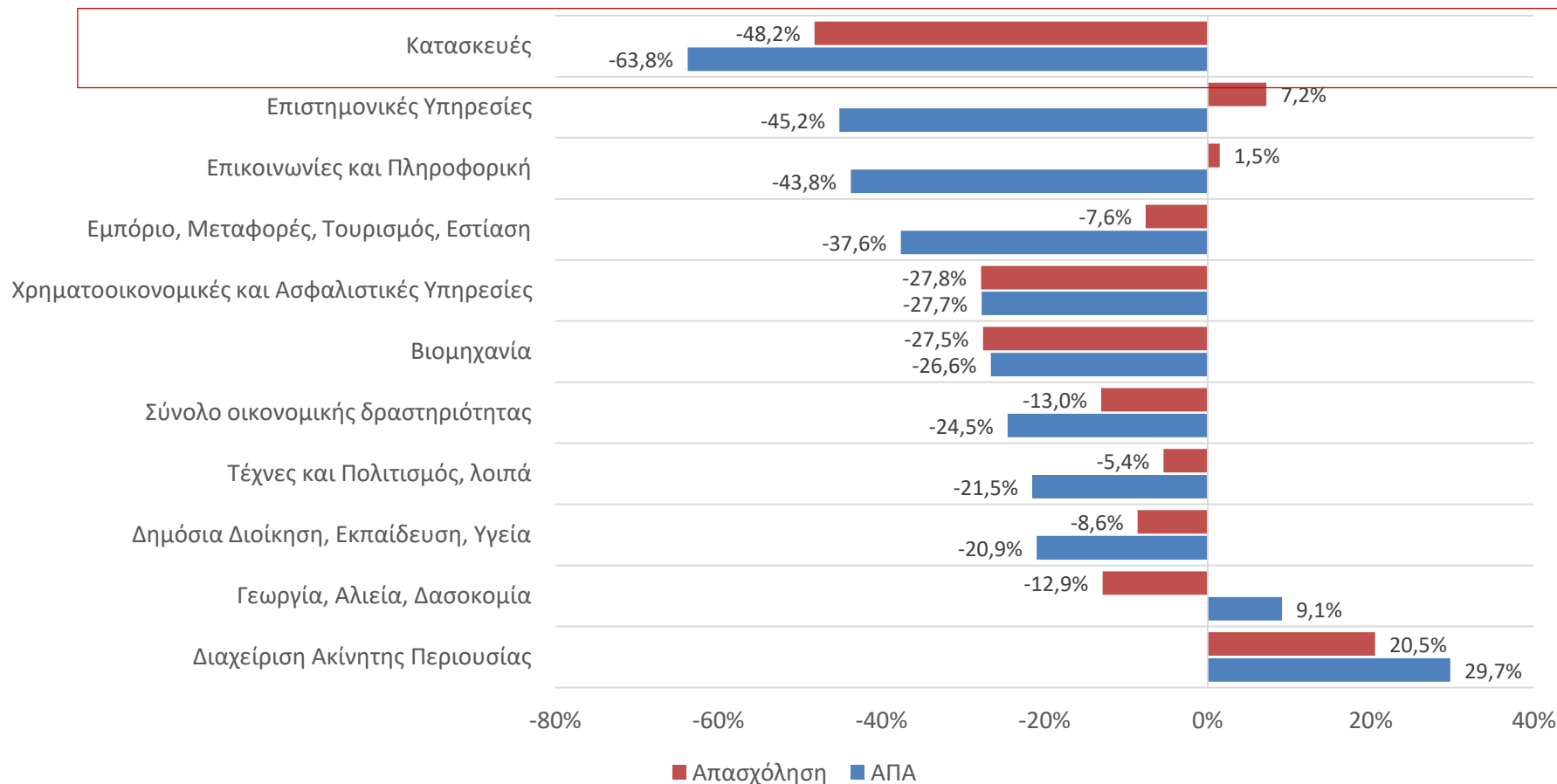
Απασχολούμενοι στις Κατασκευές (15-24 ετών / Σύνολο) - 2017



Η τάση μείωσης των νέων εργαζόμενων **επιηρεάζει τη μεταφορά γνώσεων και ικανοτήτων και υποσκάπτει τη μελλοντική ανταγωνιστικότητα του τομέα των Κατασκευών**. Το 19% των ατόμων που έχουν φύγει στο εξωτερικό έχουν πτυχίο Μηχανικής, ενώ το 11% εργαζόταν στον κατασκευαστικό τομέα (ICAP: Brain Drain & Gain, 2018)

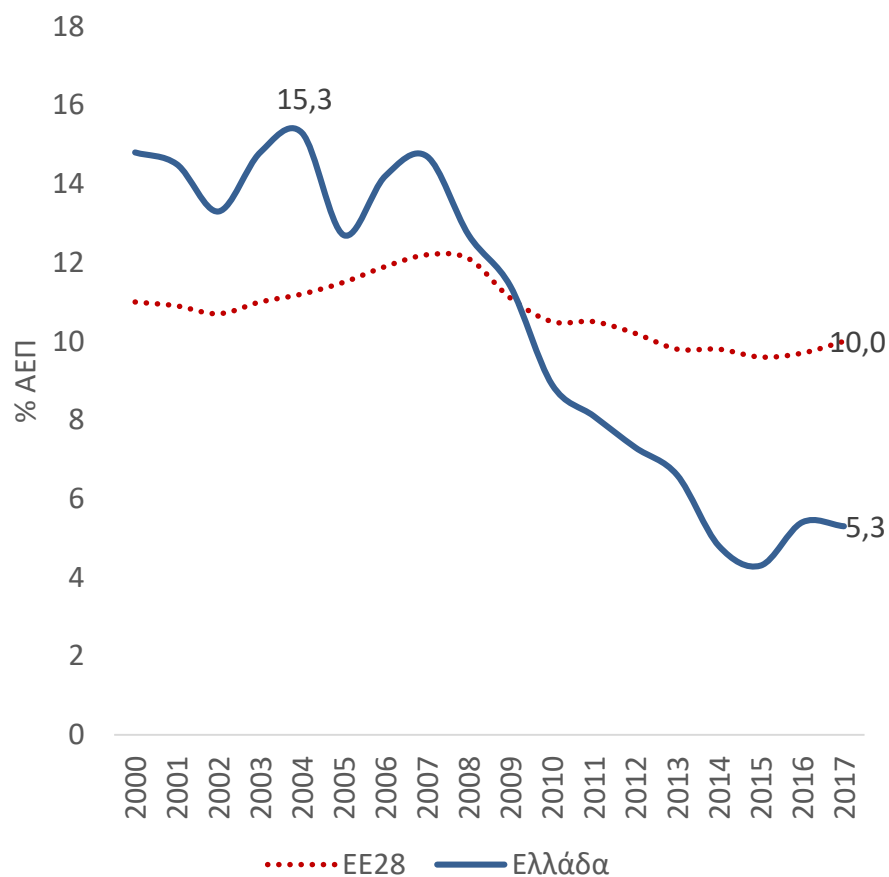
Η επίπτωση της ύφεσης της ελληνικής οικονομίας ήταν δυσμενέστερη στις Κατασκευές σε σύγκριση με άλλους κλάδους, τόσο σε όρους προστιθέμενης αξίας όσο και σε όρους απασχόλησης

(%) Μεταβολή Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (σε σταθερές τιμές 2010) και απασχόλησης ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας μεταξύ 2007-2017

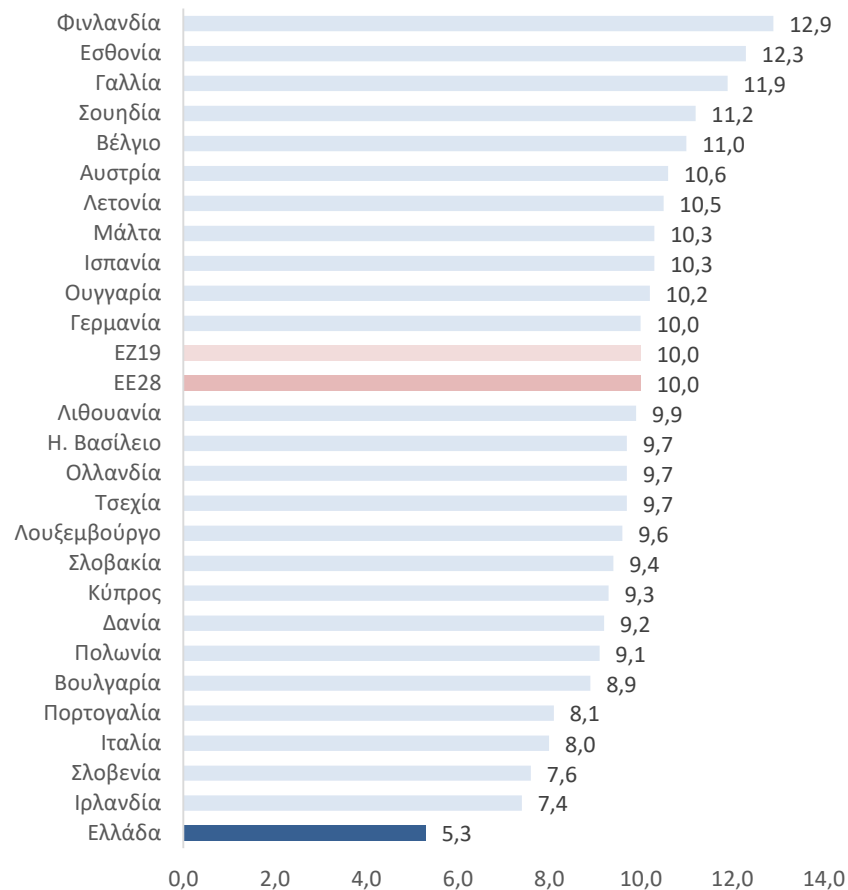


Οι επενδύσεις σε Κατασκευές έχουν υποχωρήσει δραματικά, καθιστώντας την Ελλάδα ουραγό στις επενδύσεις μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Επενδύσεις σε Κατασκευές



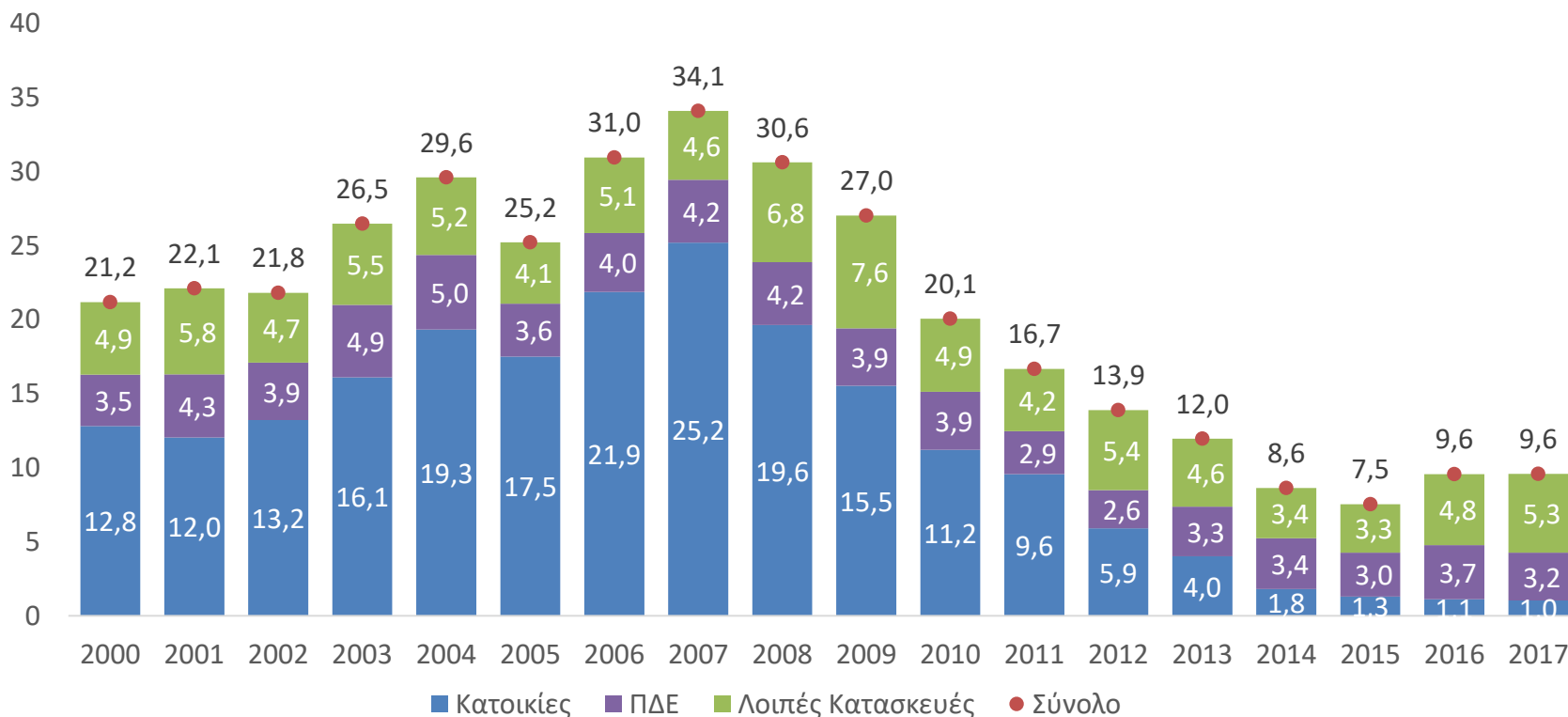
Επενδύσεις σε Κατασκευές (% ΑΕΠ) - 2017



Η συνολική επενδυτική δαπάνη για κατασκευαστικά έργα μειώθηκε από €34,1 δισ. το 2007 σε €9,6 δισ. το 2017 – βρίσκεται δηλαδή στο ¼ του επιπέδου του 2007

δισεκ. ευρώ

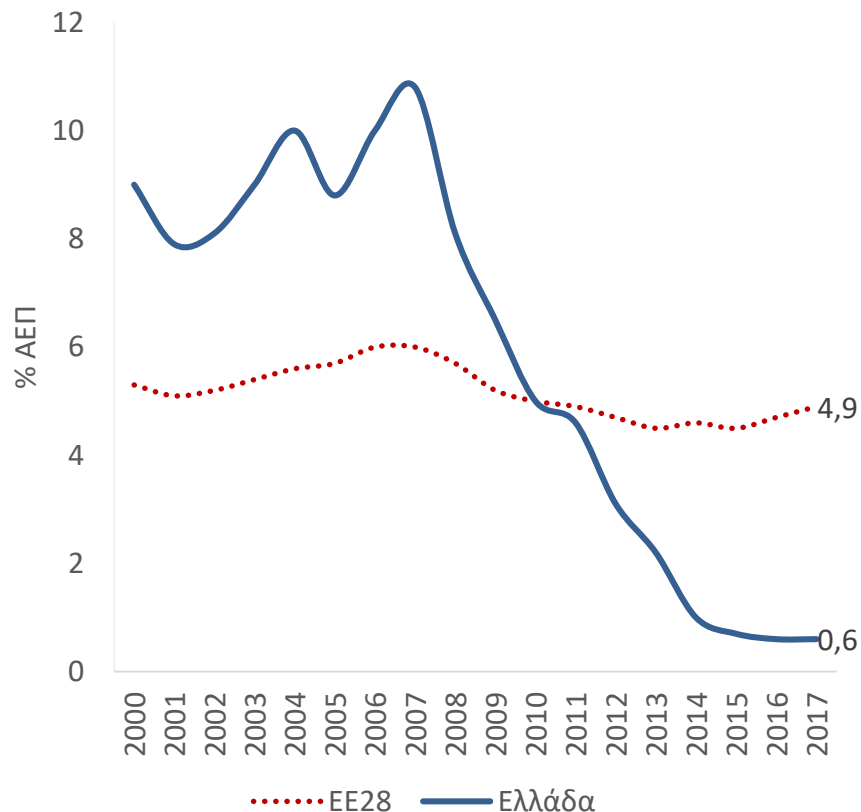
Επενδυτική Δαπάνη για Κατασκευαστικά έργα



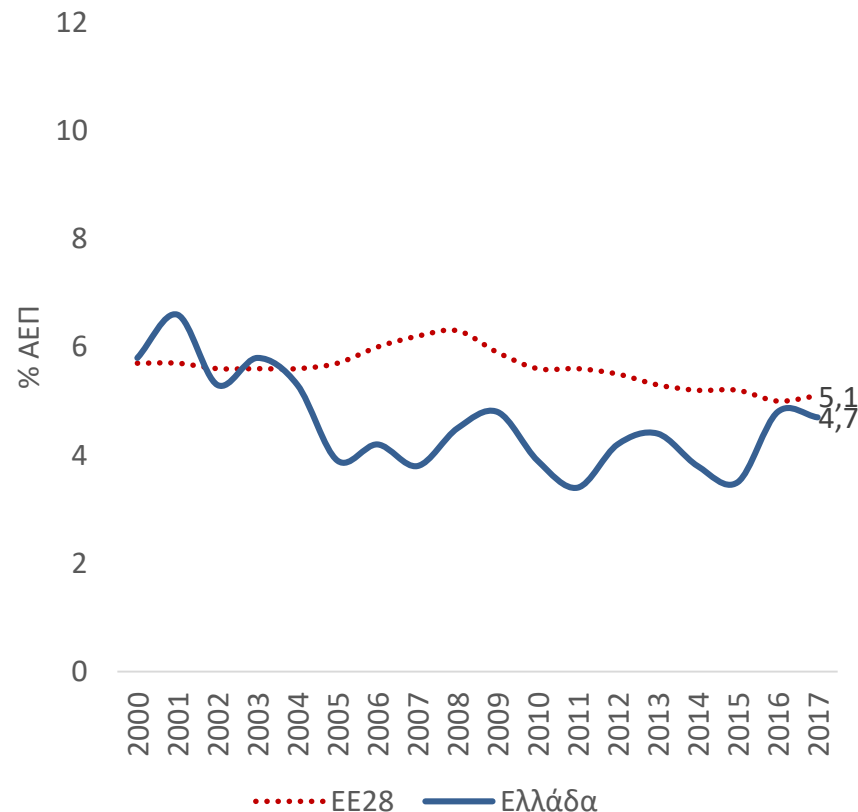
- Οι ετήσιες επενδύσεις σε κατοικίες υποχώρησαν κατά 95% και διαμορφώθηκαν το 2017 σε 1,0 δισ., έναντι €25,2 δισ. το 2007.
- Το μεγαλύτερο μέρος της πτώσης των συνολικών επενδύσεων για κατασκευαστικά έργα οφείλεται στη συρρίκνωση των επενδύσεων σε κατοικίες

Η μεγαλύτερη υστέρηση παρουσιάζεται τα τελευταία χρόνια στις επενδύσεις σε κατοικίες

Επενδύσεις σε Κατοικίες



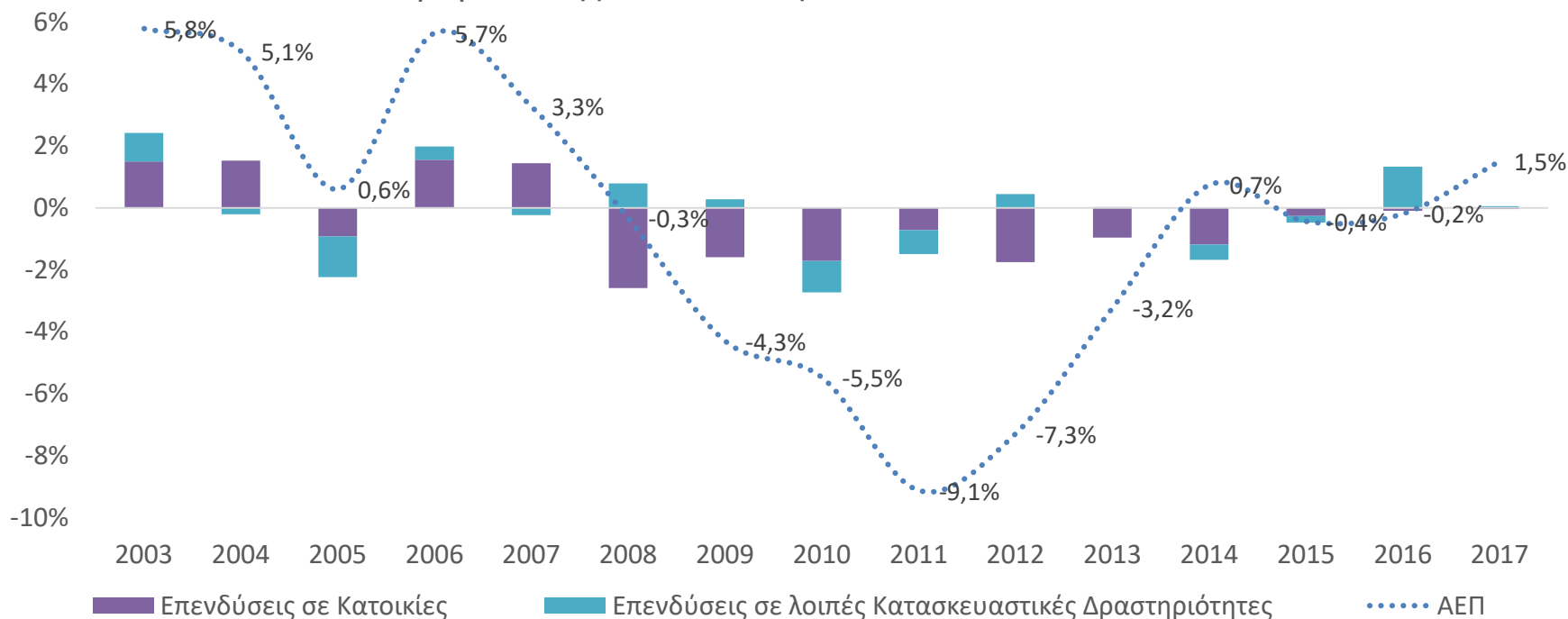
Επενδύσεις σε Λοιπές Κατασκευές



Αρκετά μεγάλη υστέρηση παρουσίαζαν στο παρελθόν οι επενδύσεις σε λοιπές κατασκευές, παρά την εισροή πόρων για συγχρηματοδοτούμενες επενδύσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση

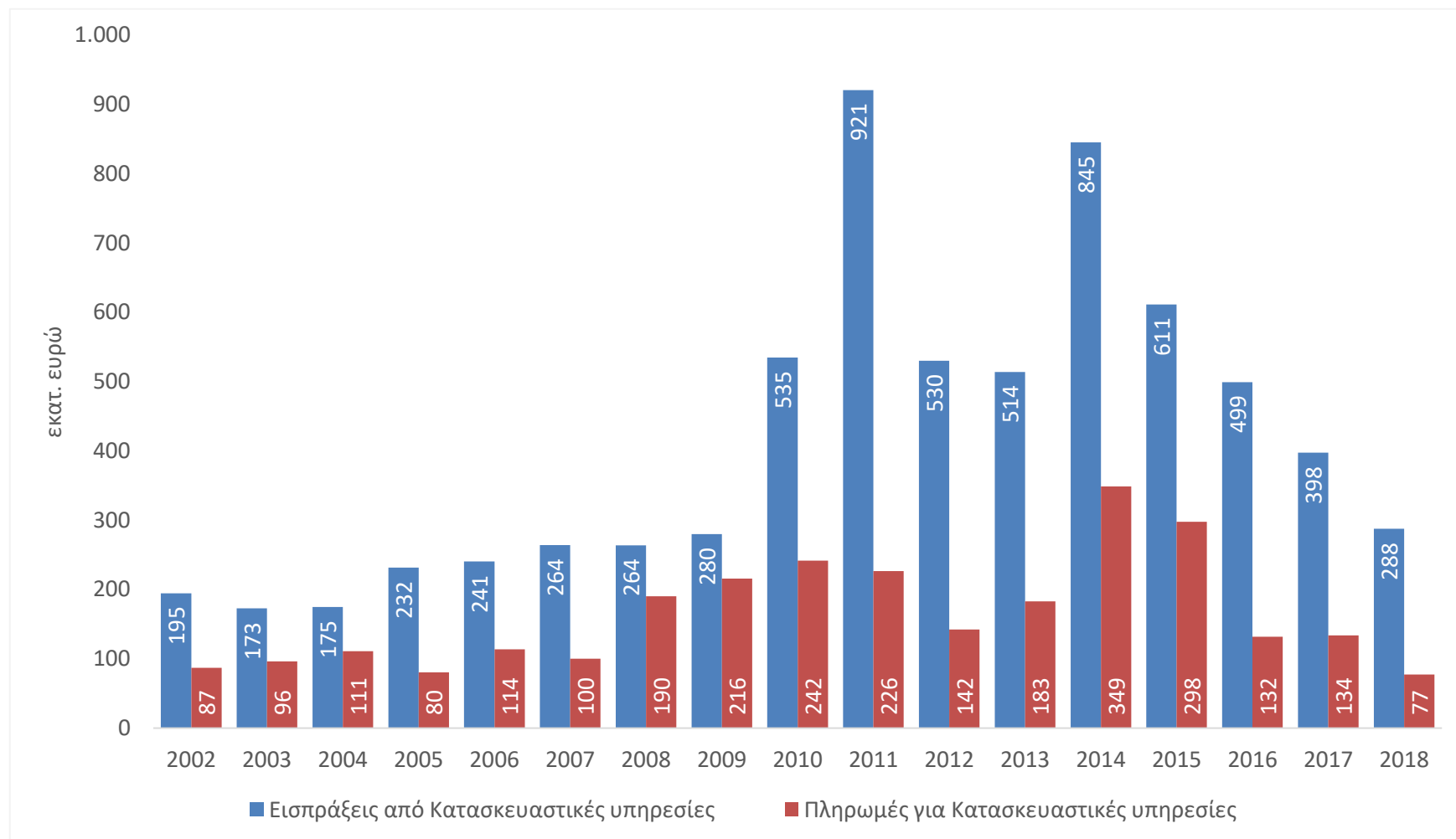
Οι επενδύσεις σε Κατασκευές λειτούργησαν ενισχυτικά στο ΑΕΠ τα περισσότερα έτη πριν το 2007, ωστόσο μετά το 2008 και μέχρι το 2015 η μείωσή τους συνέβαλε αρνητικά στη διαμόρφωση του ΑΕΠ, επιταχύνοντας την πτώση του

Ανάλυση της συμβολής των Επενδύσεων σε κατασκευαστικά έργα στον ρυθμό μεγέθυνσης του ΑΕΠ στην Ελλάδα, 2003-2017



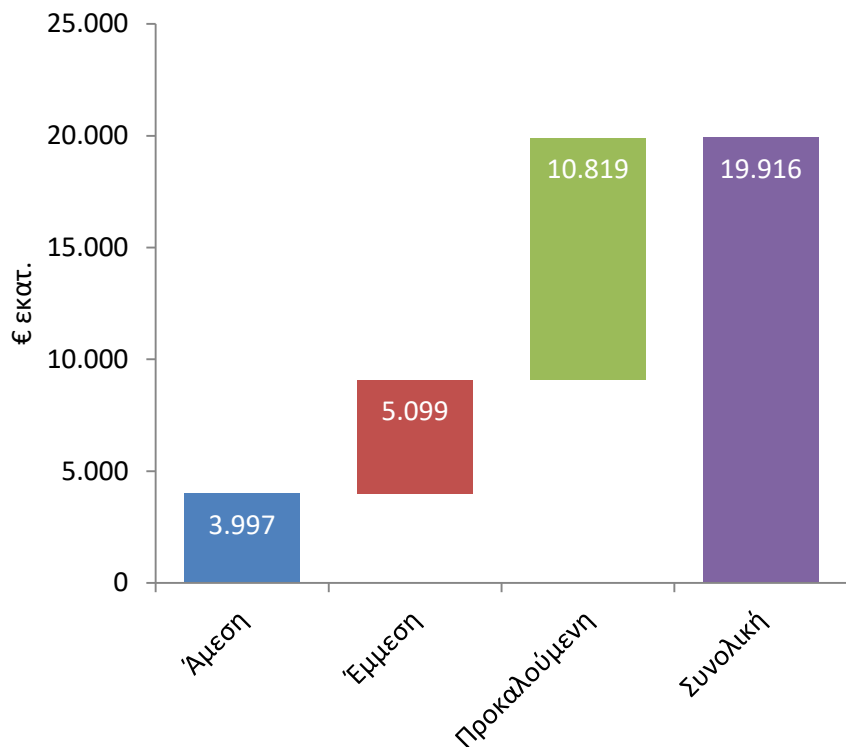
Η οικονομική ανάπτυξη της χώρας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον τομέα των Κατασκευών. Η αύξηση των επενδύσεων σε υποδομές και άλλα κατασκευαστικά έργα αποτελεί προϋπόθεση για την επιτάχυνση του ρυθμού μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας και την αποκλιμάκωση της ανεργίας

Η συνεισφορά των Κατασκευών στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών ενισχύθηκε σημαντικά μετά το 2009, ωστόσο τα τελευταία χρόνια οι εισπράξεις από κατασκευαστικές υπηρεσίες παρουσιάζουν πτωτική τάση

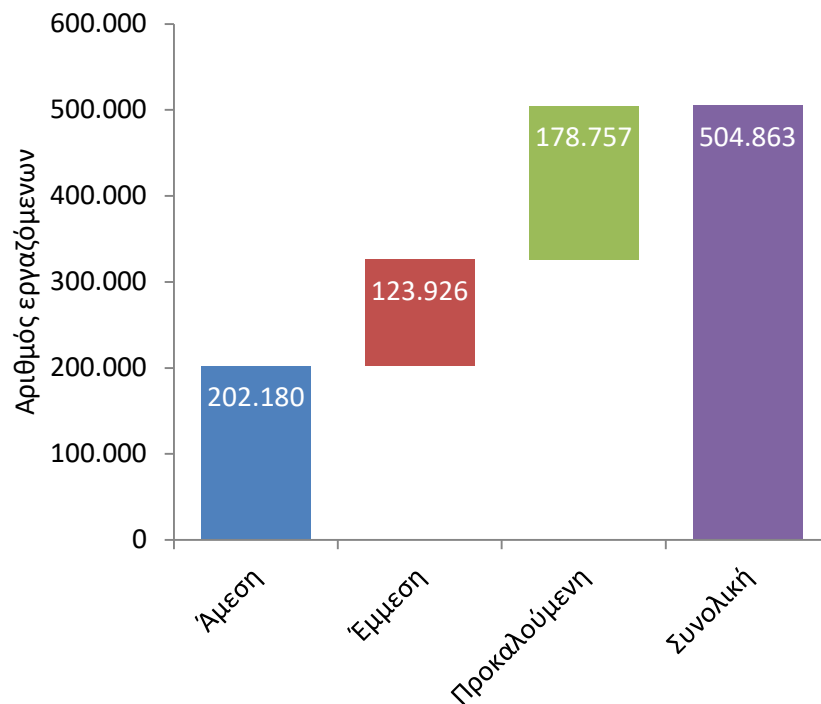


Η συνολική συνεισφορά του κλάδου των Κατασκευών εκτιμάται για το 2017 σε €19,9 δισεκ. (περίπου 11% του ΑΕΠ της χώρας) και 505 χιλ. θέσεις εργασίας

Κατασκευές – Επίδραση στο ΑΕΠ (2017)

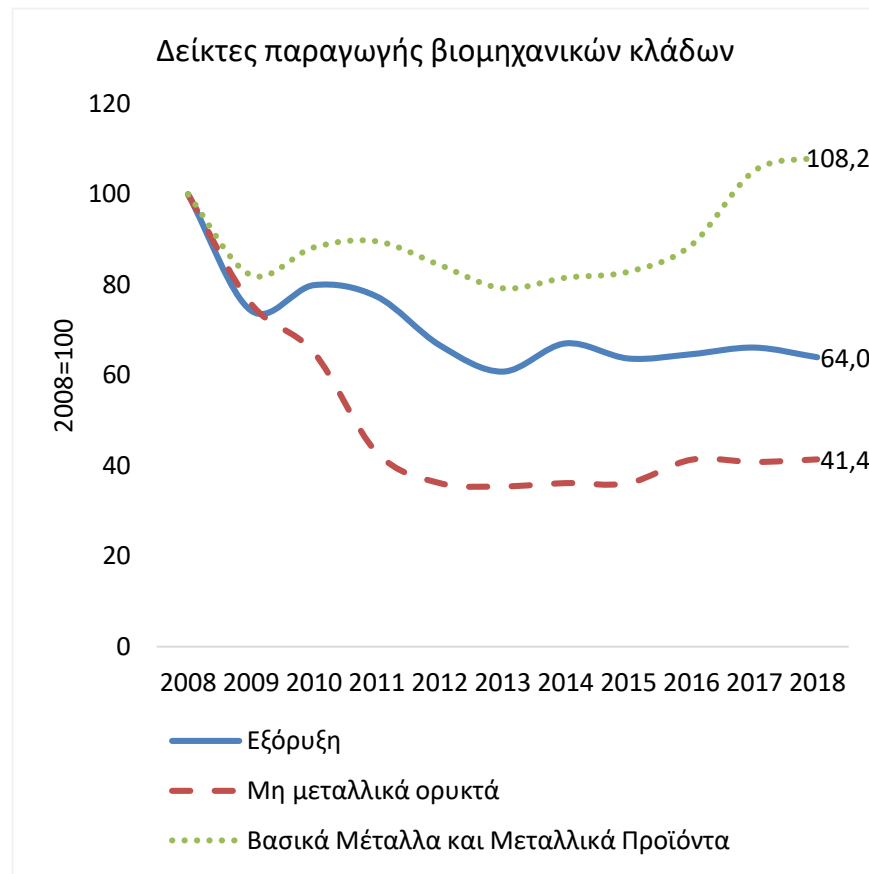
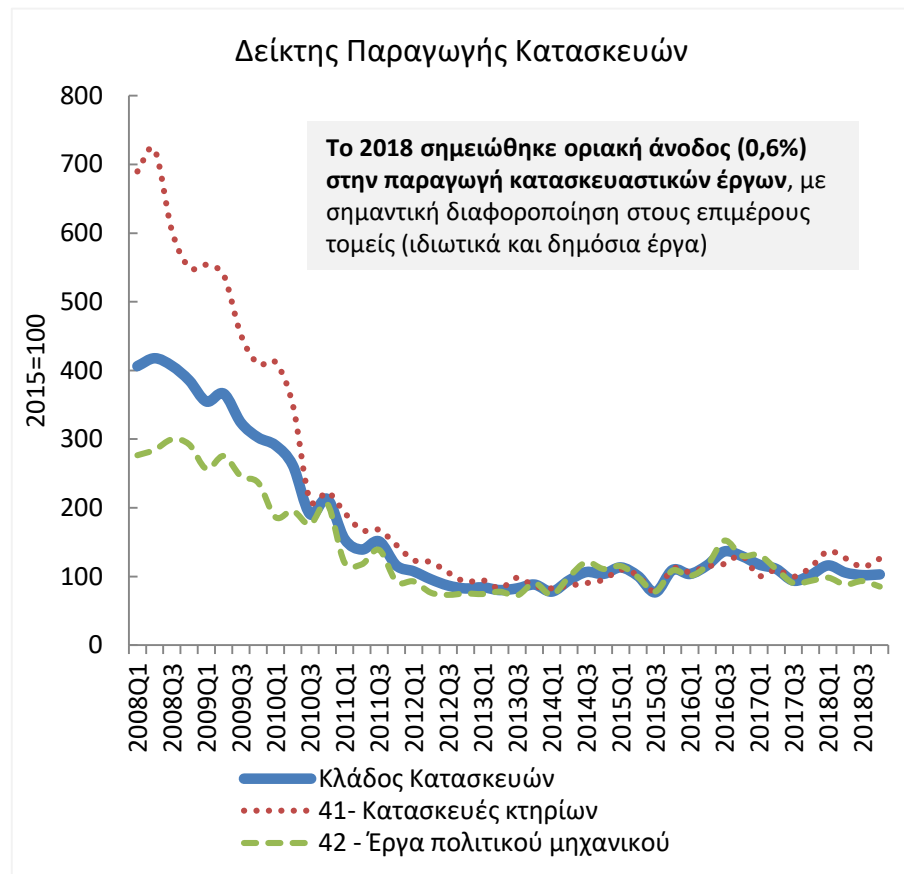


Κατασκευές – Επίδραση στην Απασχόληση (2017)



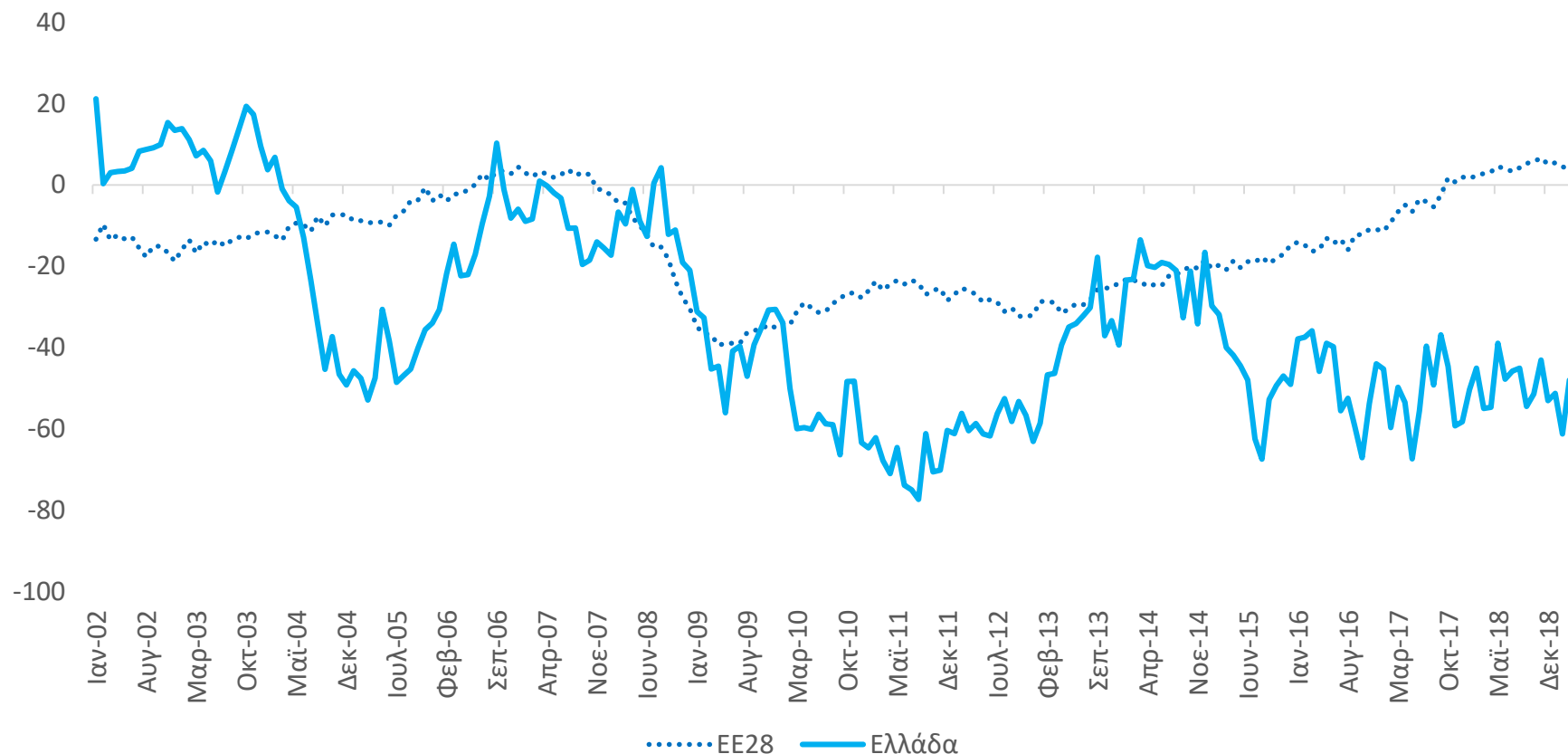
- Κάθε ευρώ που δαπανάται για κατασκευαστικά έργα αυξάνει το ΑΕΠ κατά €1,8
- Για κάθε € 1 εκατ. δαπάνης για κατασκευαστικά έργα δημιουργούνται ή διατηρούνται 44,5 θέσεις εργασίας στην ελληνική οικονομία
- Κάθε θέση εργασίας στις Κατασκευές συνδέεται με επιπλέον 1,5 θέσεις εργασίας σε άλλους κλάδους της ελληνικής οικονομίας

Τα πιο πρόσφατα στοιχεία του δείκτη παραγωγής Κατασκευών – παρά τις έντονες διακυμάνσεις – δείχνουν στασιμότητα του κλάδου σε πολύ χαμηλό επίπεδο δραστηριότητας συγκριτικά με την περίοδο πριν την οικονομική κρίση



Η δραστηριότητα των βιομηχανικών κλάδων που εντάσσονται στην αλυσίδα αξίας των Κατασκευών άντεξε σχετικά στις πιέσεις και έδειξε κάποια σημάδια ανάκαμψης μετά το 2013, κυρίως λόγω της στροφής στις εξαγωγές

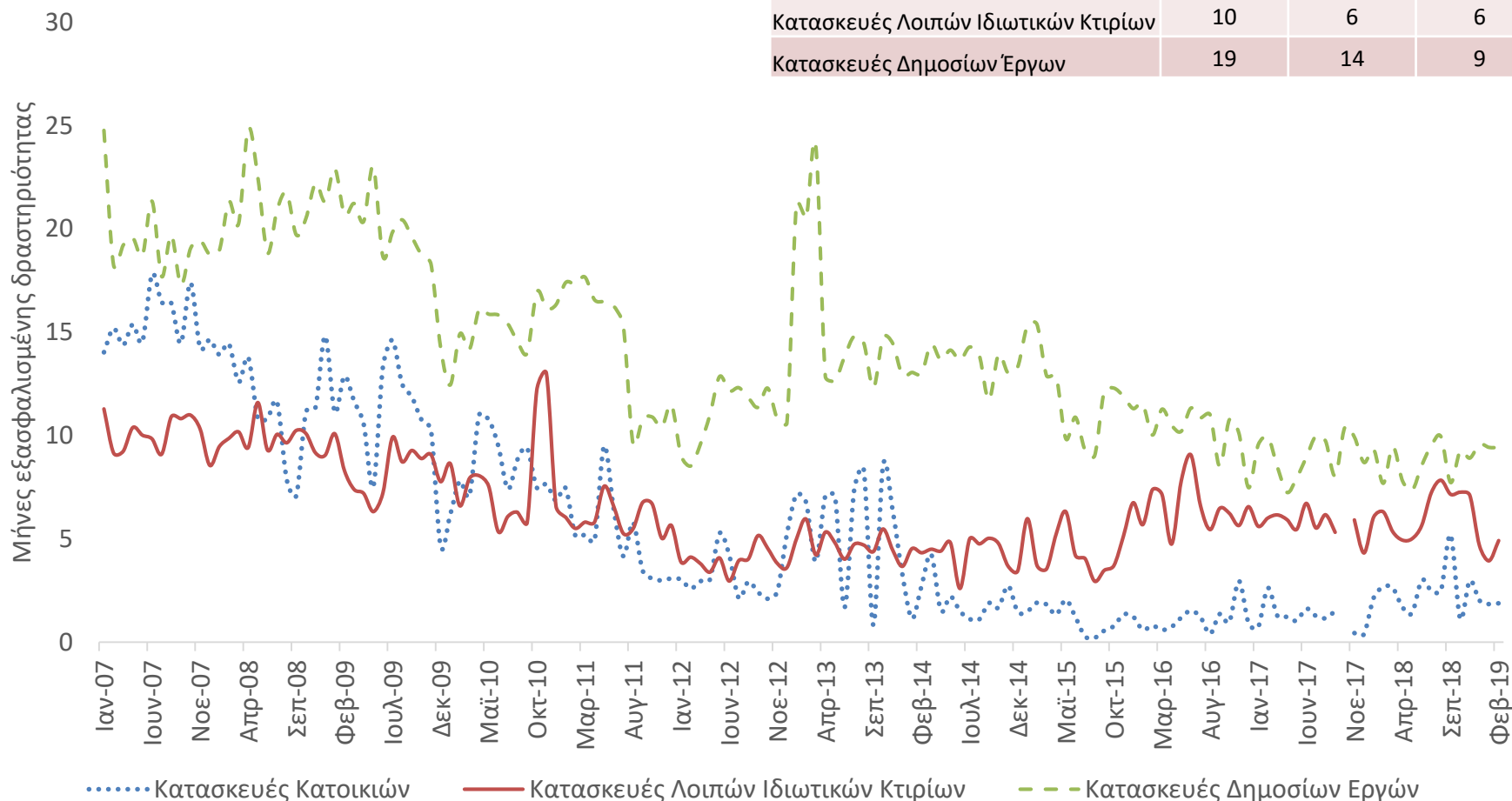
Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις Κατασκευές στην Ελλάδα είναι αρνητικές και στάσιμες, γεγονός που δεν δημιουργεί αισιοδοξία για την μελλοντική πορεία του κλάδου, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα



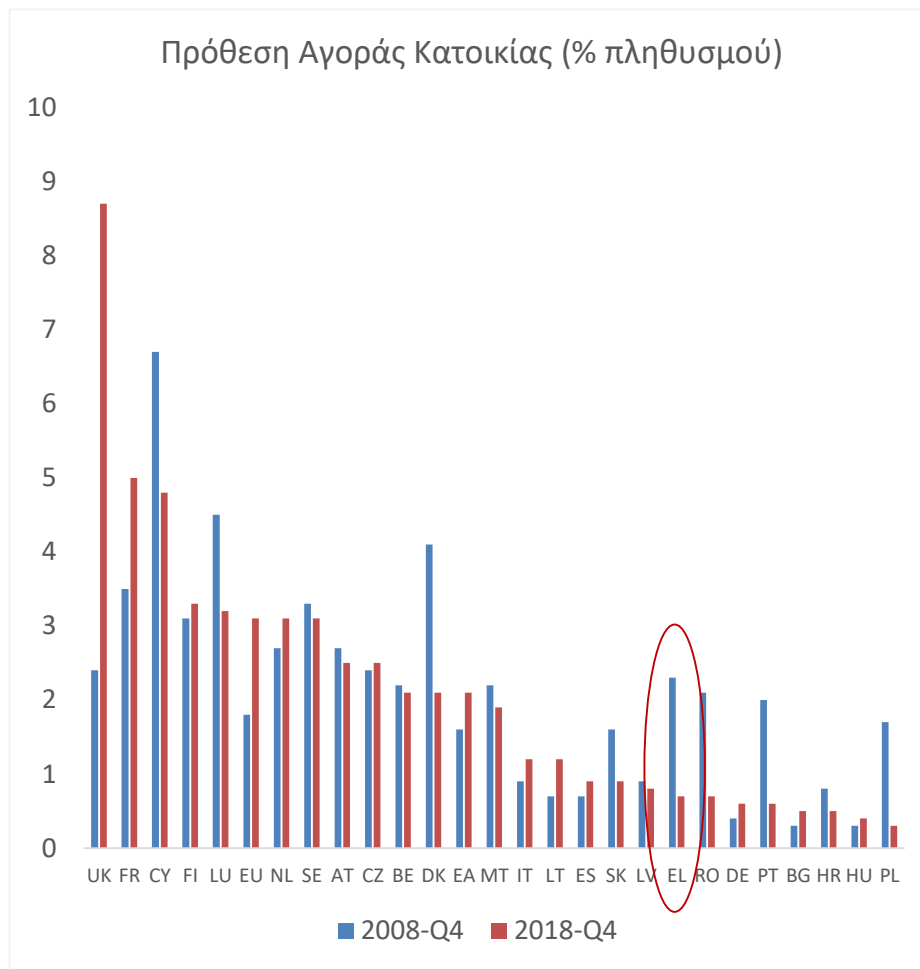
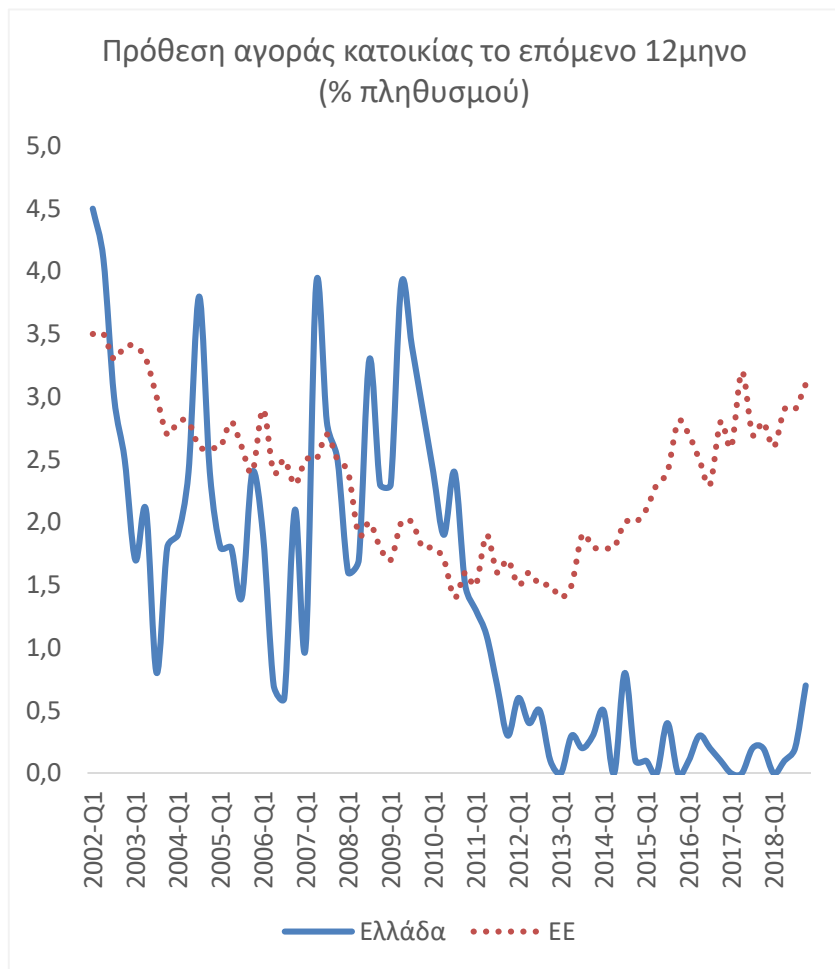
Αντίθετα, στην ΕΕ28, το οικονομικό κλίμα στις Κατασκευές σημείωσε σταθερή βελτίωση μετά τον Ιανουάριο του 2013 και για πρώτη φορά το 2017 μετά από πολλά έτη οι επιχειρηματικές προσδοκίες πέρασαν σε θετικό έδαφος

Οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας παρουσιάζουν πτωτική τάση, ιδιαίτερα στον τομέα των Δημοσίων Έργων

	2007	2011	2018
Κατασκευές Κατοικιών	15	5	3
Κατασκευές Λοιπών Ιδιωτικών Κτιρίων	10	6	6
Κατασκευές Δημοσίων Έργων	19	14	9



Η πρόθεση των νοικοκυριών για αγορά κατοικίας στην Ελλάδα παρουσιάζει μία από τις χαμηλότερες τιμές στην ΕΕ28



Παράγοντες που διαμορφώνουν το περιβάλλον στον τομέα των Κατασκευών

Οικονομικοί παράγοντες

- Επιδόσεις και προοπτικές οικονομίας (Ρυθμοί μεγέθυνσης, επενδύσεις, οικονομικό κλίμα, καταναλωτική εμπιστοσύνη)
- Χρηματοδοτικοί πόροι και κόστος χρηματοδότησης (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, τραπεζική χρηματοδότηση, επιτόκια)
- Τιμές και φορολογία ακινήτων
- Φορολογία και εμπόδια στην επιχειρηματική δραστηριότητα
- Άλλοι παράγοντες (Φοροαπαλλαγές, Κίνητρα, εξωτερική ζήτηση)

Θεσμικοί παράγοντες

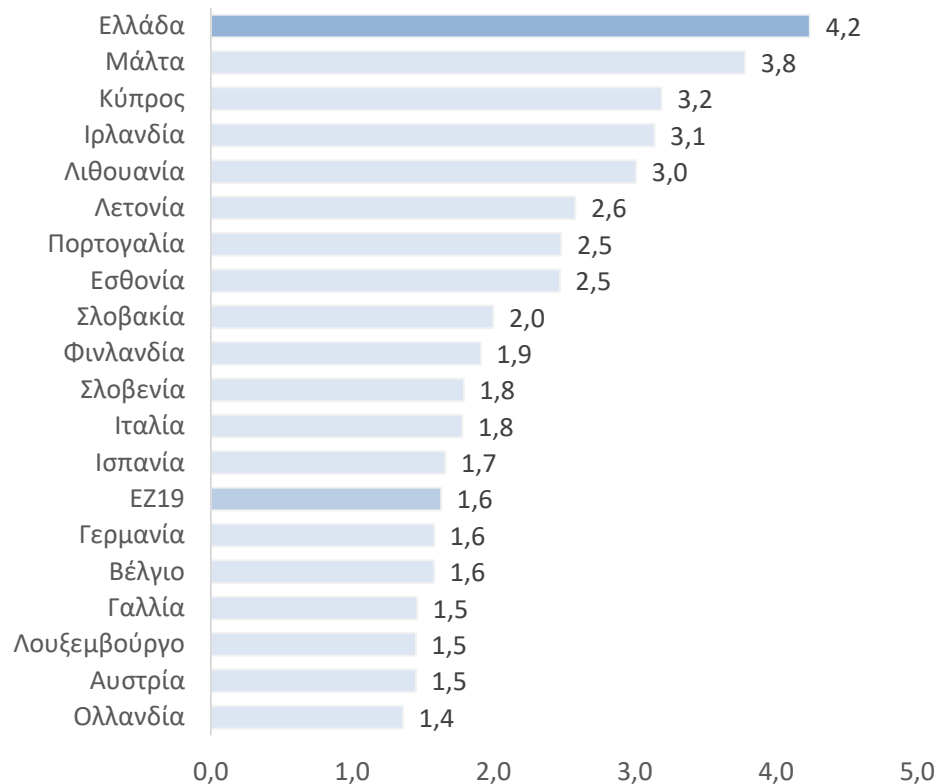
- Σύστημα παραγωγής δημοσίων έργων
- Στρατηγικός σχεδιασμός υποδομών και άλλων έργων
- Χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός

Λοιποί παράγοντες

- Κατάσταση υποδομών και κτιριακού αποθέματος
- Κόστος κατασκευών και παραγωγικότητα
- Δημογραφικές μεταβολές

Το κόστος δανεισμού των επιχειρήσεων στην Ελλάδα είναι το υψηλότερο μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωζώνης

Κόστος Δανεισμού Επιχειρήσεων Ιαν - 2019



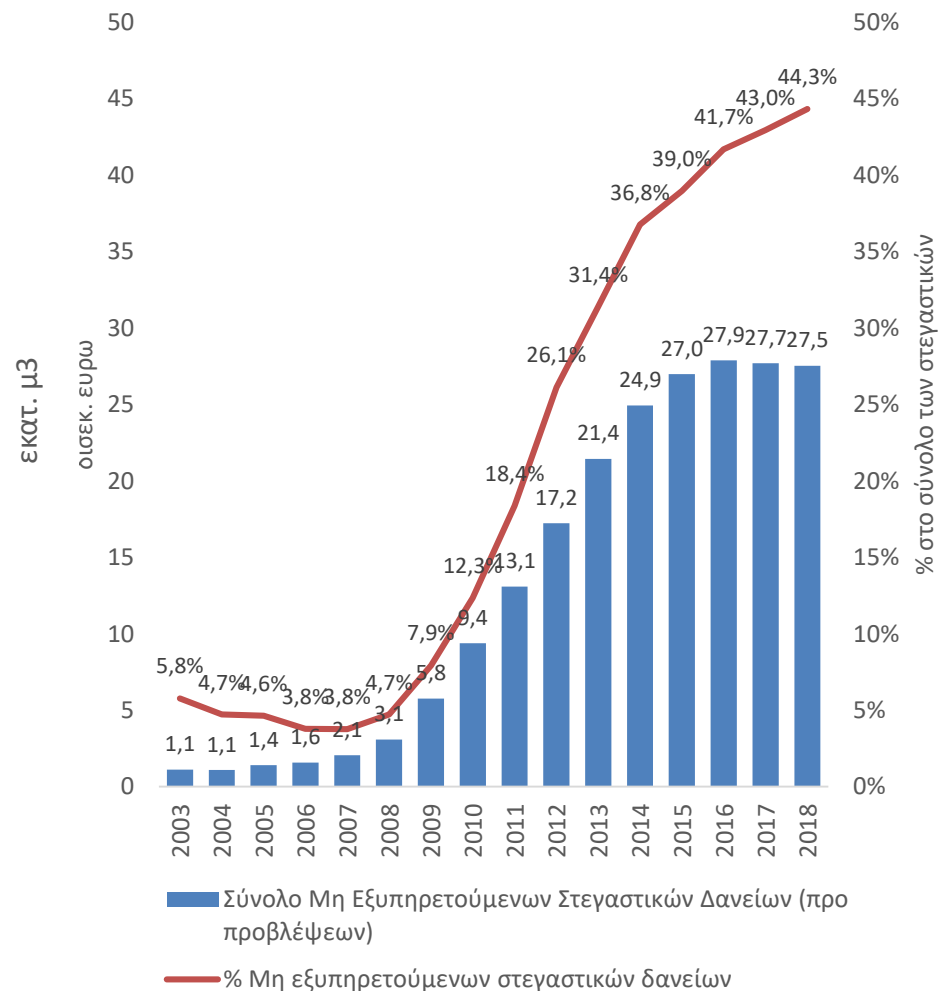
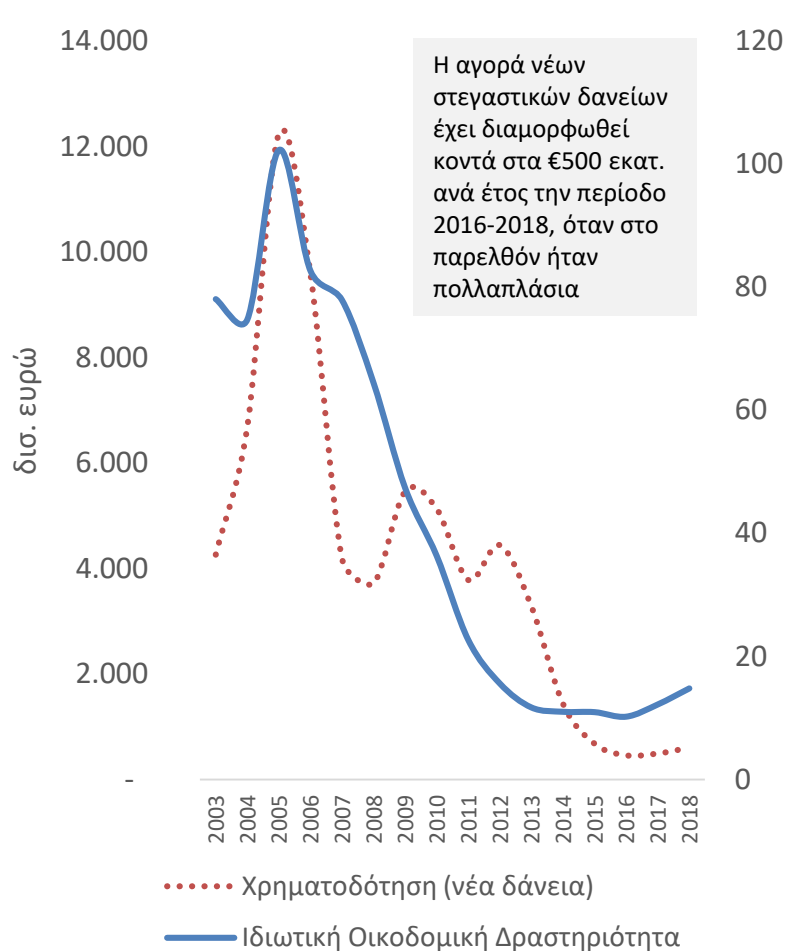
Υπόλοιπα δανείων στις Κατασκευές (Ιαν 2008-Φεβ 2019)



*Το κόστος δανεισμού προκύπτει από τον μέσο όρο των επιτοκίων σε νέα δάνεια προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις. Υπολογίζεται από τις κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος με συντελεστές στάθμισης τα υπόλοιπα των δανείων ανά κατηγορία (χωρίς καθορισμένη διάρκεια, μακροπρόθεσμα τακτής λήξης, δάνεια μέχρι €250 χιλ., από €250 χιλ. μέχρι €1 εκατ. και άνω του 1€ εκατ.).

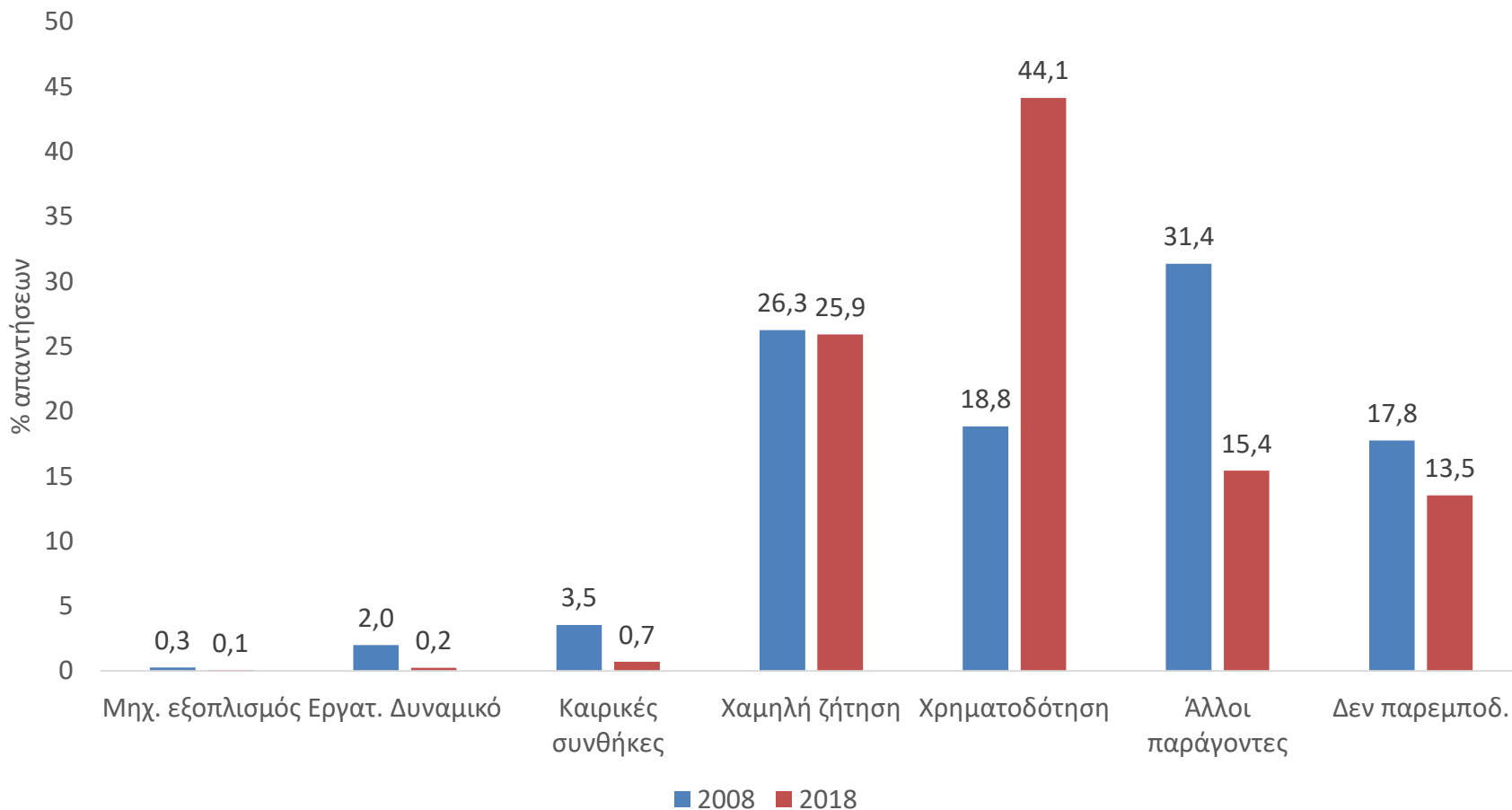
Ο συνολικός δανεισμός του κλάδου των Κατασκευών σημειώνει πτωτική τάση

Η οικοδομική δραστηριότητα Ελλάδα συμβαδίζει με το ύψος της ροής της τραπεζικής χρηματοδότησης μέσω στεγαστικών και επισκευαστικών δανείων

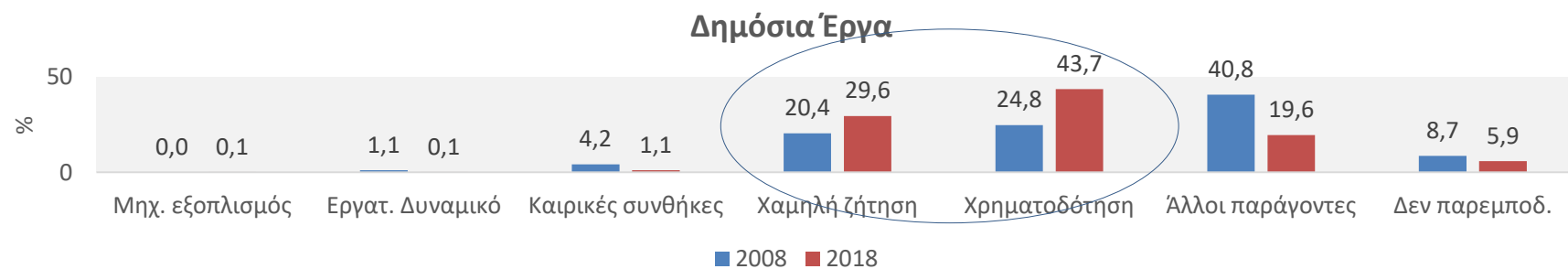
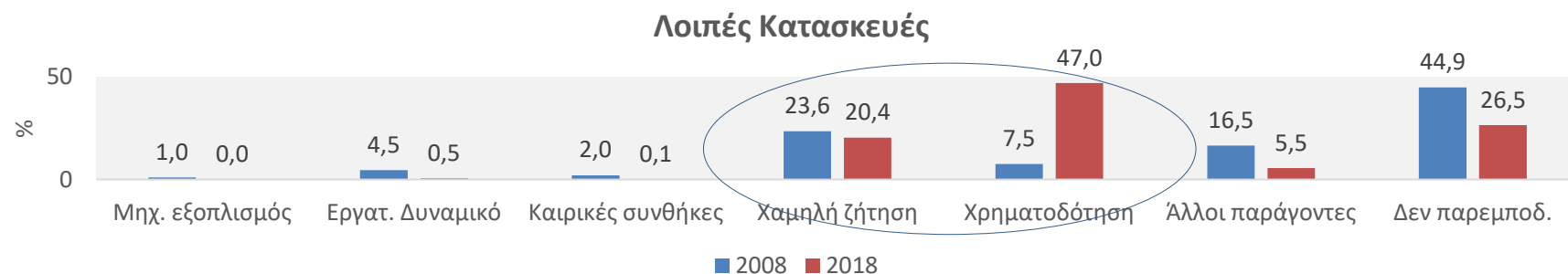
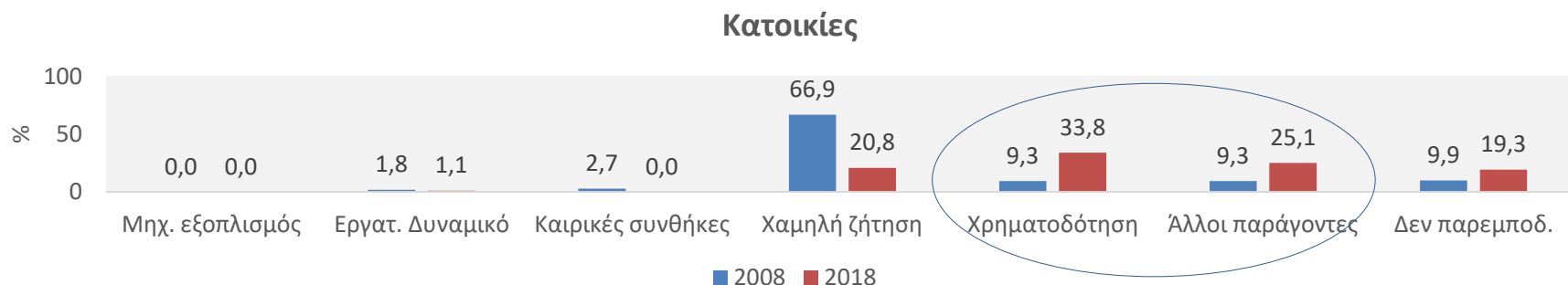


Οι δυσκολίες χρηματοδότησης και η χαμηλή ζήτηση είναι οι κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν την κατασκευαστική δραστηριότητα στην Ελλάδα σύμφωνα με δηλώσεις επιχειρήσεων του κλάδου

Παράγοντες που επηρεάζουν την κατασκευαστική δραστηριότητα

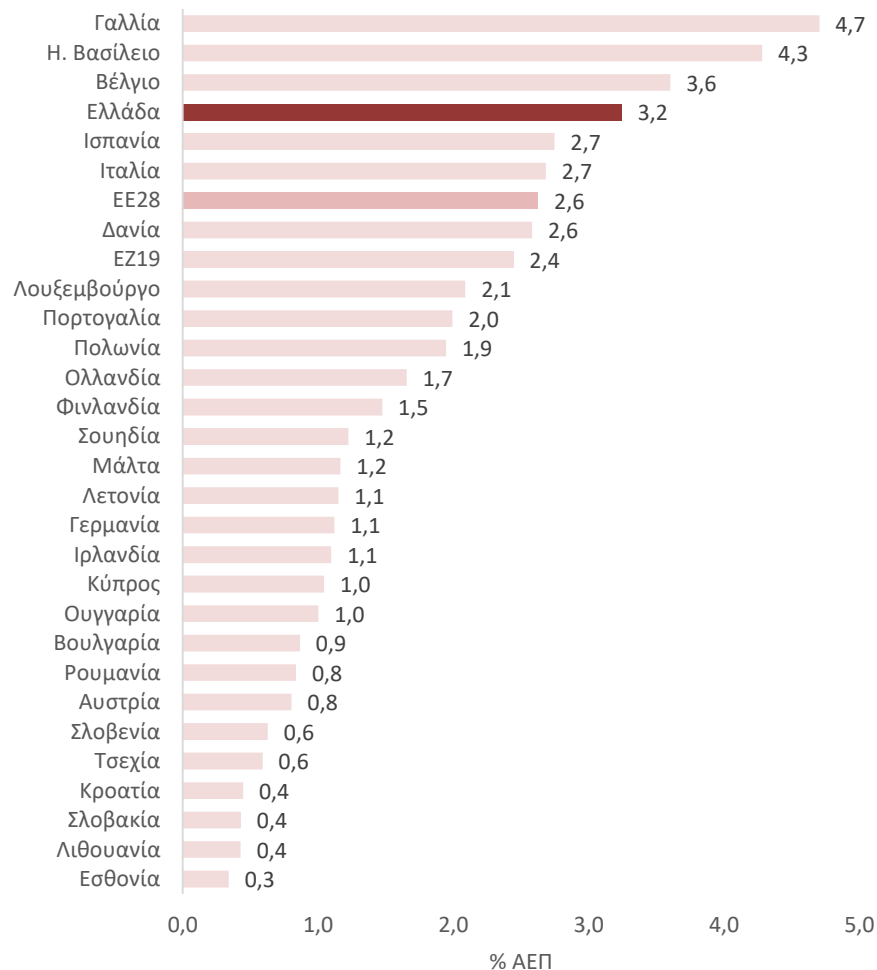


Οι παράγοντες που επηρεάζουν την κατασκευαστική δραστηριότητα διαφοροποιούνται ανάλογα με το τμήμα της κατασκευαστικής αγοράς

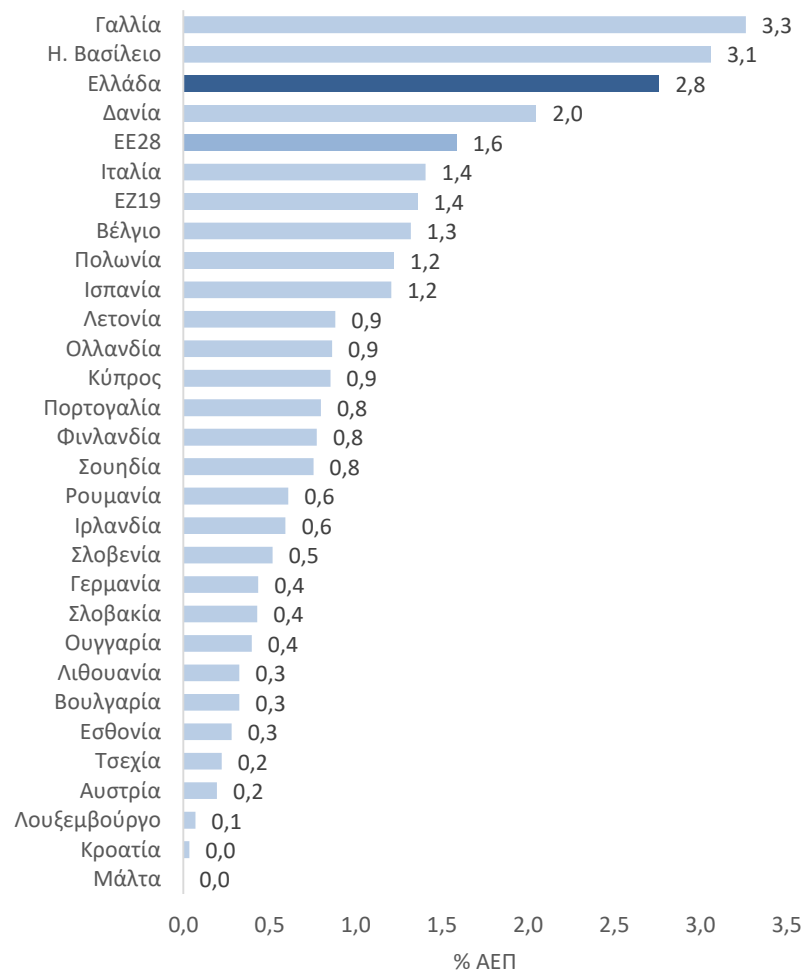


Η Ελλάδα κατατάσσεται σε υψηλές θέσεις στους φόρους ακίνητης περιουσίας στην ΕΕ, και ειδικά στους επαναλαμβανόμενους

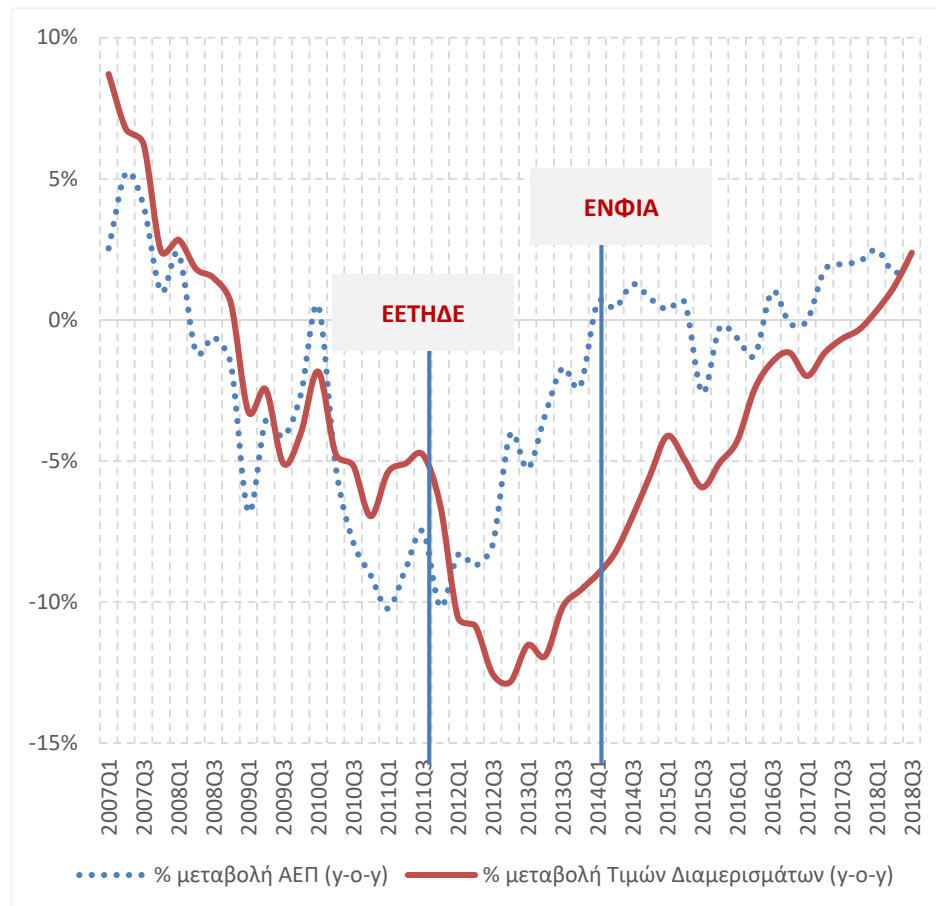
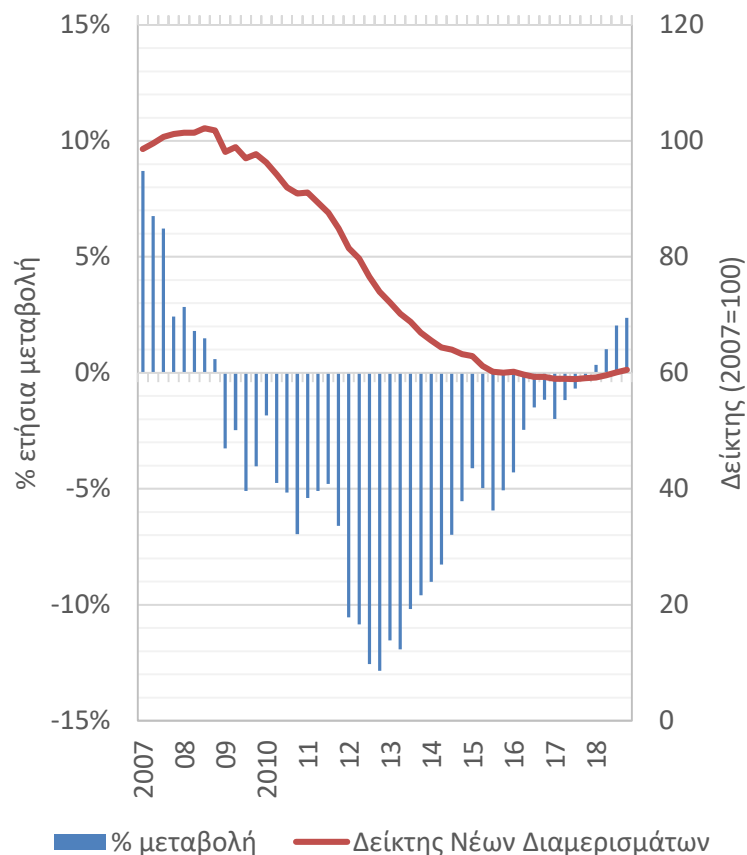
Φόροι ακίνητης περιουσίας



Επαναλαμβανόμενοι Φόροι



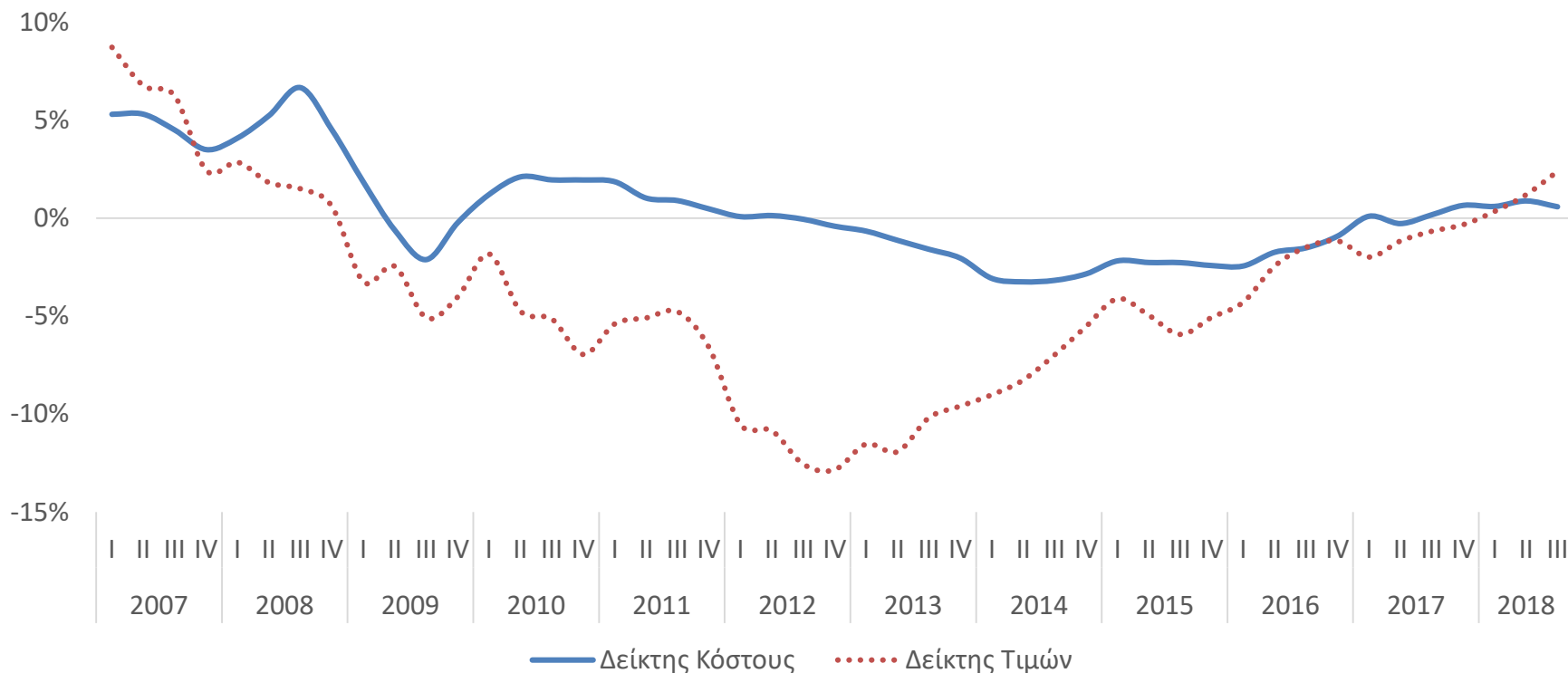
Οι τιμές των διαμερισμάτων μειώθηκαν κατά 40% μεταξύ 2007 και 2018



Η πτώση στις τιμές φαίνεται να επιταχύνεται ακριβώς μετά το 3ο τρίμηνο του 2011, καθώς σε συνδυασμό με τη σωρευτική μείωση των εισοδημάτων και την αβεβαιότητα στην οικονομία, η επιβολή της πρόσθετης φορολογίας στην ιδιοκτησία των ακινήτων επηρέασε αρνητικά τις τιμές τους

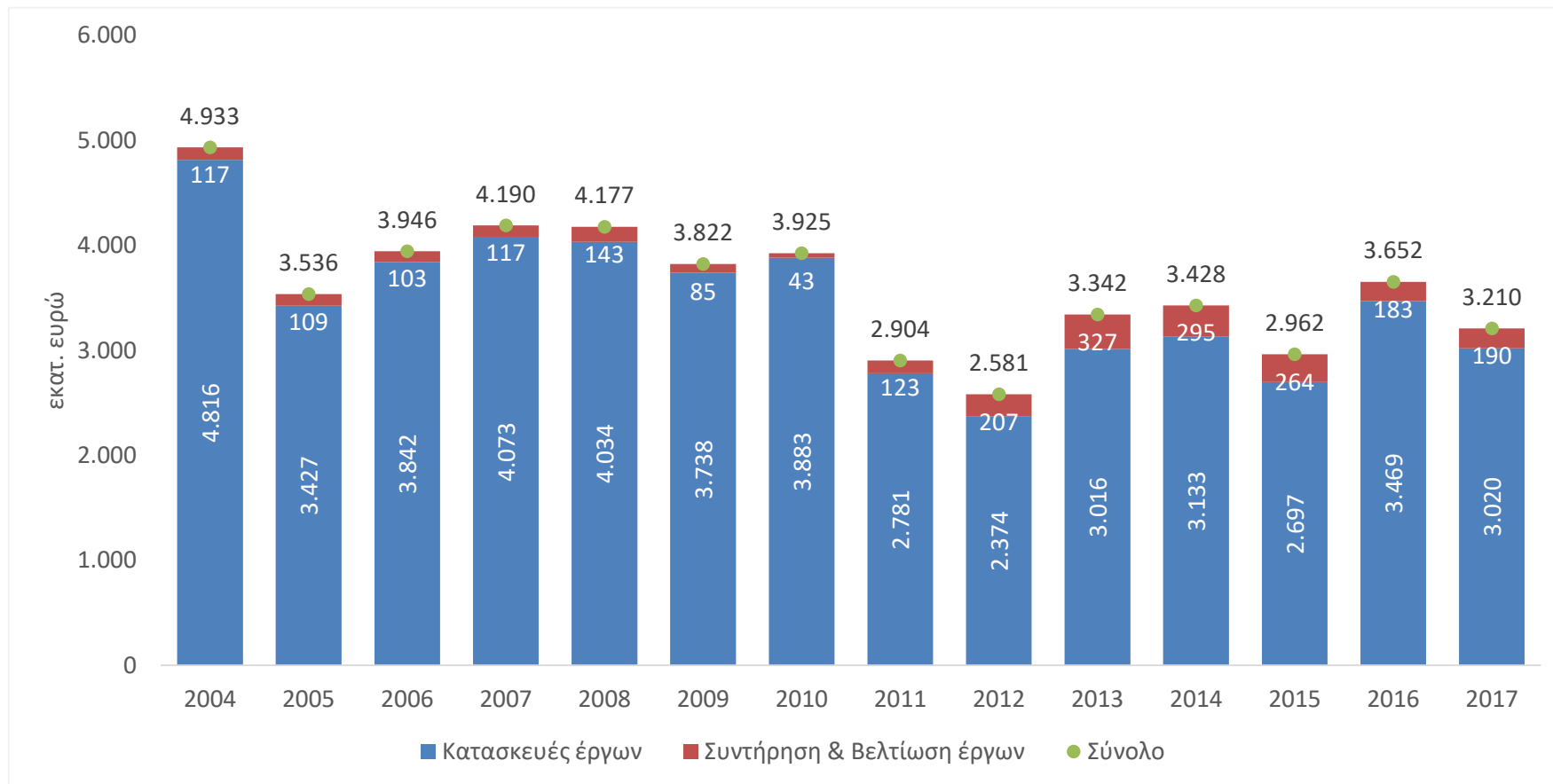
Οι τιμές των ακινήτων στην Ελλάδα υποχώρησαν ταχύτερα από το κόστος κατασκευής, καθιστώντας λιγότερο αποδοτική την κατασκευή κτηρίων

Κόστος και Τιμές κατοικιών (% ετήσια μεταβολή), 2007-2018



Η γενικευμένη τάση μείωσης των τιμών των ακινήτων – με δεδομένο το κόστος κατασκευής – αποδυναμώνει τα κίνητρα κατασκευής νέων κτηρίων και περιορίζει την οικοδομική δραστηριότητα

Το κατασκευαστικό σκέλος του Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων περιορίστηκε σημαντικά μεταξύ 2008 και 2012, αλλά από το 2013 φαίνεται να υπάρχει σταδιακή αποκατάστασή του σε υψηλότερο επίπεδο



- Η δυσμενής δημοσιονομική κατάσταση της χώρας επηρέασε σημαντικά τις δαπάνες του Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων, οι οποίες την περίοδο 2009-2017 ήταν κατά μέσο όρο 20% χαμηλότερες σε σύγκριση με την περίοδο 2004-2008.
- Το 2018 παρατηρήθηκε στην Ελλάδα υποτονική εκτέλεση του ΠΔΕ, η οποία δεν αφορούσε μόνο τις εγχώριες αλλά και τις συγχρηματοδοτούμενες από την ΕΕ επενδύσεις.

Ο αριθμός και ο προϋπολογισμός των δημοπρασιών δημοσίων έργων έχουν μειωθεί σημαντικά

Πλήθος Δημοσίων Έργων με προϋπολογισμό άνω των €2 εκατ.



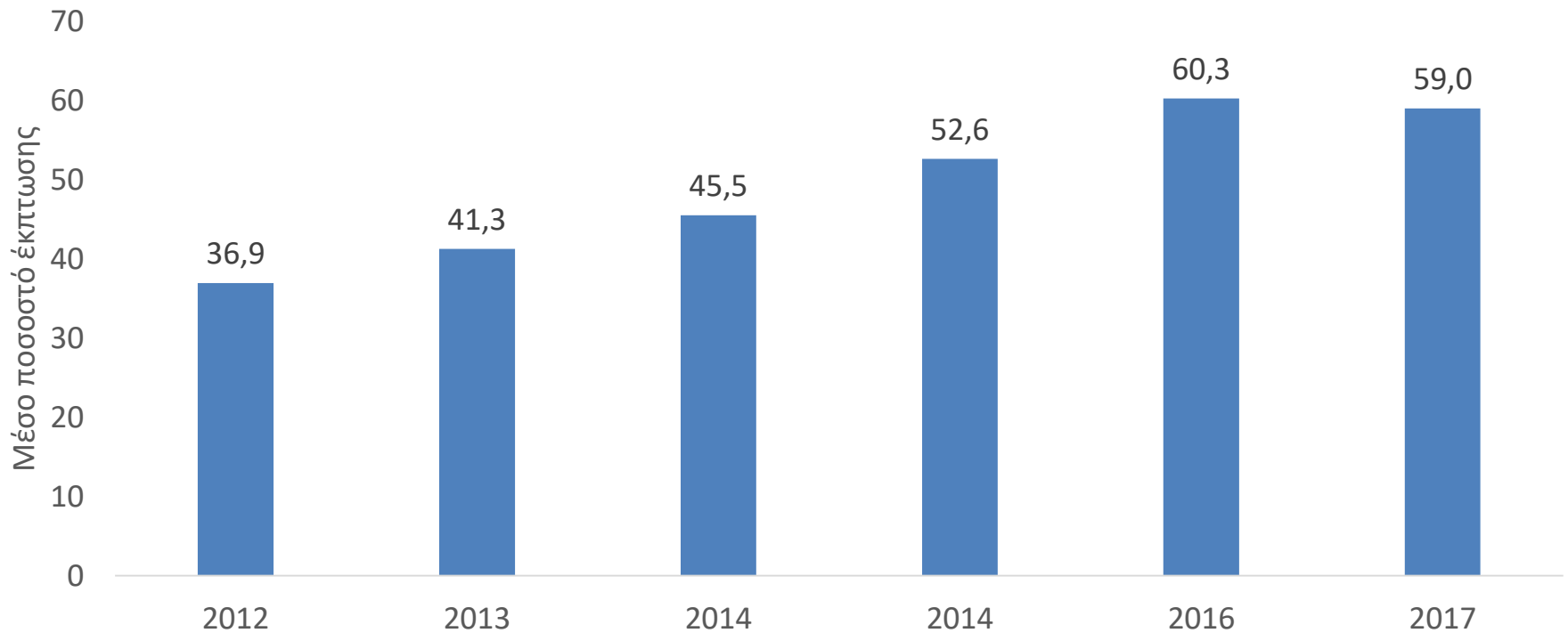
Συνολικός προϋπολογισμός Δημοσίων Έργων με προϋπολογισμό άνω των €2 εκατ.



Η σημαντική μείωση του αριθμού των νέων έργων συνεπάγεται την επικράτηση οξύτατου ανταγωνισμού στις δημοπρατήσεις έργων

Ο έντονος ανταγωνισμός έχει οδηγήσει σε σημαντική αύξηση του ποσοστού των εκπτώσεων στις δημοπρατήσεις δημόσιων έργων

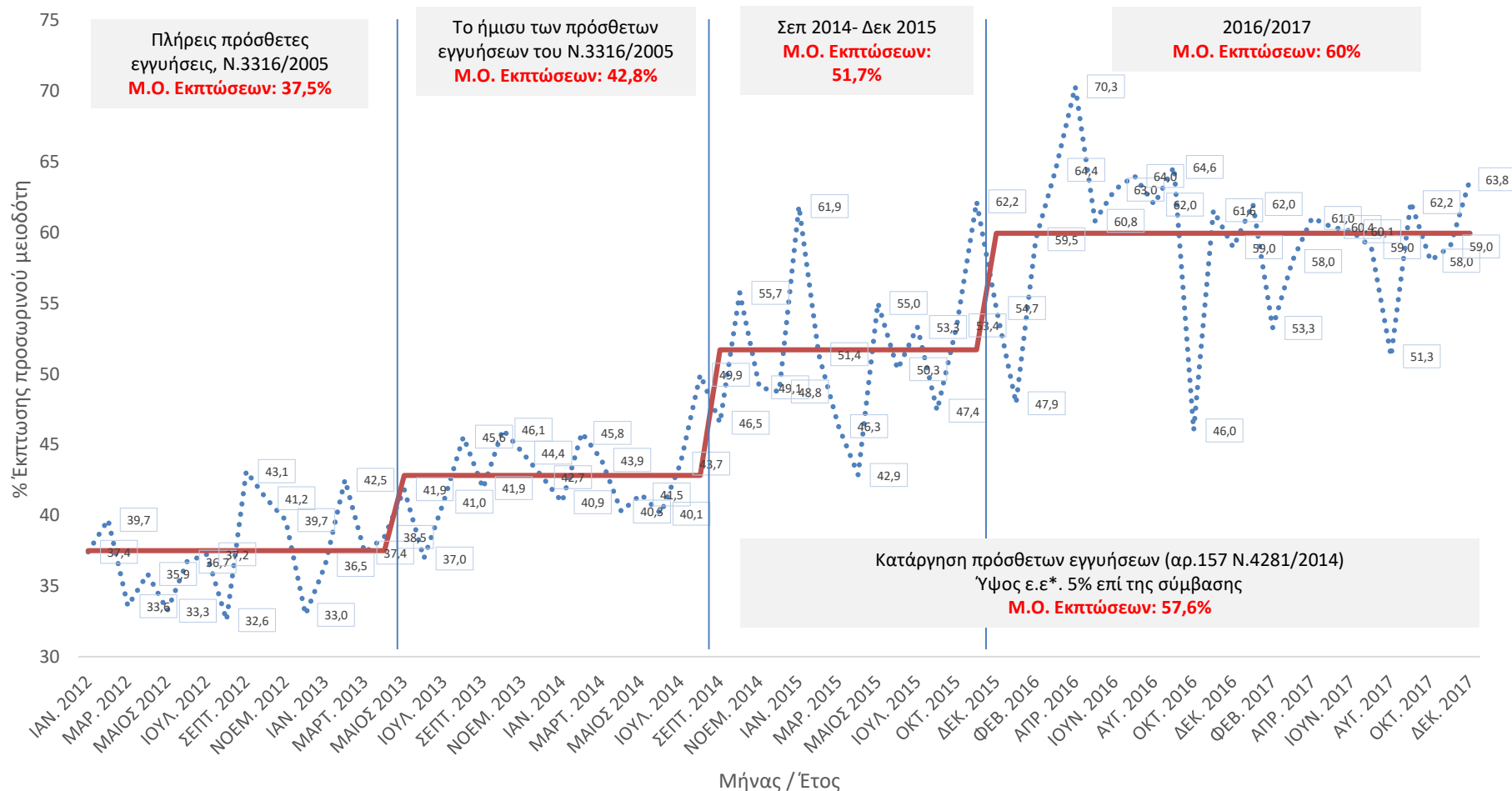
Μέσο ποσοστό* (%) έκπτωσης σε δημόσια έργα προϋπολογισμού άνω των €2 εκατ.



Τέτοια ποσοστά έκπτωσης σημαίνουν είτε ότι τα έργα δημοπρατούνται ακόμα και κάτω του κόστους, είτε ότι ο αρχικός προϋπολογισμός του έργου δεν έχει σχέση με τις πραγματικές συνθήκες κόστους στα τεχνικά έργα

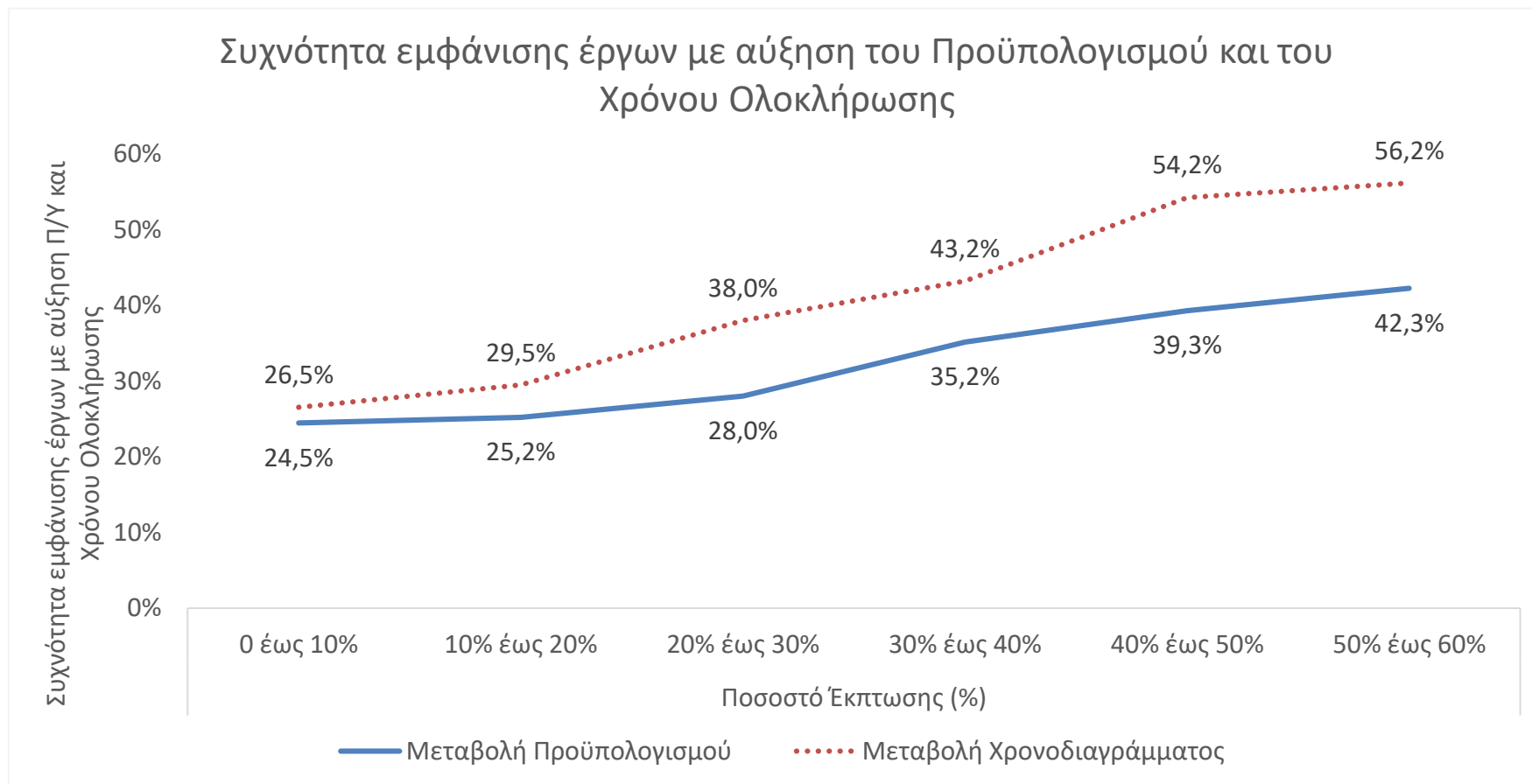
Οι ρυθμίσεις αναφορικά με το ύψος των εγγυήσεων επηρεάζουν τη συμμετοχή στους διαγωνισμούς και τις εκπτώσεις επί του προϋπολογισμού των έργων

Μέσο ποσοστό εκπτώσεων σε δημόσια έργα προϋπολογισμού άνω των €2 εκατ. (Ιαν.2012 - Δεκ. 2017)



Οι χαμηλότερες απαιτούμενες εγγυήσεις συσχετίζονται με ολοένα και υψηλότερες εκπτώσεις

Οι υψηλότερες εκπτώσεις συνδέονται με αύξηση της συχνότητας έργων στα οποία αυξάνεται ο Προϋπολογισμός και ο χρόνος ολοκλήρωσης



- Περισσότερα από τα μισά έργα που έχουν ανατεθεί με εκπτώσεις άνω του 40% παρουσιάζουν καθυστέρηση στην ολοκλήρωση
- Περίπου 4 στα 10 έργα που έχουν ανατεθεί με εκπτώσεις άνω του 40% παρουσιάζουν αύξηση του προϋπολογισμού

Στην Ελλάδα έχει δημιουργηθεί ένα περιβάλλον, ειδικά τα τελευταία χρόνια, που ευνοεί την υποβολή ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών (ΑΧΠ), οι οποίες έχουν ιδιαίτερα δυσμενή αποτελέσματα για την ποιότητα των έργων και τον κλάδο των Κατασκευών συνολικά

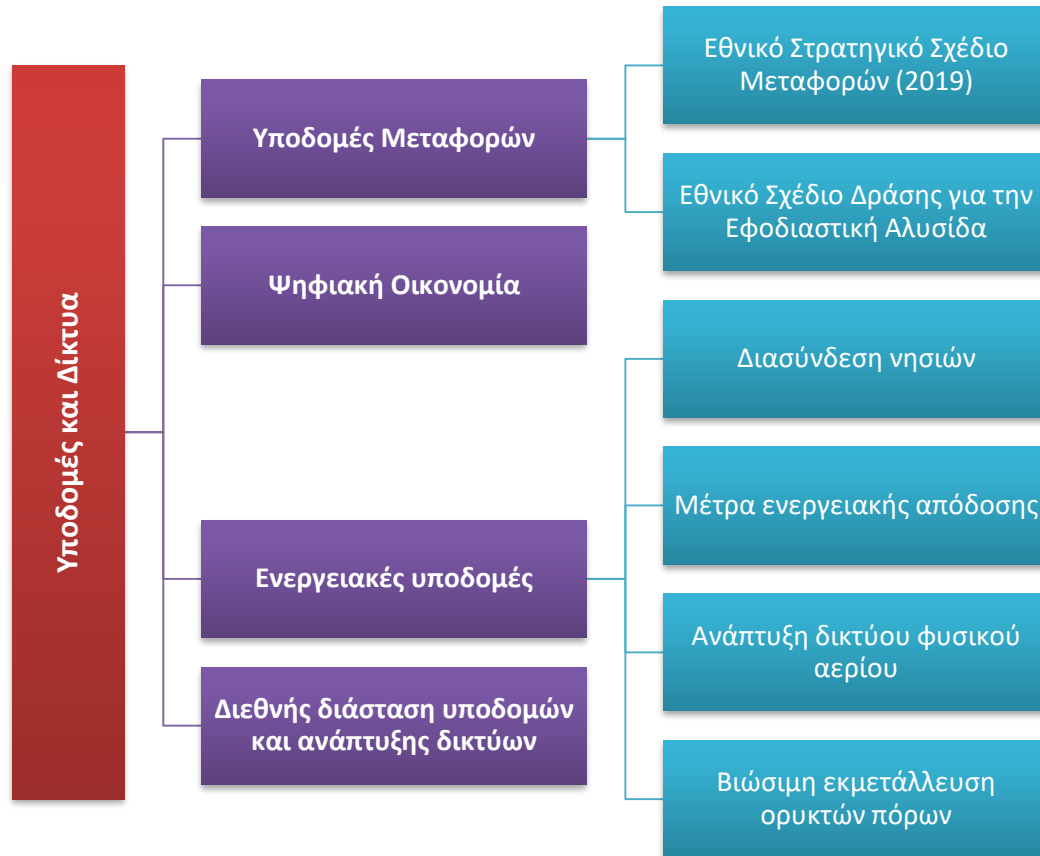
Παράγοντες που επηρεάζουν την υποβολή ΑΧΠ στην Ελλάδα

- Περιορισμένο κατασκευαστικό αντικείμενο λόγω περικοπής δημόσιων επενδύσεων
- Έλλειψη ρευστότητας και χρηματοδότησης
- Έλλειψη επικαιροποιημένων τεχνικών προδιαγραφών και προδιαγραφών τιμολόγησης τεχνικών έργων (παρατηρητήριο βασικών τιμών υλικών, εργατικών και μηχανολογικού εξοπλισμού και σύγχρονα αναλυτικά τιμολόγια)
- Έλλειψη εξειδίκευσης όρων χαρακτηρισμού μιας προσφοράς ως ΑΧΠ
- Έλλειψη αξιόπιστων ιστορικών στοιχείων
- Έλλειψη εμπειρίας και γνώσεων των επιτροπών διεξαγωγής των διαγωνισμών και αδυναμία αξιολόγησης μιας προσφοράς ως ΑΧΠ
- Επιλογή αναδόχου με αποκλειστική χρησιμοποίηση του κριτηρίου της χαμηλότερης τιμής
- Ανεπαρκής ανάλυση και αξιολόγηση των κινδύνων του έργου
- Ύψος εγγυήσεων καλής εκτέλεσης εργασιών

Αποτελέσματα για την ποιότητα των έργων και τον κλάδο

- **Αθέμιτος ανταγωνισμός**
- **Εμπλοκή σε δικαστικές διαδικασίες**
- **Κακή ποιότητα έργων, χρήση μη ποιοτικών υλικών και εξοπλισμού, καθυστερήσεις ολοκλήρωσης και υψηλές δαπάνες συντήρησης και λειτουργίας του έργου στο μέλλον**
- Κόστος διαχείρισης, καθυστέρησης και επαναδιαπραγμάτευσης συμβάσεων
- Απώλεια πόρων και διακινδύνευση σχεδιασμού της αναθέτουσας αρχής
- Μη διασφάλιση εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων εργαζόμενων
- Μη διασφάλιση συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας εργαζόμενων
- Υψηλός κίνδυνος αδυναμίας πληρωμής υπεργολάβων και προμηθευτών
- Υλοποίηση έργων με ζημιά του αναδόχου, που μπορεί να οδηγήσει στην χρεοκοπία εφόσον η υποβολή ΑΧΠ γίνεται συστηματικά

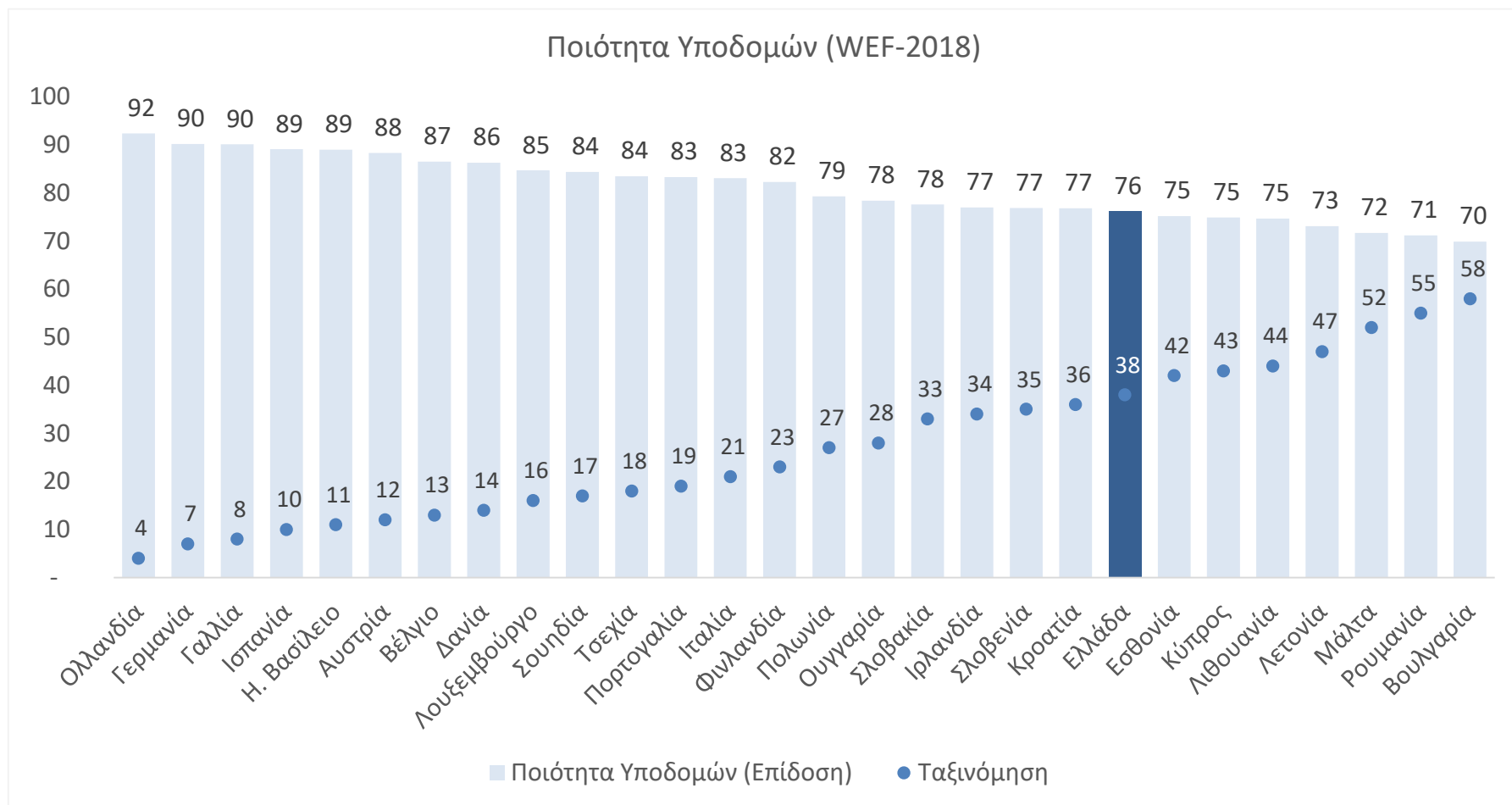
Σε σχέση με τον σχεδιασμό των υποδομών, οι επενδύσεις σε υποδομές και δίκτυα περιλαμβάνονται –μεταξύ άλλων–στην εθνική στρατηγική ανάπτυξης



Το πεδίο Υποδομών και Δικτύων της εθνικής στρατηγικής ανάπτυξης εστιάζει στις υποδομές μεταφορών, στην ψηφιακή οικονομία, στις ενεργειακές υποδομές και στη διεθνή διάσταση των υποδομών, αλλά δεν συνιστά στην παρούσα μορφή ένα λεπτομερές στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης των Υποδομών της χώρας

Η Ελλάδα υστερεί ως προς την ποιότητα των υποδομών της συγκριτικά με άλλες χώρες της ΕΕ

Συνολική βαθμολογία και κατάταξη



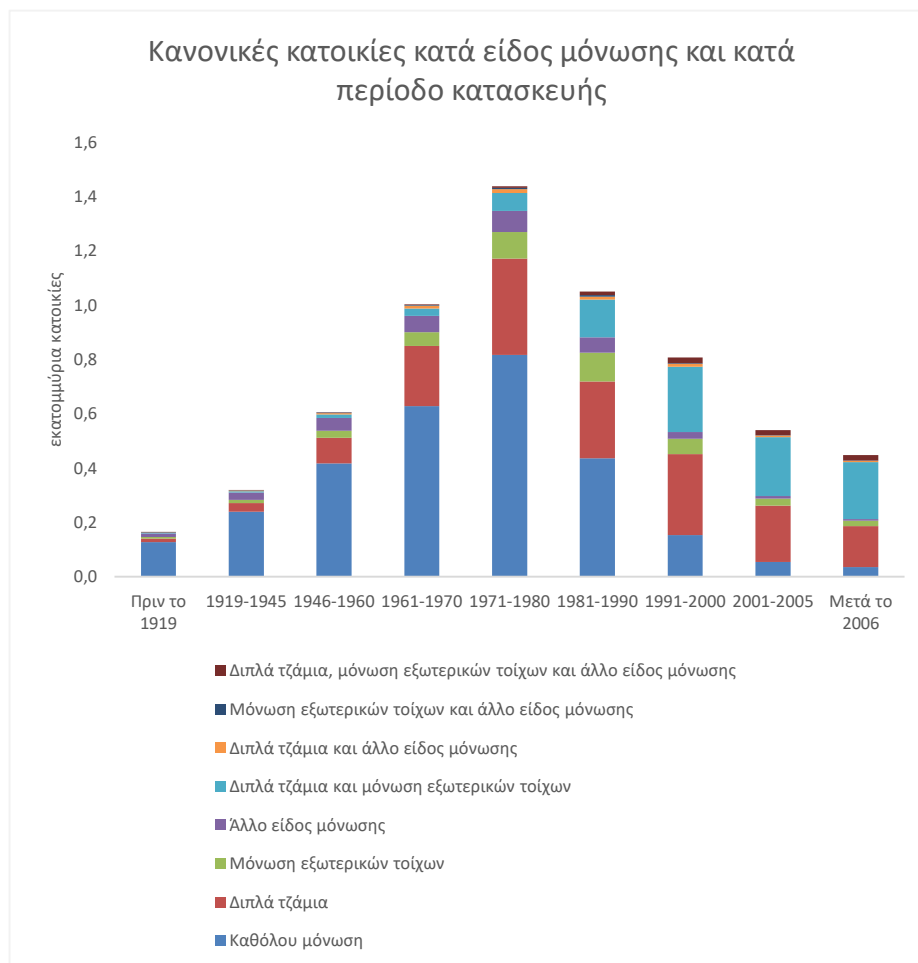
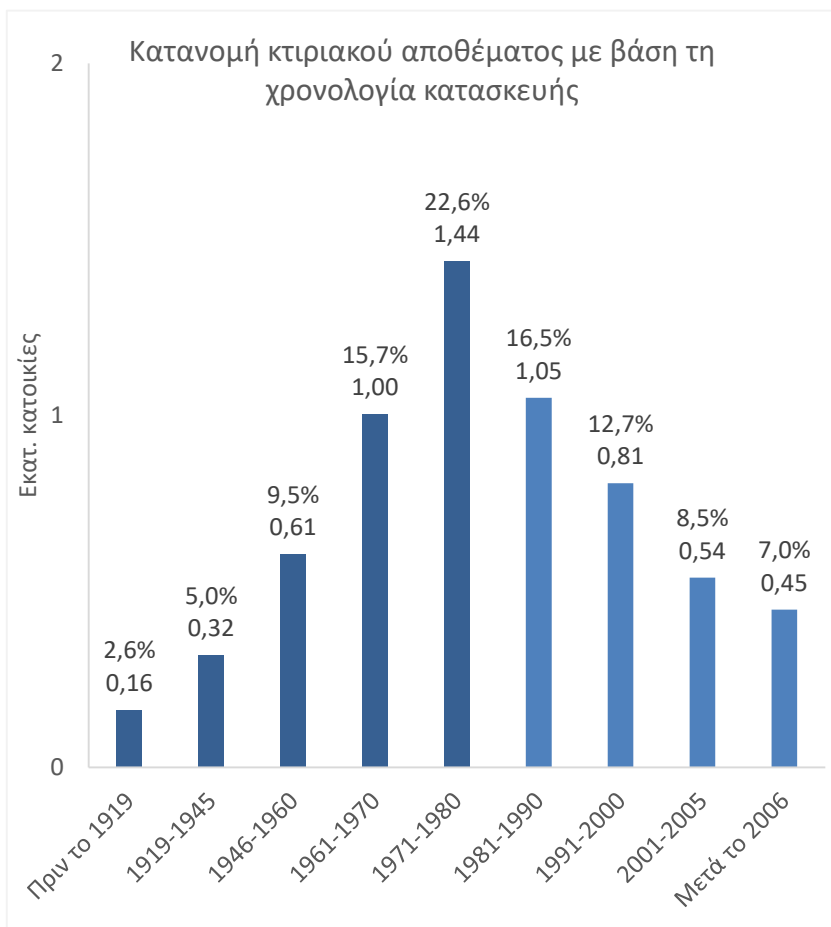
Η αξιολόγηση της ποιότητας των υποδομών και του κτιριακού αποθέματος προσφέρει ενδείξεις πιθανών υστερήσεων και βοηθά τον εντοπισμό των αναγκών και των περιθωρίων βελτίωσης των υποδομών σε κάθε τομέα

Η Ελλάδα υστερεί ως προς την ποιότητα των υποδομών της συγκριτικά με άλλες χώρες της ΕΕ

Αξιολόγηση επιμέρους υποδομών

	Τιμή	Θέση	1η θέση
Συνδεσιμότητα οδικών αξόνων (0-100)	66,9	63	ΗΠΑ
Ποιότητα Οδικών Αξόνων (1-7)	4,7	36	Σιγκαπούρη
Σιδηροδρομικό δίκτυο ανά τετραγωνικό χιλ.	17,0	45	Πολλές χώρες
Αποτελεσματικότητα σιδηροδρομικών υπηρεσιών (1-7)	3,0	77	Ελβετία
Διασύνδεση Αεροδρομίων με διεθνή δίκτυα	232,1	27	Πολλές χώρες
Αποτελεσματικότητα αεροπορικών υπηρεσιών (1-7)	5,2	37	Σιγκαπούρη
Ναυτιλία (Δείκτης 0–157)	50,2	30	Πολλές χώρες
Αποτελεσματικότητα υπηρεσιών Λιμένων (1-7)	4,6	38	Σιγκαπούρη
Βαθμός εξηλεκτρισμού (% πληθυσμού)	100,0	1	Πολλές χώρες
Απώλεια ηλεκτρικής ενέργειας διανομής (% σύνολο)	8,0	49	Πολλές χώρες
Έκθεση σε μη καθαρό νερό (% πληθυσμού)	0,7	17	Πολλές χώρες
Αξιοπιστία παροχής ύδατος (1-7)	5,9	37	Ελβετία

Περισσότερο από το μισό κτιριακό απόθεμα έχει κατασκευαστεί πριν το 1980, ενώ μόλις το 16% μετά το 2000

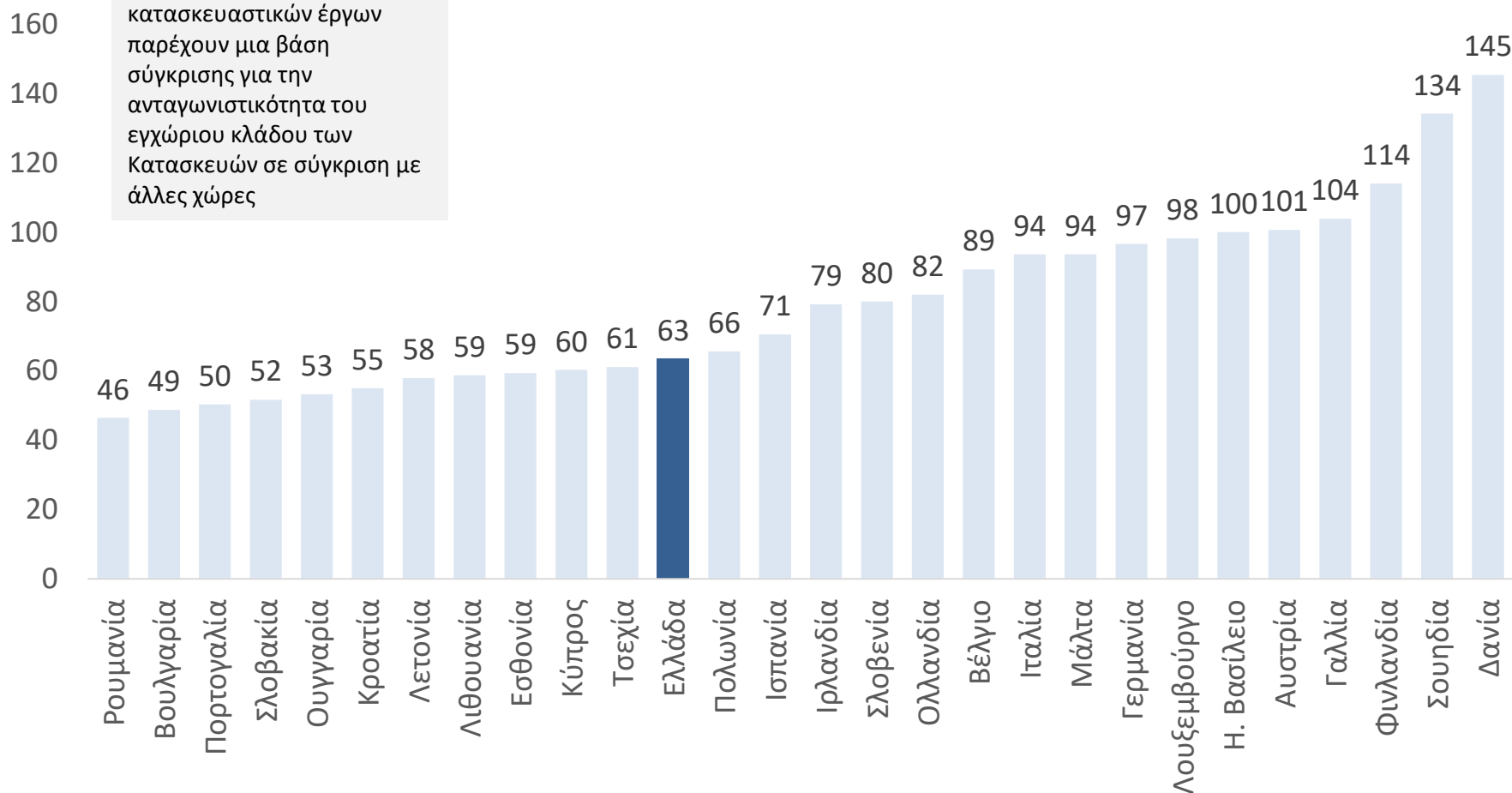


- Χαμηλή ενεργειακή αποδοτικότητα λόγω ελλείψεων στη θερμομόνωση μέχρι και τη δεκαετία του 1980
- Ανάλογα με τον τύπο κτηρίου και την κλιματική ζώνη, θα μπορούσε να καταναλώνεται από 38% έως 68% λιγότερη ενέργεια (Πηγή: ΥΠΕΝ)

Η Ελλάδα ανήκει στην ομάδα ευρωπαϊκών χωρών με ενδιαμέσο προς χαμηλό κόστος κατασκευής έργων

Δείκτης Κόστους Κατασκευών

Οι συνθήκες κόστους κατασκευαστικών έργων παρέχουν μια βάση σύγκρισης για την ανταγωνιστικότητα του εγχώριου κλάδου των Κατασκευών σε σύγκριση με άλλες χώρες



Μοχλοί ανάπτυξης των Κατασκευών

Στρατηγικός σχεδιασμός υποδομών

- Το πλαίσιο του ΟΟΣΑ για την καλή διακυβέρνηση των Υποδομών
- Το εθνικό σχέδιο υποδομών του Ηνωμένου Βασιλείου
- Η πολιτική υποδομών στην πολιτεία της Νέας Νότιας Ουαλίας στην Αυστραλία

Κλαδικές πολιτικές για τις Κατασκευές

- Στρατηγική για τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του κατασκευαστικού τομέα και των επιχειρήσεών του στην ΕΕ
- Η κλαδική πολιτική για τις Κατασκευές στο Ηνωμένο Βασίλειο
- Ειδικά κίνητρα για τον κλάδο των Κατασκευών

Βελτίωση του συστήματος δημοπράτησης και ανάθεσης δημοσίων έργων

Καινοτομίες στον σχεδιασμό και στη χρηματοδότηση

Τομείς δυνητικής ανάπτυξης Υποδομών και άλλων κατασκευαστικών έργων στην Ελλάδα

Ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίων και θεσμικό πλαίσιο εκσυγχρονισμού κτηρίων

Παρεμβάσεις στη φορολογία ακινήτων

Στρατηγικός Σχεδιασμός Υποδομών

Ο ΟΟΣΑ έχει αναπτύξει ένα Πλαίσιο 10 σημείων για την Καλή Διακυβέρνηση των Υποδομών από το στάδιο του στρατηγικού σχεδιασμού έως και την παράδοση των έργων ώστε να βοηθήσει τους σχεδιαστές πολιτικής στη διαχείριση της πολιτικής για τις υποδομές

Συστάσεις ΟΟΣΑ για την Καλή Διακυβέρνηση των Έργων Υποδομής

- 1 Δημιουργία **εθνικού μακροπρόθεσμου στρατηγικού οράματος για τις Υποδομές** που θα περιλαμβάνει τις ανάγκες για υπηρεσίες υποδομών
- 2 **Διαχείριση των απειλών διαφθοράς** σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, από τη σύλληψη της ιδέας ενός έργου μέχρι την παράδοση του έργου
- 3 **Ανάπτυξη ξεκάθαρων κριτηρίων που θα κατευθύνουν την επιλογή του τρόπου υλοποίησης** (αμιγώς δημόσια χρηματοδότηση, ΣΔΙΤ κ.λπ.)
- 4 Εξασφάλιση καλού σχεδιασμού ρυθμίσεων και **διατήρηση προβλέψιμου ρυθμιστικού πλαισίου για επενδύσεις**
- 5 **Ενσωμάτωση διαδικασίας διαβούλευσης αρκετά νωρίς** ώστε οι αποφάσεις να επωφελούνται από την πραγματική συνδρομή των ενδιαφερόμενων μερών (stakeholders)
- 6 **Συντονισμός πολιτικής υποδομών σε όλα τα επίπεδα διοίκησης** έτσι ώστε να έχουν συνοχή οι επενδυτικές αποφάσεις της κεντρικής κυβέρνησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης
- 7 Διαφύλαξη οικονομικής δυνατότητας (affordability) και **μεγιστοποίησης της λειτουργικής αξίας σε σχέση με το κόστος** (value for money) με χρήση και εφαρμογή **ανάλυσης κόστους – οφέλους** και άλλων μεθόδων με αυστηρότητα και συνέπεια
- 8 **Συγκέντρωση, ανάλυση και δημοσιοποίηση χρήσιμων δεδομένων** για την ενίσχυση της διαφάνειας και την εξασφάλιση της λογοδοσίας
- 9 Ενσωμάτωση μηχανισμών για την **αξιολόγηση της επίδοσης των παγίων στοιχείων υποδομών σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους**
- 10 **Εξέταση ανθεκτικότητας υφιστάμενων υποδομών** στην αντιμετώπιση των φυσικών και ανθρωπογενών κινδύνων και **ανάπτυξη σχετικών κατευθυντήριων γραμμών για τις μελλοντικές υποδομές**

Οι περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ έχουν μακροχρόνιο στρατηγικό σχεδιασμό ή/και τομεακά σχέδια για τις Υποδομές, κυρίως για τον τομέα των Μεταφορών

	Έχει η χώρα σας ένα συνολικό μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχέδιο για τις Υποδομές;	Ενσωματώνει το σχέδιο την κεντρική κυβέρνηση και την περιφερειακή διοίκηση;	Έχει η χώρα σας μακροπρόθεσμο τομεακά σχέδια για τις Υποδομές;
Αυστραλία	Ναι	Ναι	-
Αυστρία	Ναι	Όχι	-
Βέλγιο	Όχι	-	Ναι
Χιλή	Όχι	-	Ναι
Τσεχία	Όχι	-	Ναι
Δανία	Όχι	-	Όχι
Εσθονία	Όχι	-	Ναι
Φινλανδία	Όχι	-	Όχι
Γαλλία	Όχι	-	Ναι
Γερμανία	Όχι	-	Ναι
Ουγγαρία	Ναι	Όχι	Ναι
Ιρλανδία	Ναι (6-7 έτη)	-	-
Ιταλία	Ναι	Ναι	-
Ιαπωνία	Ναι	Ναι	-
Λουξεμβούργο	Όχι	-	Όχι
Μεξικό	Ναι	-	-
Νέα Ζηλανδία	Ναι	Ναι	-
Νορβηγία	Όχι	-	Ναι
Νότια Κορέα	Ναι	Ναι	-
Σλοβενία	Ναι	-	Ναι
Ισπανία	Ναι	-	-
Σουηδία	Ναι	Ναι	-
Ελβετία	Όχι	-	Ναι
Τουρκία	Ναι	Ναι	-
Ηνωμένο Βασίλειο	Ναι	Ναι	-

Τα πεδία στα οποία πρέπει να εστιαστεί ένα σχέδιο υποδομών είναι πολλά. Χρειάζεται συνεχής συμπλήρωση και επιλογή προτεραιοτήτων

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ

**ΥΠΟΔΟΜΕΣ
ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ**

ΛΙΜΑΝΙΑ

**ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΕΓΧΩΡΙΩΝ
ΚΛΑΔΩΝ**

**ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ
ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ**

**ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ**

**ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΓΙΑ
ΤΟΥΡΙΣΜΟ –
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ –
ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΠΟΛΕΩΝ**

**ΕΝΕΡΓΕΙΑ -
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

**ΑΠΕ – ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΙΣ –
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΔΙΚΤΥΩΝ –
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ**

**ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ
ΥΓΕΙΑΣ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

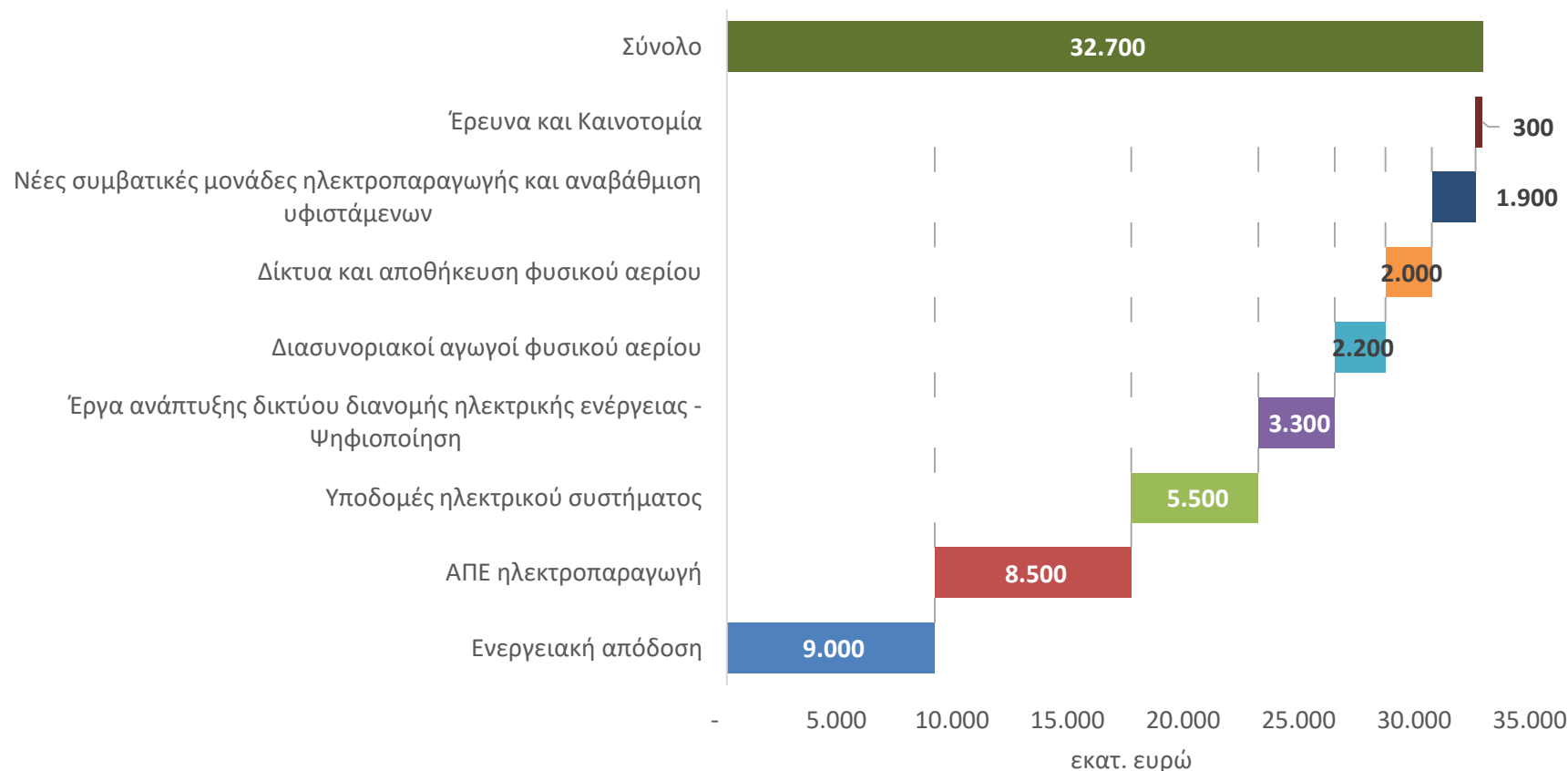
**ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ –
ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**

Εντοπισμός Προτεραιοτήτων

- Δημιουργία ή αντικατάσταση παλαιών υποδομών με νέες, επαυξημένης ποιότητας, βιωσιμότητας και δυναμικότητας
- Δυνατότητα κινητοποίησης οικονομικής ανάπτυξης και «ξεκλείδωμα» σημαντικών ιδιωτικών επενδύσεων
- Συνεισφορά στους στρατηγικούς στόχους της κυβέρνησης – Επενδυτικές προτεραιότητες πολιτικής συνοχής 2021-2027 (Πράσινη Ευρώπη Χαμηλού Άνθρακα – Πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη – Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες)

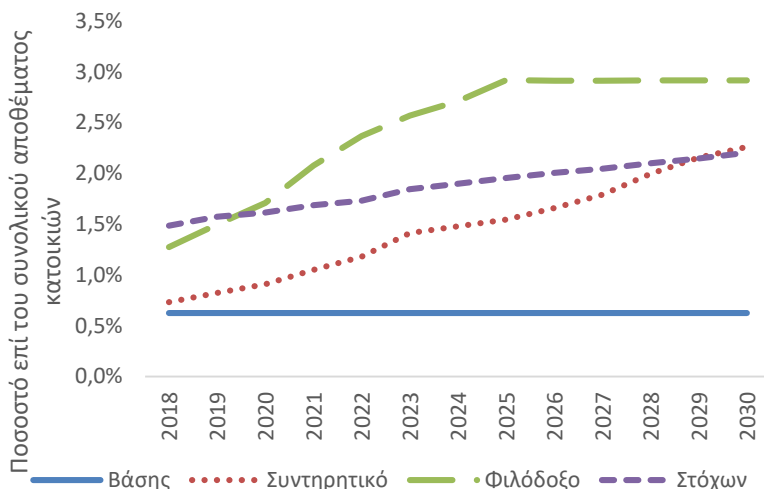
Σύμφωνα με το σχέδιο του Εθνικού Ενεργειακού Σχεδιασμού, πλέον αναγκαίες την επόμενη δεκαετία είναι οι επενδύσεις για α) τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, β) την περαιτέρω διείσδυση των ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή και γ) την ενίσχυση των υποδομών του ηλεκτρικού συστήματος

Εκτίμηση επενδύσεων στους βασικούς τομείς του Εθνικού Ενεργειακού Σχεδιασμού περιόδου 2020-2030 (σε εκατ. ευρώ) – ΣΥΝΟΛΟ €32,7 δισ.



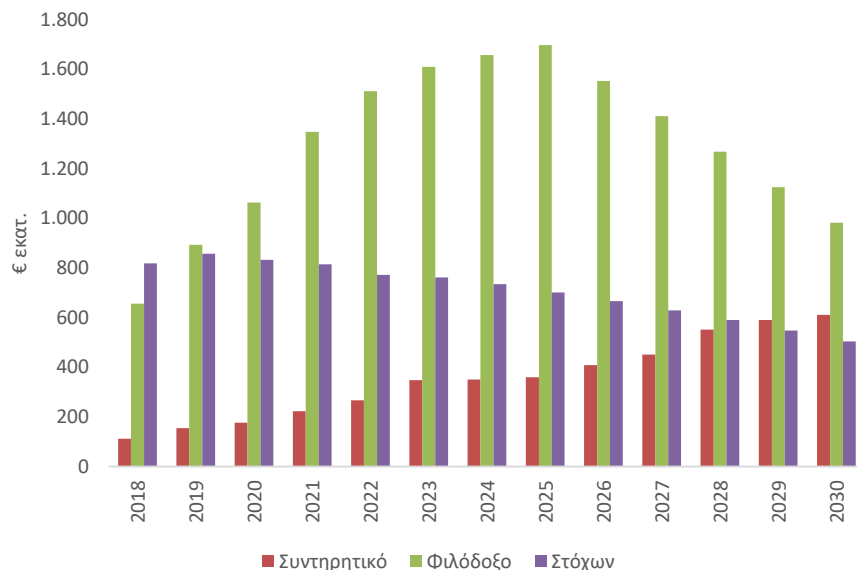
Η επιτάχυνση του ρυθμού ενεργειακής αναβάθμισης του κτιριακού αποθέματος στην Ελλάδα εκτιμάται ότι θα τονώσει σημαντικά την οικονομική δραστηριότητα και την απασχόληση

Το ποσοστό των ανακαινιζόμενων κατοικιών διαφοροποιείται ανάλογα με το σενάριο

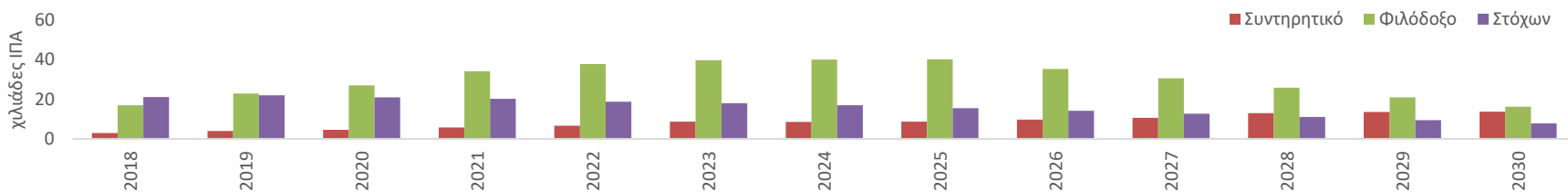


Τα Σενάρια ενεργειακής αναβάθμισης καλύπτουν την περίοδο 2018-2030 και διαφοροποιούνται ως προς το πλήθος των ανακαινιζόμενων κατοικιών, την ένταση της ανακαίνισης και τα είδη των κτιρίων (οικιακά, τριτογενής τομέας)

Λαμβάνοντας υπόψη τις πολλαπλασιαστικές επιδράσεις στην οικονομία, εκτιμήθηκε ότι ο αντίκτυπος των σεναρίων στο ΑΕΠ έως το 2030 κυμαίνεται από €111 εκατ. - €1,7 δισεκ. ετησίως

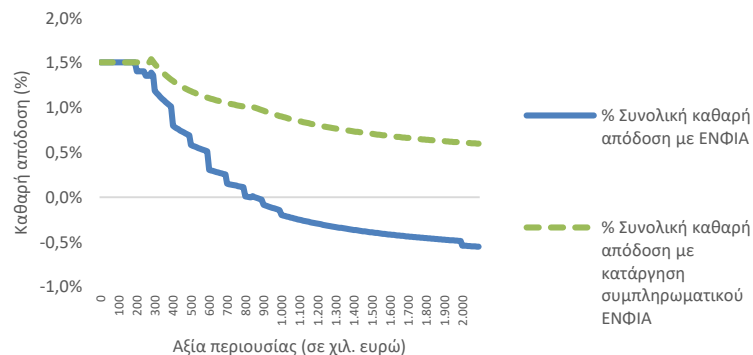


Η απασχόληση θα μπορούσε να αυξηθεί έως και κατά 40 χιλ. θέσεις εργασίας ετησίως

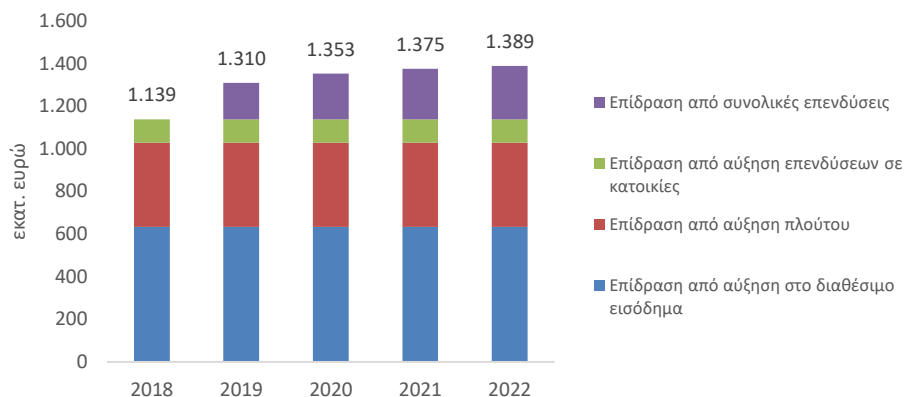


Παρεμβάσεις στη φορολογία ακινήτων, όπως η κατάργηση του συμπληρωματικού φόρου ακινήτων και η μείωση του ΦΠΑ στις νέες οικοδομές θα βελτίωναν σημαντικά την εικόνα των αποδόσεων των ακινήτων και θα τόνωναν την ανάπτυξη και την απασχόληση στην Ελλάδα

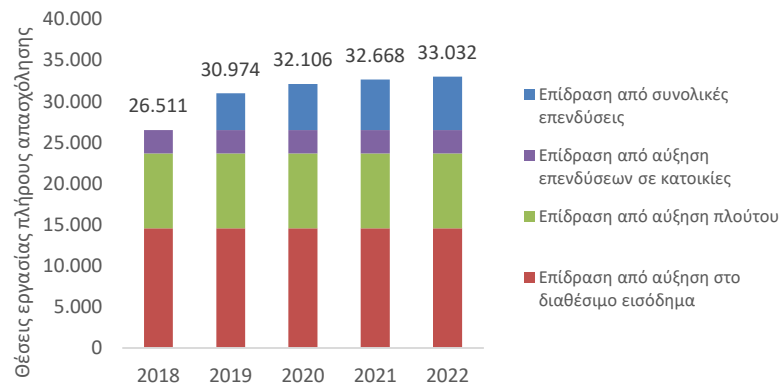
(1) Η βελτίωση του προφίλ αποδόσεων των ακινήτων μετά την κατάργηση του συμπληρωματικού ΕΝΦΙΑ θα ενισχύσει τη ρευστότητα στην αγορά ακινήτων, θα διευκολύνει την πρόσβαση των ιδιοκτητών στις αποταμιεύσεις τους και θα ωθήσει ανοδικά τις τιμές των ακινήτων



(2) Η κατάργηση του συμπληρωματικού ΕΝΦΙΑ αυξάνει το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών, ενισχύει την κατανάλωση, οδηγεί σε αύξηση των τιμών των ακινήτων και τονώνει την προσφορά κατοικιών (επενδύσεις σε κατοικίες)



(3) Τα αποτελέσματα είναι θετικά για την απασχόληση, η οποία εκτιμάται ότι μπορεί να είναι υψηλότερη κατά 33.000 θέσεις εργασίας το 2022



(4) Η δημοσιονομική επίπτωση περιορίζεται σημαντικά, φτάνοντας τα €29 εκ. το 2022 – έναντι 382 εκατ. αναμενόμενων εσόδων από τον συμπληρωματικό ΕΝΦΙΑ



Με δεδομένους τους δημοσιονομικούς περιορισμούς που έχει η χώρα, οι ΣΔΙΤ οφείλουν να αξιοποιηθούν στον μέγιστο δυνατό βαθμό. Απαιτούνται καινοτομίες στον σχεδιασμό και τη χρηματοδότηση

Αυτόκλητες ή Πρότυπες Προτάσεις

- **Συμπληρώνουν την παραδοσιακή μέθοδο**, όπου το κράτος σχεδιάζει, αναπτύσσει και αναθέτει έργα κατόπιν διαγωνισμών
- Δίνουν τη δυνατότητα σε ιδιώτες να διαμορφώνουν μία πρόταση για ένα **έργο που μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν εντάσσεται στον κρατικό σχεδιασμό**
- Η πρόταση αυτή είναι **υποχρεωτικά ανταποδοτική**, για να είναι και χρηματοδοτήσιμη
- Οι **αρμόδιες υπηρεσίες**:
 - **Αξιολογούν** αν η πρόταση εναρμονίζεται με το αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας στον τομέα των Υποδομών και δημιουργεί οφέλη
 - Μπορεί να ζητήσουν από τον προτείνοντα να την **εξειδικεύσει**, υποβάλλοντας προμελέτες και αναλυτικό οδικό χάρτη, καθώς και επιστολές δέσμευσης από χρηματοδοτικούς οργανισμούς
 - Μεριμνούν για τη δημιουργία **συνθηκών ανταγωνισμού** σε περίπτωση αποδοχής

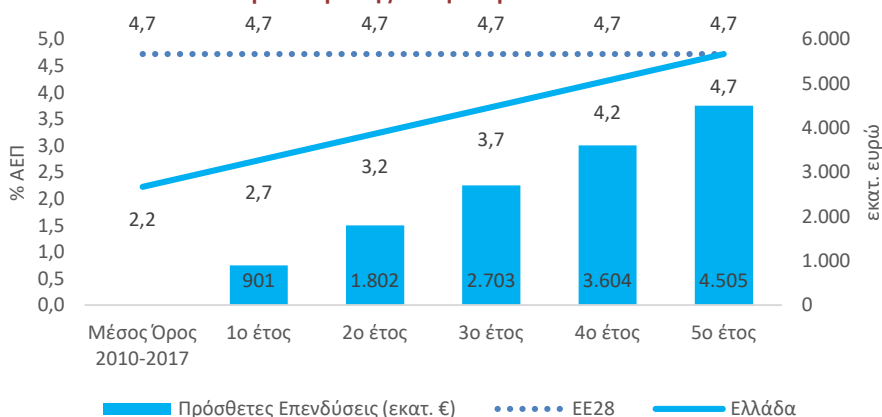
Οφέλη για το Δημόσιο

- Βοήθεια στην προτεραιοποίηση των σχεδιαζόμενων έργων
- Παροχή περισσότερων λύσεων στην κάλυψη ενδεχόμενου επενδυτικού κενού σε έργα υποδομής
- Βοήθεια για την έγκαιρη, σε αρχικό στάδιο, αξιολόγηση της σκοπιμότητας ενός προτεινόμενου έργου
- Δυνατότητα στο Δημόσιο να αξιολογήσει το ενδιαφέρον της αγοράς για συγκεκριμένα έργα και να συνεργαστεί με τον ιδιωτικό τομέα αναφορικά με τους πιθανούς κινδύνους και τις ευκαιρίες σε κάθε έργο

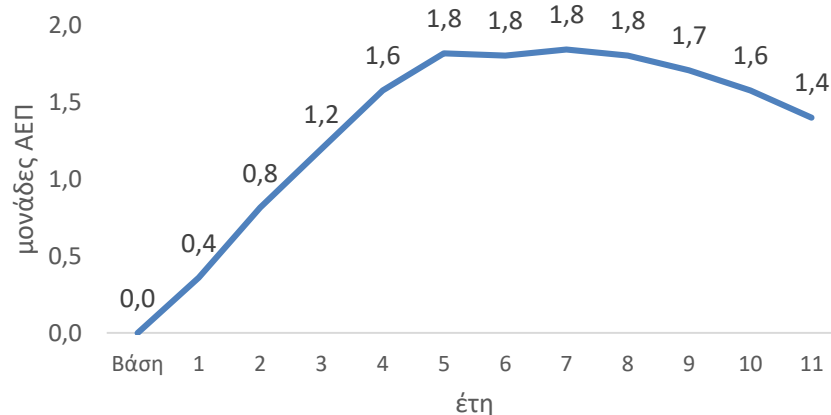
Δυνητικά αποτελέσματα για την Ελληνική Οικονομία

Με τη χρήση του υποδείγματος GIMF εξετάζονται οι μακροοικονομικές επιδράσεις στην ελληνική οικονομία, από την ενίσχυση των επενδύσεων σε υποδομές και κατοικίες

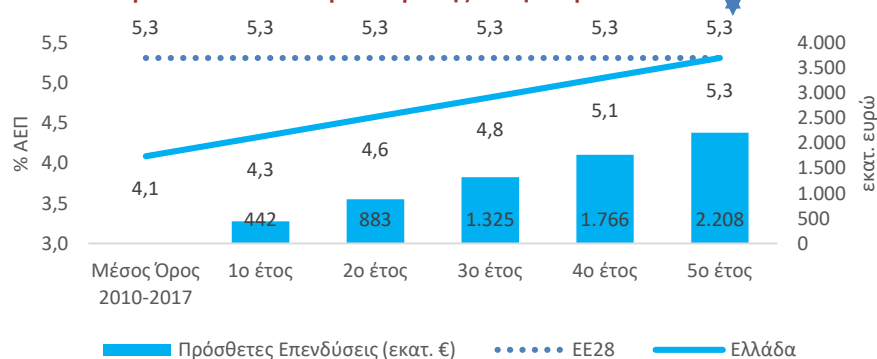
Επενδύσεις σε Κατοικίες: Απόκλιση 2,5 ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο της ΕΕ την περίοδο 2010-2017



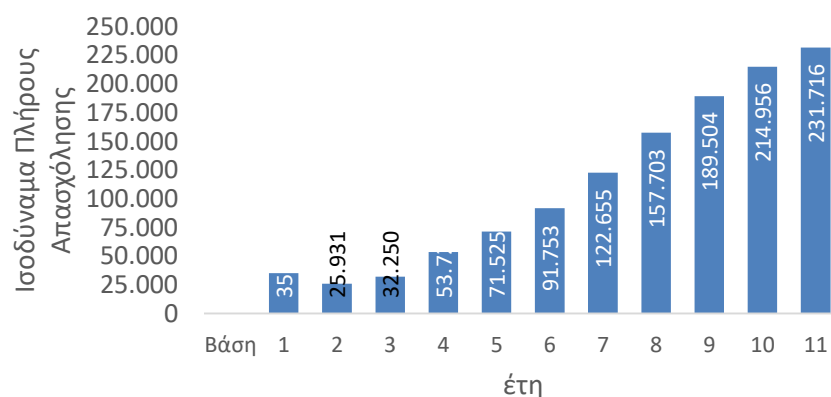
Επίδραση στον ρυθμό μεγέθυνσης του ΑΕΠ



Επενδύσεις σε λοιπές Κατασκευές: Απόκλιση 1,2 ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο της ΕΕ την περίοδο 2010-2017



Επίδραση στην Απασχόληση



Υποθέτουμε ότι οι επενδύσεις σε κατοικίες και λοιπές κατασκευές προσεγγίζουν τον μέσο όρο της ΕΕ σταδιακά μέσα σε μια 5ετία

Η ικανότητα του τομέα των Κατασκευών να προσφέρει σύγχρονες και ανταγωνιστικές υπηρεσίες σήμερα και στο μέλλον υποσκάπτεται από την υποτονική ζήτηση έργων, τα πολυάριθμα εμπόδια στο επιχειρηματικό περιβάλλον και τα αντικίνητρα στις επενδύσεις

Τα ουσιαστικά βήματα για την εξασφάλιση και ενίσχυση της συνεισφοράς του τομέα των Κατασκευών στην αναπτυξιακή διαδικασία της χώρας μας περιλαμβάνουν:

- Επιτάχυνση της υλοποίησης των ήδη προγραμματισμένων έργων
- Άρση αντικινήτρων για τις επενδύσεις σε κατοικίες και άλλα κτήρια
- Προώθηση ιδιωτικών επενδύσεων σε υποδομές με τη χρήση των κατάλληλων εργαλείων ΣΔΙΤ
- Διασφάλιση συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά δημόσιων έργων ώστε να βελτιστοποιείται η σχέση κόστους/οφέλους από τα έργα υποδομών στη διάρκεια του κύκλου ζωής τους
- Καθορισμός προτεραιοτήτων στη βάση ενός μακροχρόνιου στρατηγικού σχεδίου για τις υποδομές

- Ανάπτυξη προγράμματος εκτεταμένων κινήτρων για την ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος του Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα, στο οποίο θα περιλαμβάνονται πολυετείς πιστώσεις φόρου για παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας (tax credits)
 - Αναμόρφωση της φορολογίας ακινήτων με κατάργηση του συμπληρωματικού ΕΝΦΙΑ, μείωση του συντελεστή ΦΠΑ για νέες οικοδομές και μείωση των συντελεστών του βασικού ΕΝΦΙΑ
 - Παροχή κινήτρων και αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου για όλες τις αναγκαίες επεμβάσεις που απαιτούνται για έργα εκσυγχρονισμού ή αντικατάστασης των υπαρχόντων κτηρίων και ιδίως των αστικών πολυκατοικιών
-

Χρηματοδότηση έργων – Προώθηση ιδιωτικών επενδύσεων σε υποδομές με τη χρήση των κατάλληλων εργαλείων ΣΔΙΤ

Ενδεικτικές προτάσεις πολιτικής

- **Σταδιακή ενίσχυση του σκέλους υποδομών του Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων** με δεδομένες τις θετικές επιδράσεις στο σύνολο της οικονομίας
- Αξιοποίηση των πόρων της **Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων** και επενδυτικών κεφαλαίων από **Θεσμικούς Επενδυτές**
- Υιοθέτηση πολιτικών από το Κράτος και δυνητικά σε **συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς** ώστε να **αναλάβουν μέρος του υπερβάλλοντος ρίσκου ειδικά της χώρας μας** και το υπολειπόμενο ρίσκο να καταστεί ανταγωνιστικό – σε σχέση με όσα ισχύουν στις άλλες χώρες της Ένωσης – για τον ιδιωτικό τομέα που καλείται να επενδύσει και να αξιοποιήσει ευρωπαϊκά εργαλεία χρηματοδότησης υποδομών.
- Προσφορά προς **χρηματοδότηση πακέτων επενδυτικών έργων με διαφορετικά χαρακτηριστικά κινδύνου και απόδοσης**
- **Υιοθέτηση μοντέλου «Αυτόκλητων ή Πρότυπων Προτάσεων» (Unsolicited Proposals)**
- Αξιοποίηση πόρων Πράσινου Ταμείου για μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων
- Καλύτερη προετοιμασία έργων ΣΔΙΤ

- Ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης τεχνικών έργων
- Αναμόρφωση του μηχανισμού διαμόρφωσης προϋπολογισμών έργων και τυποποιημένες συμβάσεις τεχνικών έργων
- Συγκρότηση ανεξάρτητης εξειδικευμένης επιτροπής ελέγχου αιτιολογήσεων ΑΧΠ
- Πλήρης διαφάνεια και δημοσιότητα (π.χ. δημοσίως διαθέσιμες αιτιολογήσεις και σχετικές αποφάσεις)
- Θεσμοθέτηση πρόσθετων εγγυήσεων καλής εκτέλεσης κλιμακούμενων ανάλογα με το ποσοστό έκπτωσης
- Σύστημα δημοπράτησης και ανάθεσης με πολλαπλά αντικειμενικά κριτήρια αξιολόγησης προσφορών (π.χ. τιμή, χρόνος ολοκλήρωσης και διάρκεια εγγυημένης συντήρησης)
- Διασφάλιση αξιόπιστων και εφαρμόσιμων μελετών. Εισαγωγή θεσμού ελεγκτή μελέτης για τη διενέργεια ελέγχου από την αναθέτουσα αρχή της εκπόνησης μελέτης τεχνικών έργων σε όλα τα επιμέρους στάδια, ώστε να αποφεύγονται ασάφειες και τυχόν άλλες ανεπάρκειες
- Συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς (εξωτερικοί τεχνικοί σύμβουλοι, φορείς πιστοποίησης και μελετητές) για την αποτελεσματική διαχείριση της παραγωγής έργων σε όλα τα στάδια (αυστηρός έλεγχος και επίβλεψη στη διάρκεια κατασκευής του έργου)
- Δημιουργία εξειδικευμένου για μεγάλες επενδύσεις και μεγάλα έργα τμήματος του ΣτΕ
- Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας και πρακτικής στην εφαρμογή υποχρεωτικών διαδικασιών επίλυσης διαφορών ώστε να περιοριστούν οι καθυστερήσεις στα έργα

- Θεσμοθέτηση **Ανεξάρτητου Εθνικού Συμβουλίου Υποδομών** με συμμετοχή ειδικών, κρατικών λειτουργών και φορέων του κλάδου με αρμοδιότητα να συμβουλεύει την κυβέρνηση για τα εξής:
 - Προτεραιότητες επένδυσης σε κύριες υποδομές
 - Βελτίωση της κατανομής των πόρων ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερη απόδοση των υφιστάμενων δημόσιων υποδομών
 - Εξασφάλιση της λειτουργικής αξίας σε σχέση με το κόστος με ορθό σχεδιασμό και υλοποίηση των μελλοντικών δημόσιων υποδομών
 - Εξασφάλιση ότι οι αποφάσεις σχετικά με τα δημόσια έργα υποδομών θα λαμβάνουν υπόψη εξειδικευμένες επαγγελματικές αναλύσεις και συμβουλές
 - Σύνταξη **Εθνικού Στρατηγικού Σχεδιασμού Υποδομών** με προτεραιότητες και εξειδίκευση πόρων χρηματοδότησης για κρίσιμα έργα υποδομής στους τομείς Μεταφορών, Ενέργειας, Επικοινωνιών, Αντιπλημμυρικών Έργων, Ύδρευσης, Αποβλήτων, κατόπιν αναλύσεων των εθνικών στρατηγικών στόχων ανάπτυξης και ενδεδειγμένων αναλύσεων κόστους – οφέλους για υποψήφια έργα υποδομής
 - Επικαιροποίηση του στρατηγικού σχεδίου (π.χ. ανά πενταετία) λαμβάνοντας υπόψη παρατηρήσεις από τους επενδυτές και τον κατασκευαστικό κλάδο συνολικά. Έκθεση προόδου θα συντάσσεται σε ετήσια βάση
-

- **Ψηφιοποίηση διαδικασιών με δημόσιο ηλεκτρονικό σύστημα** (π.χ. ηλεκτρονική ταυτότητα υποδομών, ενιαίος ψηφιακός χάρτης γεωχωρικών δεδομένων, ηλεκτρονική περιβαλλοντική αδειοδότηση κ.ά.)
 - **Λειτουργία Τράπεζας Γης**
 - **Υλοποίηση δράσεων για την προώθηση της εξωστρέφειας** του ελληνικού κατασκευαστικού και μελετητικού κλάδου (οικονομική διπλωματία, εξοικείωση με διεθνείς διαδικασίες ανάθεσης έργων κ.ά.)
 - **Καθορισμός αναγκών σε εργατικό δυναμικό** από βασικούς τομείς (οδικοί άξονες, σιδηρόδρομοι, ενέργεια, οικοδομικά έργα κ.ά.) και χάραξη των απαιτούμενων γνώσεων και δεξιοτήτων
 - **Δημιουργία προγραμμάτων μαθητείας**
-

Παράρτημα

Διεθνή παραδείγματα στρατηγικού σχεδιασμού υποδομών και κλαδικών πολιτικών

Η πρακτική της Πολιτείας της Νέας Νότιας Ουαλίας στην Αυστραλία αποτελεί ένα αξιοσημείωτο παράδειγμα μακροπρόθεσμου σχεδιασμού Υποδομών

Κύριες λειτουργίες και δραστηριότητες του Οργανισμού Υποδομών και του Ταμείου Υποδομών της κυβέρνησης της Νέας Νότιας Ουαλίας (Αυστραλία)

Εξειδικευμένες Συμβουλές

- Ανεξάρτητες και στρατηγικές συμβουλές στην κυβέρνηση
- Προετοιμασία 20ετούς επενδυτικού σχεδίου υποδομών κάθε 5 έτη
- Σύνταξη ετήσιου 5ετούς σχεδίου προτεραιοτήτων

Ταμείο Υποδομών

- Ανεξάρτητη αξιολόγηση και συστάσεις για τα έργα που έχουν προτεραιότητα, προκειμένου να λάβουν άμεση χρηματοδότηση και υλοποίηση μέσω του Ταμείου Υποδομών (Restart NSW)

Διασφάλιση των Έργων

- Παρακολούθηση του συνολικού προγράμματος Υποδομών
- Υλοποίηση ανεξάρτητων αξιολογήσεων των έργων ώστε να διασφαλίζεται ότι τα έργα πραγματοποιούνται αποτελεσματικά και παραδίδονται έγκαιρα, εντός προϋπολογισμού και σύμφωνα με τους στόχους της κυβέρνησης

Διαχείριση Έργων

- Εξειδικευμένη Μονάδα Διαχείρισης Έργων που διαχειρίζεται τη διαδικασία ανάθεσης και παραλαβής των έργων που έχουν λάβει προτεραιότητα

- Το 2011 η κυβέρνηση της Νέας Νότιας Ουαλίας (NNO) στην Αυστραλία ίδρυσε έναν **ανεξάρτητο οργανισμό για τις υποδομές** (Infrastructure NSW) με αρμοδιότητα να συμβουλευεί την κυβέρνηση για τα εξής: **α) Προτεραιότητες επένδυσης σε κύριες υποδομές, β) Βελτίωση της χρήσης του κεφαλαίου ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερη απόδοση των υφιστάμενων δημόσιων υποδομών, γ) Εξασφάλιση της λειτουργικής αξίας σε σχέση με το κόστος με την διασφάλιση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των μελλοντικών δημόσιων υποδομών, δ) Εξασφάλιση ότι οι αποφάσεις σχετικά με τα δημόσια έργα υποδομών θα λαμβάνουν υπόψη εξειδικευμένες επαγγελματικές αναλύσεις και συμβουλές.**
- Η κυβέρνηση της NNO ίδρυσε ένα **Ταμείο Υποδομών** με συγκεκριμένους πόρους (earmarked) που υποστηρίζουν το πρόγραμμα με τις προτεραιότητες υποδομών (Rebuild NSW) το οποίο περιλαμβάνει κατάλογο έργων για την αντιμετώπιση κρίσιμων αναγκών σε υποδομές με στόχο τη μείωση των συμφορήσεων, την υποστήριξη της αύξησης του πληθυσμού και την αύξηση της παραγωγικότητας στην Πολιτεία.
- Το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος χρηματοδοτείται από τα έσοδα ενός προγράμματος «ανακύκλωσης παγίων», κυρίως μέσω μακροχρόνιας μίσθωσης ποσοστού 49% του δικτύου ηλεκτρισμού για 99 έτη. Το Ταμείο δημιουργήθηκε για να διασφαλιστεί ότι **το κεφάλαιο που συγκεντρώνεται από την ανακύκλωση παγίων θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για επενδύσεις σε νέες υποδομές**

Ο στρατηγικός σχεδιασμός υποδομών στην πολιτεία της Νέας Νότιας Ουαλίας έχει 6 στρατηγικές κατευθύνσεις

STATE INFRASTRUCTURE STRATEGY 2018

This 20-year Strategy sets out Infrastructure NSW's independent advice on the current state of NSW's infrastructure and the needs and priorities over the next 20 years. It looks beyond the current projects and identifies policies and strategies needed to provide infrastructure that meets the needs of a growing population and a growing economy.

The Strategy is set out in three parts: Strategic Directions, Geographic Infrastructure Directions, and Sectors.

[ABOUT THE STRATEGY →](#)

Strategic directions →

The Strategy sets six cross-sectoral strategic directions, each designed to achieve 'more with less' and embed good practice across the infrastructure lifecycle.



INTEGRATING LAND
USE AND
INFRASTRUCTURE
PLANNING



INFRASTRUCTURE
PLANNING,
PRIORITISATION
AND DELIVERY



ASSET
MANAGEMENT -
ASSURANCE AND
UTILISATION



RESILIENCE



DIGITAL
CONNECTIVITY AND
TECHNOLOGY



INNOVATIVE
SERVICE DELIVERY
MODELS

Geographic infrastructure directions →

Building Momentum
 State Infrastructure Strategy 2018-2038

[READ MORE](#)

or download the Strategy PDF

The NSW
Government's
Response

NSW

[READ MORE](#)

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

- Στόχος: Συνεχής βελτίωση της ολοκλήρωσης των χρήσεων γης και του σχεδιασμού των υποδομών

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

- Στόχος: Σχεδιασμός, προτεραιότητες και πρόγραμμα υποδομών που αντιπροσωπεύει την καλύτερη δυνατή επένδυση και χρήση δημόσιων πόρων

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ – ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ

- Στόχος: Βελτιστοποίηση της διαχείρισης, επίδοσης και χρήσης των υποδομών

ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ

- Στόχος: Διασφάλιση ότι η υφιστάμενες και μελλοντικές υποδομές είναι ανθεκτικές σε φυσικούς κινδύνους και ανθρωπογενείς απειλές

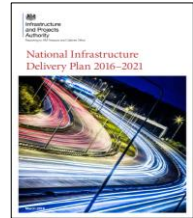
ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΝΔΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

- Στόχος: Βελτίωση συνδεσιμότητας και επίτευξη ωφελειών από την τεχνολογία

ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

- Στόχος: Προώθηση υψηλής ποιότητας υπηρεσιών προς τους καταναλωτές και καινοτόμων μοντέλων παροχής υπηρεσιών σε τομείς υποδομής

Το Ηνωμένο Βασίλειο κατάρτησε το πρώτο Εθνικό Σχέδιο Υποδομών το 2010, το οποίο βοήθησε στην αύξηση των επενδύσεων και επιτάχυνε την υλοποίηση των έργων. Σήμερα βρίσκεται εν ισχύ το νέο Εθνικό Σχέδιο Υποδομών για την περίοδο 2016-2021



Πυλώνες του Εθνικού Σχεδίου Υποδομών στο Ηνωμένο Βασίλειο (...συν.)

Δημιουργία Κατάλληλου Πλαισίου

- Σύσταση δύο νέων φορέων (**Αρχή Υποδομών και Έργων και Ανεξάρτητη Εθνική Επιτροπή Υποδομών**) ώστε να εξασφαλιστεί ότι εντοπίζονται και υλοποιούνται με επιτυχία τα κατάλληλα έργα. Οι φορείς αυτοί λειτουργούν συμπληρωματικά και εξασφαλίζουν μια συνεκτική προσέγγιση στον προγραμματισμό των υποδομών, τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, μέσω της Εθνικής Αξιολόγησης Υποδομών.
- Η **Αρχή Υποδομών και Έργων** (Infrastructure and Projects Authority) έχει την ευθύνη: α) για την έγκαιρη και αποτελεσματική, ως προς το κόστος, υλοποίηση των υποδομών και άλλων έργων που έχουν προτεραιότητα από την κυβέρνηση, β) την τακτική σύνταξη εκθέσεων για την πρόοδο των έργων υποδομής και την κατάσταση των προγραμματισμένων έργων υποδομής. Η Αρχή διατηρεί εμπορικές και χρηματοδοτικές δυνατότητες και λειτουργεί ως το κυβερνητικό κέντρο αριστείας σχετικά με τη χρηματοδότηση έργων (project finance) και την εξειδικευμένη υποστήριξη της κυβέρνησης. Επίσης καθοδηγεί και συντονίζει τις προσπάθειες της κυβέρνησης για συνεργασία με τον κλάδο ώστε να επιταχύνει την υλοποίηση και να μειώσει το κόστος κατασκευής και συντήρησης των έργων. Τέλος, αναπτύσσει την ικανότητα όλων των κυβερνητικών υπηρεσιών στη διαχείριση έργων.
- Η **Εθνική Επιτροπή Υποδομών** είναι υπεύθυνη για την ανάλυση των μελλοντικών αναγκών σε υποδομές και παρέχει εξειδικευμένη και ανεξάρτητη ανάλυση και συμβουλές για πιεστικά ζητήματα και προκλήσεις του τομέα υποδομών. Η Επιτροπή έχει ξεκινήσει την Εθνική Αξιολόγηση Υποδομών, η οποία θα καθορίσει τις ανάγκες σε υποδομές και θα θέσει προτεραιότητες για τα επόμενα 30 έτη. Θα διατυπώσει ένα μακροπρόθεσμο όραμα και συστάσεις στις οποίες η κυβέρνηση είναι υποχρεωμένη να ανταποκριθεί επισήμως, αλλά και είναι υπεύθυνη για τις τελικές αποφάσεις. Ήδη η Επιτροπή έχει ολοκληρώσει τρεις αναλυτικές μελέτες για πολύπλοκες προκλήσεις υποδομών, διατυπώνοντας συστάσεις για το μέλλον των ενεργειακών υποδομών, τις μεταφορές στο Λονδίνο και τη συνδεσιμότητα των μεταφορικών υποδομών στον βορρά, ενώ έχει ξεκινήσει μελέτες για τις υποδομές 5G και προτάσεις για ανάπτυξη, κατοικίες και δουλειές στον διάδρομο Κέιμπριτζ – Μίλτον Κέυνς – Οξφόρδη.
- Το **Εθνικό Σχέδιο Υποδομών** (National Infrastructure Plan) είναι πενταετές και διασφαλίζει ότι το Ην. Βασίλειο έχει μια ολοκληρωμένη στρατηγική ως προς τον τρόπο που θέτει προτεραιότητες, χρηματοδοτεί και υλοποιεί κρίσιμα έργα υποδομής σε κύριους τομείς (**μεταφορές, ενέργεια, επικοινωνίες, αντιμετώπιση πλημμυρών, ύδρευση, απόβλητα και επιστήμη**). Επικαιροποιείται τακτικά λαμβάνοντας υπόψη παρατηρήσεις από τους επενδυτές και τον κατασκευαστικό κλάδο συνολικά. Προβλέπει επίσης ετήσια έκθεση προόδου.

Πυλώνες του Εθνικού Σχεδίου Υποδομών στο Ηνωμένο Βασίλειο

Εντοπισμός των σωστών προτεραιοτήτων

Οι επενδύσεις που λαμβάνουν προτεραιότητα στο Εθνικό Σχέδιο Υποδομών επιλέγονται με τα ακόλουθα κριτήρια:

- Είναι εθνικά σημαντικές και δημιουργούν νέες ή αντικαθιστούν παλιές **υποδομές επαυξημένης ποιότητας, βιωσιμότητας και δυναμικότητας**
- Έχουν τη δυνατότητα να **κινητοποιήσουν την οικονομική ανάπτυξη και να «ξεκλειδώσουν» σημαντικές ιδιωτικές επενδύσεις**
- Έχουν **σημαντική συνεισφορά στους στρατηγικούς στόχους της κυβέρνησης**

Πρόσβαση σε κατάλληλη χρηματοδότηση

- **Μικτή προσέγγιση για κατασκευή υποδομών με δημόσια και ιδιωτικά κεφάλαια.** Οι υποδομές πληρώνονται τελικά από λογαριασμούς των καταναλωτών, χρεώσεις χρήσης υποδομών, δημόσιους πόρους από τη φορολογία ή συνδυασμό των ανωτέρω
- **Ρυθμιζόμενες Χρεώσεις:** Περίπου το 20% των προγραμματισμένων έργων της περιόδου 2016-2021 θα χρηματοδοτηθεί από ρυθμιζόμενες χρεώσεις στα ενεργειακά δίκτυα, στην ύδρευση, στις επικοινωνίες και στα αεροδρόμια. Το ρυθμιστικό πλαίσιο των οικονομικών ρυθμίσεων προστατεύει τους καταναλωτές, επιβραβεύει την αποτελεσματικότητα και την καινοτομία και παρέχει εμπιστοσύνη τους επενδυτές, έτσι ώστε να προσεγγίζουν τις αγορές χρήματος και κεφαλαίου με χαμηλότερο κόστος που τελικά ωφελεί τους καταναλωτές.
- **Εθνικό Σύστημα Εγγυήσεων (UK Guarantees Scheme):** Παρέχει υποστήριξη ώστε τα έργα υποδομής να συγκεντρώνουν ιδιωτικές επενδύσεις.
- **Ιδιωτική Χρηματοδότηση** (Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα)
- Ενθάρρυνση της **Θεσμικής Επένδυσης (Institutional Investment)** για τη χρηματοδότηση έργων υποδομής – Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Ευρωπαϊκό Ταμείο για Στρατηγικές Επενδύσεις, Συνταξιοδοτικά Ταμεία, Ασφαλιστικές Εταιρίες

Το Εθνικό Σχέδιο Υποδομών του Ηνωμένου Βασιλείου συνοδεύεται από αντίστοιχο σχέδιο υποδομών για τις απαιτούμενες δεξιότητες του εργατικού δυναμικού

A

Ατζέντα για την ενίσχυση των δεξιοτήτων των εργαζομένων στον τομέα των κατασκευών

- Για την υλοποίηση των υποδομών θα πρέπει να υπάρχουν οι κατάλληλοι εργαζόμενοι, με τα κατάλληλα προσόντα και δεξιότητες, ώστε να ολοκληρωθούν αποτελεσματικά τα αναγκαία έργα και υποδομές
- Η ανάλυση στηρίζεται στον σχεδιασμό των υποδομών μέχρι το 2027, ενώ με βάση τον όγκο και την περιφερειακή διάρθρωση των προβλεπόμενων υποδομών, αναλύεται ο αριθμός των εργαζομένων που θα χρειαστούν, καθώς και οι απαιτούμενες δεξιότητες

B

Μοντέλο ανάλυσης

Το μοντέλο αναλύει τρεις παράγοντες υποδομών:

- Πλευρά της Ζήτησης, με βάση τα προγραμματισμένα έργα (pipeline)
- Πλευρά της Προσφοράς (οικονομικό περιβάλλον, μεγάλα έργα και προτεραιότητες και περιφερειακές ιδιαιτερότητες)
- Εντοπισμός των κρίσιμων κενών στην αγορά εργασίας (ζήτηση και προσφορά ειδικοτήτων και δεξιοτήτων, skills gap, shortages, κ.ά.)

Γ

Προσδιορισμός Προκλήσεων

Οι προκλήσεις που αναμένεται να αντιμετωπίσει ο τομέας στο Ην. Βασίλειο είναι:

- Συντονισμός (σχεδιασμός, προτεραιότητες, κ.λπ.)
- Ενημέρωση και πληροφόρηση (βραχυπρόθεσμος και μακροπρόθεσμος σχεδιασμός έργων, δεξιοτήτων κ.λπ.)
- Ενθάρρυνση της ενίσχυσης των δεξιοτήτων μέσω των δημοσίων προμηθειών
- Βελτίωση της κινητικότητας και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων στο υφιστάμενο εργατικό δυναμικό
- Ενίσχυση και ενθάρρυνση των νέων να εισέλθουν στον κλάδο

Το Εθνικό Σχέδιο Υποδομών του Ηνωμένου Βασιλείου συνοδεύεται από αντίστοιχο σχέδιο υποδομών για τις απαιτούμενες δεξιότητες του εργατικού δυναμικού

Σχεδιασμός Έργων (pipeline)

Κατηγορίες Έργων (Μεταφορές, Ενέργεια κ.λπ.)

Απαιτήσεις ανθρώπινου δυναμικού και δεξιοτήτων, με βάση την κατηγορία έργου

Απαιτήσεις ανθρώπινου δυναμικού και δεξιοτήτων, με βάση τις επαγγελματικές κατηγορίες

Απαιτήσεις ανθρώπινου δυναμικού και δεξιοτήτων, με βάση τις περιφερειακές ανάγκες

Συνυπολογισμός διαρθρωτικών στοιχείων απασχόλησης (ηλικία, γήρανση, συνταξιοδότηση κ.λπ.)

- Για το Η.Β. υπολογίστηκε το 2015, ότι η υλοποίηση των υποδομών μέχρι το 2020 απαιτεί:
- Την αύξηση της ζήτησης για 250 χιλ. εργαζόμενους στις κατασκευές και 150 χιλ. μηχανικούς, οδηγώντας σε ανάγκη για πρόσληψη και κατάρτιση 100 χιλ. νέων εργαζομένων
- Την επανακατάρτιση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων για περισσότερους από 250 χιλ. ήδη εργαζόμενους στον κλάδο, καθώς οι απαιτούμενες δεξιότητες θα αλλάζουν συνεχώς

Με βάση το συγκεκριμένο μεθοδολογικό πλαίσιο η κυβέρνηση υιοθετεί μέτρα με κατεύθυνση την ενίσχυση της αγοράς εργασίας στον τομέα των Κατασκευών, όπως:

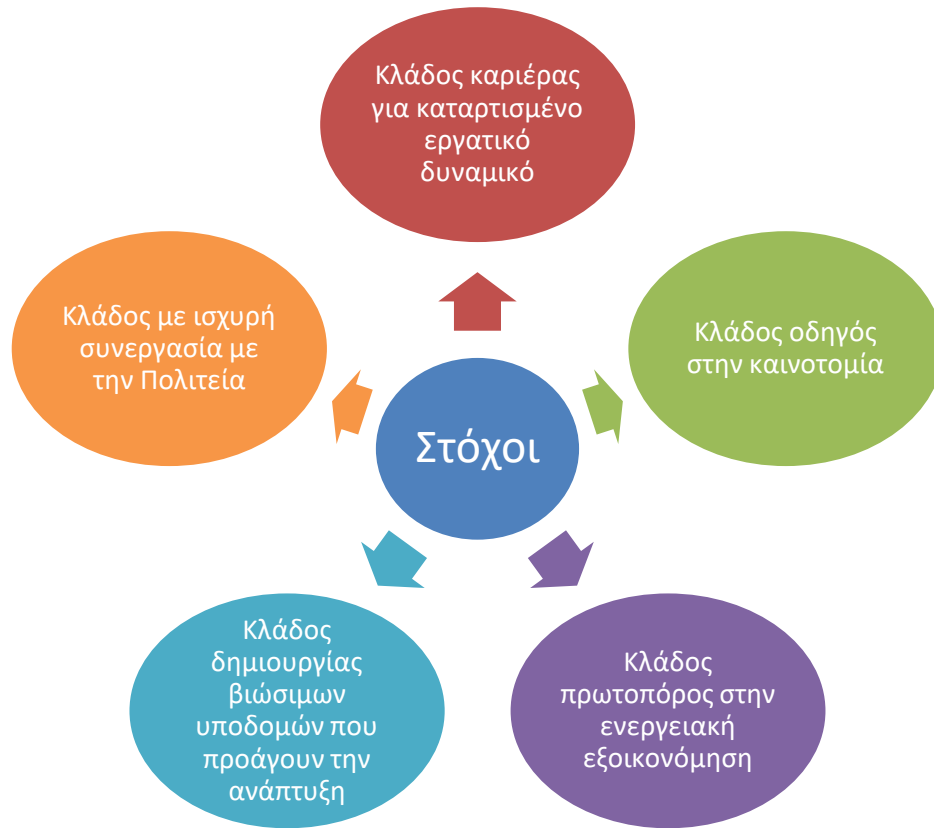
- Απλοποίηση και απλούστευση των επαγγελματικών τίτλων, ώστε οι ιδιώτες να έχουν πλήρη πληροφόρηση στην επιλογή επαγγελματικής κατεύθυνσης
- Βελτίωση των υπηρεσιών εξεύρεσης θέσεων απασχόλησης και επαγγελματικού προσανατολισμού
- Εστίαση στην επαγγελματική κατάρτιση, με στόχο τη δημιουργία των απαιτούμενων δεξιοτήτων σε επίπεδο δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Κατάργηση εισφορών για τους μαθητευόμενους κάτω των 25 ετών
- Ενίσχυση του θεσμού της μαθητείας και εξίσωση με το επίπεδο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Κλαδικές Πολιτικές

Η Ευρωπαϊκή Ένωση από το 2012 με την ανακοίνωση «Στρατηγική για τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του κατασκευαστικού τομέα και των επιχειρήσεών του» έχει χαράξει 5 θεματικούς στόχους για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει ή αναμένεται να αντιμετωπίσει ο κατασκευαστικός τομέας στην Ευρώπη

	Επενδύσεις	Ανθρώπινο Δυναμικό & Δεξιότητες	Διαχείριση Πόρων	Κανονιστικό Πλαίσιο	Ενίσχυση διεθνούς ανταγωνισμού
Στόχος	Υλοποίηση επενδύσεων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων των ευρωπαϊκών πολιτικών για την ενέργεια, τις μεταφορές και τη συνοχή	- Πρόβλεψη μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες και προσόντα - Προσέλκυση σπουδαστών στα αντίστοιχα επαγγέλματα του τομέα	Ανάπτυξη βιώσιμου κατασκευαστικού τομέα	Δημιουργία σαφούς και προβλέψιμου νομικού πλαισίου με ισορροπημένο διοικητικό βάρος και κόστος	- Άνοιγμα των αγορών δημοσίων συμβάσεων τρίτων χωρών - Ίσοι όροι ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων της ΕΕ και των ανταγωνιστών τους
Μέτρα-Αξονες	- Ανακαίνιση κτιρίων - Ενεργειακή αναβάθμιση - Σχέδια διευρωπαϊκών δικτύων (Ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών, ΔΕΔ-Μ) - Συντήρηση Υποδομών - Χρηματοδότηση (Ευρωπαϊκά Ταμεία, κ.ά.) - Καταπολέμηση της πρακτικής των καθυστερήσεων πληρωμών με βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας των εργολάβων - Φορολογικά κίνητρα - Ενίσχυση χρηματοδότησης για την επίτευξη των στόχων για το Κλίμα, μέσω ενεργειακής αναβάθμισης - Ενίσχυση δράσεων έρευνας και καινοτομίας μέσω κατάρτισης, με τις δημόσιες συμβάσεις, την τυποποίηση, κ.λπ.	- Πρόγραμμα «Ευφυής ενέργεια για την Ευρώπη», με στόχο την προσαρμογή του συστήματος της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) στις ανάγκες σε δεξιότητες και προσόντα για την ενεργειακή αναβάθμιση - Ενίσχυση κινητικότητας ειδικευμένων εργαζομένων - Αντιμετώπιση του δημογραφικού και της μειωμένης συμμετοχής νέων στον τομέα	- Ανάπτυξη πανευρωπαϊκού προτύπου για τον κύκλο ζωής της σχέσης κόστους-οφέλους για τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις και για τις αρχές που διέπουν τη βιώσιμη ανάπτυξη στον τομέα της περιφερειακής πολιτικής - Ανακύκλωση - Κυκλική οικονομία - Διαχείριση υλικών κατεδαφίσεων	- Συστηματική ανάλυση των διαφόρων κανονιστικών προσεγγίσεων και των διοικητικών διατάξεων που διέπουν την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ και προσπάθεια σύγκλισης των εθνικών κανονισμών (ευρωκώδικες) - Μείωση διοικητικού κόστους για τις επιχειρήσεις, ειδικά τις ΜΜΕ	- Πρωτοβουλία «Μικρές επιχειρήσεις, μεγάλες κόσμος» θα προσφέρει σημαντικές πληροφορίες, συμβουλές και βοήθεια στους μικρούς εξειδικευμένους εργολάβους στην προσπάθειά τους να έχουν πρόσβαση σε διεθνείς αγορές και να εξεύρουν πιθανούς επιχειρηματικούς εταίρους. - Επέκταση επιχειρήσεων σε δραστηριότητες και εκτός ΕΕ - Χρήση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων με στόχο να διευρυνθεί το πεδίο χρήσης χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ για τη στήριξη διηπειρωτικών συνδέσεων

Η κλαδική πολιτική «Construction 2025 - Industrial Strategy: government and industry in partnership» στο Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί μια πλατφόρμα συνεργασίας της επιχειρηματικής κοινότητας και της Κυβέρνησης για την προώθηση της στρατηγικής του Κατασκευαστικού τομέα



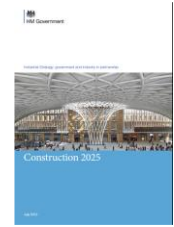
Ο Κατασκευαστικός τομέας μαζί με την Πολιτεία έχουν θέσει τις εξής προτεραιότητες για τον τομέα:

- Έξυπνες Κατασκευές – ψηφιακός σχεδιασμός
- Χαμηλές εκπομπές ρύπων και βιώσιμες κατασκευές
- Βελτίωση εμπορικών επιδόσεων

Ειδικότερα, οι στόχοι που έχουν τεθεί είναι η μείωση κατά:

- 33% του κόστους κατασκευών
- 50% του χρόνου αποπεράτωσης των έργων (από τα αρχικά στάδια μέχρι την ολοκλήρωση) των νέων και των ανακαινισμένων κτηρίων
- 50% των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στο δομημένο περιβάλλον
- 50% του εμπορικού ελλείμματος δομικών προϊόντων

Η επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Construction 2025» στηρίζεται σε επιμέρους πολιτικές



Πολιτικές στήριξης των στόχων της στρατηγικής Construction 2025

Βελτίωση της εικόνας του τομέα	Επιδίωξη είναι η προσέλκυση νέων εργαζομένων με δράσεις που θα στοχεύουν στις νέες προκλήσεις και δυνατότητες που προσφέρει ο τομέας στη μείωση των εκπομπών ρύπων ▪ Ευαισθητοποίηση των νέων, στις ηλικίες 11-12, πριν την επιλογή επαγγελματικής κατεύθυνσης ▪ Βελτίωση των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας του τομέα, με μείωση των ατυχημάτων ▪ Άνοιγμα των επιλογών του τομέα σε γυναίκες, μειονότητες, κ.ά.
Αύξηση των δυνατοτήτων του εργατικού δυναμικού	▪ Δημιουργία στρατηγικής για την προσέλκυση εργαζομένων με τα κατάλληλα προσόντα, ώστε να ανταποκρίνονται στις υφιστάμενες και στις νέες προκλήσεις του τομέα ▪ Καθορισμός αναγκών σε εργατικό δυναμικό από βασικούς τομείς (οδικοί άξονες, σιδηρόδρομοι, ενέργεια, κ.ά.) και χάραξη των απαιτούμενων γνώσεων και δεξιοτήτων ▪ Δημιουργία προγραμμάτων μαθητείας
Αποκρυστάλλωση των προοπτικών του τομέα	▪ Καλύτερος σχεδιασμός των πόρων και των δεξιοτήτων ▪ Ενοποιημένος στρατηγικός σχεδιασμός των αναπτυξιακών προοπτικών ανά περιοχή και ανά τομέα
Βελτίωση του συστήματος προμηθειών	▪ Ο τρόπος παραγωγής των έργων θα συνεισφέρει στην αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων ▪ Συνεργασία με την ακαδημαϊκή κοινότητα μέσω του προγράμματος Infrastructure Procurement Routemap: a guide to improving delivery capability, για την αποτελεσματική διαχείριση της παραγωγής έργων ▪ Πιλοτική εφαρμογή τριών μοντέλων για την παραγωγή έργων (two Stage open Book, Cost Led Procurement και Integrated Project Insurance), με άξονες τη συμμετοχή, τη συνεργασία και τη διαφάνεια
Δυναμική και ευέλικτη αλυσίδα αξίας	▪ Στήριξη της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων του κλάδου ▪ Βελτίωση του συστήματος πληρωμών των εργολάβων, ώστε να μειωθούν οι καθυστερήσεις
Ώθηση στην έρευνα και στην καινοτομία	▪ Μείωση εμποδίων στην καινοτομία (εμπορικότητα καινοτόμων μεθόδων και υλικών, χρηματοδότηση, συνεργασία επιχειρήσεων πανεπιστημίων, κ.ά.)

Επενδύσεις σε κατοικίες και άλλα κτήρια και αγορά ακινήτων

Αρκετές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρέχουν κίνητρα για επενδύσεις σε κατασκευαστικά έργα

Κίνητρα για επενδύσεις σε κατασκευαστικά έργα	
Ιταλία	▪ Φορολογικά κίνητρα (έως 85% μείωση φόρου) για έργα ενεργειακής αναβάθμισης και αντισεισμικής θωράκισης (π.χ. 50% μείωση φόρου εισοδήματος την περίοδο 2017-2021 για ενεργειακές παρεμβάσεις) ▪ Για τη στήριξη της καινοτομίας, προβλεπόταν μείωση 50% του ΦΠΑ στην αγορά κατοικίας ενεργειακής κλάσης A και B το 2016 ▪ Αύξηση των επενδύσεων σε υποδομές στον προϋπολογισμό το 2017 (κατά 23,4%) για το πρόγραμμα Casa Italia και την ενίσχυση των σεισμόπληκτων περιοχών ▪ Δημιουργία Ταμείου Υποδομών (Fondo investimentie sviluppo infrastrutturale) με στόχο τις υποδομές σε μεταφορές, διαχείριση νερού, περιβαλλοντικής αποκατάστασης, δημόσιες υποδομές και αντισεισμικής προστασίας ▪ Το Ταμείο θα διαθέσει €47 δισεκ. την περίοδο 2017-2032
Ιρλανδία	▪ Ενεργειακή αναβάθμιση ▪ Επιχορηγήσεις μέσω του προγράμματος Better Energy Programme ▪ Φορολογικές ελαφρύνσεις μέσω του Home Renovation Incentive (HRI) ▪ Το 2014 εισήχθη η Στρατηγική για τις Κατασκευές 2020 (Construction 2020 Strategy) – Πακέτο μέτρων για τη χρηματοδότηση των κατασκευών, την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, εφαρμογή του Help to Buy Incentive με στόχο την ενίσχυση των καταναλωτών που αγοράζουν πρώτη κατοικία (επιστροφή φόρου έως το 5% της αξίας του ακινήτου) κ.ά. ▪ Δημιουργία μηχανισμού πιστοποίησης ποιότητας κατασκευών
Πορτογαλία	▪ Ενίσχυση ενεργειακής αναβάθμισης, μέσω χρηματοδοτικών διευκολύνσεων, μέσω του προγράμματος Efficient House (Casa Eficiente)
Ρουμανία	▪ Παροχή εγγυήσεων σε δάνεια μέσω του προγράμματος First Home Programme ▪ Μείωση 5% στο ΦΠΑ αγοράς νέας κατοικίας ▪ Πρόγραμμα κατασκευής κατοικιών για νέους 18-35 ετών (Rental Housing Units for Young People) ▪ Προγράμματα ενίσχυσης λοιπών κατασκευών (μέσω του National Programme for Public or Social Buildings που είναι σε εφαρμογή από το 2001)